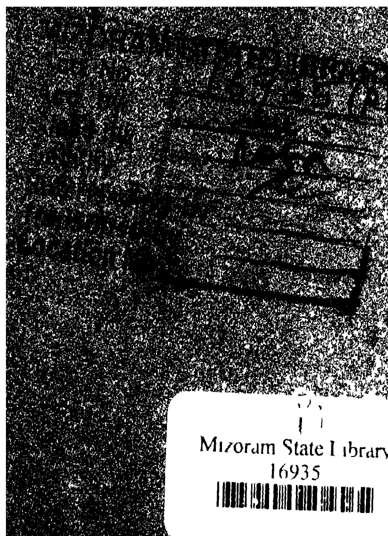

Registered No. C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu ... APRIL 1938 ... A man kum 1 Cheng 1/ Dak thawnin 1/4/-

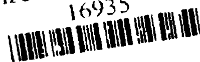
Editors (Editors): Saingbinga & L. Kailuia Sailo B. A

htu (Publisher) – The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal

India ram Larsap, Marquis of Linlithgow Sap ramah a ... dawn a Bengal Larsap Lord Brabourne an a ... a awh ... a, Assam ram Larsap Sir Robert Reid an Bengal Governor ... a awh ang. Assam ramah chuan Mr Hogg Bengal Chief ...cretary a lo-awm thung ang.

A CHHUNGA THU AWM Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

Registered No. C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu ... APRIL 1938
A man kum 1 Cheng 1/
Dak thawnin 1/4/-

...awltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A

...htu (Fublisher) – The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal

India ram Lalsap, Marquis of Linlithgow Sap ramah a ... dawn a Bengal Lalsap Lord Brabourne an a ai a awh ... a, Assam ram Lalsap Sir Robert Reid an Bengal Governor ... a awh ang Assam ramah chuan Mr Hegg Bengal Chief Secretary a lo-awm thung ang.

A CHHUNGA THU AWM — Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

MAHNI NI.

Hnam fing ṭhenkhat chuan kum khat chhung a ni khat tal hi chu mahni nî bikah an neih a. Chumi nî chuan hna thawh hrangte sakhaw biak dan hrang te leh ñgaihdan inhrang te pawhin an hranna an hre chang lo a, hnam khat an nihna chauh hriain an inkawm hoin an inkhawm a, mahni hnam hla te an sa ṭhin. Ram danga awmte pawhin chumi chu an awmna apiangah an serh a, an inkhawm a, an ram lam an hre reng ṭhin a ni.

Hnam khat inzawm khawmna ṭhatak a ni ang a, mahni ram hmangaih theihna tak a ni bawk ang. Kum khat a ni khat tal "kan nî" tih tur kan nei ve lo hi a pawi hle mai. Kût nî hi hmanlai chuan apui-apangina an nghahhlelh ṭhin a ni a. Tunlaiin kan intiho thei talo. Sakhaw biak hrangte, hnathawh hrangte kan intihho theih nî, kan hnam leh kan ram kan ngaihtuah bik na nî, ram danga awmte pawhin kan hnam leh kan ram an hriat zual nî hi nei ila, mahni hnam hla "a tual chhuak" ngei sa ṭhin ila hmasawnna kawng khat a ni ve thei tur. Ngaihtuah thiam leh hla phuah thiamin hemi kan mamawh hi an phuhruk thei lawm ni aw ?

MIZO RAM.

March thla hapta hnih lai chu thlî a thaw hle mai a, nileng zan khua khuain thlipui ang maiin a tleh a, a ninawm ngei mai.

March thla chhungin lo an hal zo deuh thaw a. April thla chhawhma lam thlengin ruah a sur lo a, khua a lum hle mai. Aijal chhungah chuan Santen a len pawh a hlauhawm hle. Hmun tin a mi fimkhur ah a ṭha e.

Assam ram Larsap lokal khân Aijal Damdawi in siam ṭhat vel nan cheng 1000/- a pe a, a lawmawm ngei mai.

Major Kawlkhuma Salvation sipai hotu ſapa Lalrema chu Chandraghona khuaah a thi a, a pawi hle mai— Tlangval lai tak a ni a. Culcutta aṭangin a nâ a, a haw a, Chandraghona-ah damdawi panin a kal a, a thi ta a ni. A nu leh a pa hnenah kan tuarpuina kan hriattir e.

Reiek khaw kiangah sipai pawl khat indo lem zirin thla khat lai an awm a. Leiverh an siam a, lei an lai a, thlan ang deuh, sei deuh takin, A chung chu thingro bungin an rem phei a, buhpawlin an khuh a, leiin an vur leh a. Sipai ho ṭin hnuin an mau feite khuaa mi'n an thiar khawm a, hmun hrang hrangah an hal a. Chumi leiverh kiang chu an hal a ni awm a, thing kha a lokang ta hlawm a, a chim nial nual a, nu pakhat, Laldailovi, pasal nei hlim douh hian a kang bâk chu zawh a tum a, a tliak a, khurah chuin a tla a, a kang a; thiloin an hnuk chhuak a, mahse a tukah a thi ta a, a pawi hle mai.

HRIATTIRNA.

Pawnpui tah ngaihtuahnain ṭial rân tur a tih ang niloa ṭial chu, tu ta mah lak a nilo ang. Thingtlang mite ṭial dan tura an duh chu chhawhchhi-buh-pawlh ang, la rawng dum leh vâr inzat renga hlum kawp zet hi a ni.

An tih loh ang, mahni thua ṭial an duh lohna chhan chu an ṭialin a ṭialnate a intiat tlâng lo a, a rawngdumte a tam lai leh tlem laite a awm a, a ṭialnate a inzawnin a ruallo a, chuṭiang chu hralhtlak loh tih chhiat mai mai a loni.

A. G. McCall
Joint Organiser,
Pawnpui tah ngaihtuahna.

HRIATTIRNA.

Bawrhsap Aijalah awm rei lova a zin avangin May 1, 1938 aṭanga May 12, 1938 chhungin pawnpui rawn pek theih a ni lovang, hnadang a tam avangin.

Sd A. G. McCall,
Joint Organiser.

HRIATTIRNA.

April ni 1, 1938 aṭangin Burma rama lehkha leh parcel te thawn man hemi hnuai a mi ang hi a ni tawh ang.

1. Postcard mal anna 2 ni ṭhin kha anna 1
2. Postcard thuah anna 4 ni ṭhin kha anna 2
3. Lehkha thawn bawm ounce khat aia ritlo anna $2\frac{1}{4}$ ni ṭhin kha anna $1\frac{1}{2}$ a ni tawh ang, tola khat aia a rin loh chuan.
4. Registered chanchin bu tola 10 aia ritlo chu anna chanve a ni ang.
5. Parcel seer chanve aia ritlo chu anna 2 a ni.

PAWNPUI TAH NGAIHTUAH PAWL INKHAWM VAWIHNIHNA THU NGAIHTUAH ṬHENKHATTE.

1. Pawnpui vâr ṭha lehkha sen bel tling zo, cheng 4/8/- man ṭhin khân cheng 5/- loman tawh se, a sen bel tling zolo chuan cheng 4/- man tawh rawh se.

Hrilhfiahna. Mizoin dawrkaiah kawr thar lei dawn sela, a faia, a thara, a ṭhat chuan a man kim pek a hniallo ang a. A bawlhhlawha, a fai loha, a thar a nih loh chuan a thar man ang a pe duhlo ang.

Pawnpui ngaihtuahtuin lehkha sen bel kai a var pawnpui chu an hralh leh thei a; pawnpui vârlo, bawlh-hlawh leh tah tlalo, a pawr ruallo chu Bombay leh Calcutta leh hmun danga mi'n a man ngaiin an lei duh loang

2. Pawnpui tih fai leh tah ṭhat hi hotu, lal leh Pastor leh Kohhran mite, khawtlang thawvenna ngaihtuah pawl tein a tahtute hi zirtira, an thein ang tawka ti ṭha leh tingun tura fuin leh tih pui nauin ala tih ṭhat leh zual theih an ring tlat a ni.

A. G. McCall,
Joint Organiser.
Lushai Hills Cottage Industries

NGAWR DANNA THAWH-LAWM DILNA.

He ngawrna hlauh awm tak hi a lodarh zau deuh deuh a, mi-rethei leh hausate, Phai-mi leh tlang-mite pawh a thliar lova.

He natna danna turin vantlangin theihtawp an chhuah nan Lalsap Nupuiin tun lawk khan India rama mi zawng zawng thawh-lawm a dil a.

Mizovina an thawh-lawm chu Aijalah emaw Lungleiah emaw an thawh ang zelin 100 ah 95 zelin an rawn pe kir leh dawn a ni a.

He dilna hi kawng hnihin kan ṭanpui thei a ni. Chu chu tangka lam leh Assam rama hemi ngawr danna ngaihtuah-tu pawl zawmin, kum khatah cheng 5/- pekin emaw anmahni zawma, kum khatah cheng 1/- pekin emaw a ni a.

He dilna hi mahni neih chhun chhun mamawh ngawih ngawih pe lovin, a thei apiangin pe sela tih a ni a.

Thawhlawm chu Aijal sap-tê Mr, B. M. Roy, B. A. hi a vawngtuah a inpe peih a, a hnenah thawn tur a ni.

Tin, thingtlang khuate chu in 50 in chêng 1/- aia tamlo pe thei sela, District Committeein an lawm em em ang. Heihi harsa lutukin a lang lova.

Tin, mi tupawhin amaha thua, a hranga a pek theih chuan lawmtakin kan lopawm ang.

Thawhlawm chu May 31st, 1938 hmaa pek luh tur a ni e.

Sd/- A. G. McCall
President,
Lushai Hills Anti-Tuberculosis
Committee.

Dated Aijal,
The 7th March 1938.

HMASAWNNA

Mizo hian kum reilote chhungin hma kan sawn nasa hle e tiin kan induh phah hle ṭhin. Kan kiang vela Tlang mi dangte nêna intehkhinin kawng tamtakah hma kan sawn kan ti a. Thil ṭhenkhat khatah chuan kan danglam nasa hle mai a, danglamna hi hmasawnna a nih chuan hma kan sawn hle zawng a ni ang. Incheina lamahte, Sakhaw lamahte, lehkha zir san lamahte hi chuan kan vêla hnam mâwl ve deuh chu kan khûm hial awm e.

Amaherawhchu kan en ngun chuan kan hmasawnna hi a pawnlâng lutuk a ni. A bul lam hian hma kan la sâwn chhe hle mai a, kan bul phûloin kan ler lam, a lang thei lamah hian kan duah a, kan bul pawh kan la uai kar ngei dâwn mai. Kan hmasawn dan hi a bulah a inla fello a ni.

Kan inchhunglam leh keimahni rilru taka ṭan lovin mi hmuh theiha langsâr mai ah hian danglam kan tum a niin a lang. Kan chaw ei dante kan ngaihtuah chuan pi-pu thlêng leh fian leh ei dan kha kan la tidanglamlo a, chawhmeh ilo, taksa ṭhatna tur lam pawh tih danglam na-chang kan hrelo a. Kan hriamhreite leh kan khâwlte pawh kan la tiṭha chuanglo a, mihring rilru tak pawh kan la tiṭha chuanglo. Kan in sak dân, rante nêna la awmho pawh kan la tidanglam nasalo.

Eng vangin nge kan bul lamah hma kan sâwn loh tia nguntaka bengsika kan ngaihtuah chuan kan hmeichhiaten lehkha an thiam tam loh avâng a ni. Hmeichhia hi inchhunglam ngaihtuahtu an ni a, ei leh bar rêltu an ni. Leh kha an thiam loh chuan ṭha zawk leh zâwklo pawh ar hrelo ngê ngê a, mawi leh mawilo, âwm leh âwmlote ar hre lova. Lehkha thiam an tam ve phawt loh chuan kai bul lamah hma kan sawn chaklo ang. Mipa lehkha thian zat hi hmeichhia ni ta zawk se, tun ai hian hma kan sâwı ṭha zâwk ang.

Mifing pakhat Rousseau an tih chuan, "Mipa hi hmei chhe thu thuin an awm a ni. Mipa ṭha in duh chuai hmeichhia ṭhatna duhtîr phawt mai ula, mipa chu an ṭhi mai ang" a tih angin mipa hi hmeichhe duh ang anga awm tûm kan ni a, kan hmeichhiaten ṭhatna an duh leh kan ṭha anga, chhiatna lam an duh zawk leh kan chhia ang Ṭhatna an duh theih nan lehkhate an zır sîng deuh tu a ni. Tunlaiin tlawmngaihna a reh ta e, kan tihte h kawngkhat ngaihtuah chuan kan hmeichhiate ṭha tih zawng a nih tâk loh avâng a ni. Zu inte an tam hi hmeichhiain zû-in an huat loh avâng a ni pakhat hle a ni.

Hmasâwn tak tak kan tum chuan kan hmeichhiate hian kan ṭan tur a ni. Kan sawi tawh angin kan hmei chhiaten hma an sawna, inchhunglam kaawsık d... tih danglama, faina te, mawina te, felna te an ... ṭhatna te an ngaihnat theihna chu lehkha an thiam chauhin a ni. An awm dân pangngai anga lehkha thiamlo an nih chhunga mipa tluka kan siam leh man-leh mual kan neil loh tir avangin kan hnam a sângin a ṭha chuanglo ang a lehkha an thiama, a inphu tawka an lod nglam hiai hmâ kan la sâwn dâwn chauh a ni,

Hmeichhe lehkha zir hi hnâ an hmuh nân chauh a nilo a, an ṭhatna leh an inzirna avang a ni zawk tur a ni a. Hmasawnna leh kan hnam ṭhat tlanna ber tur a nih hriain hmeichhe lehkha zir hi uar tur a ni.

L. K. S.

THUTIAM HLEN.

Nikhat chu hmeichhe naupang kum nga mi hian chawlaiah bêl a thlauh keha. In a thlena a nu hauh a hlâua, a ṭap a. A ṭah lai tak chuan Sir William Napiera chawlai lêngin a hmu a, "Chemtê engahnge i ṭah le ?" a ti a. Naupang chuan a ṭahna chhan a hrilh a, "Kapu, chawngaihtakin min siam ṭhat sak thei ang em ?" a ti a. Sir William Nepiera chuan "Ka siam ṭhat sak theilo ang che; amaherawhchu a ang tak leina tur pawisa ka pe thei ang che," a ti a, a iptê a'n dapa, pawisa a loak hauhlo mai a. "Hâw tala, i nu hnenah chuan bêl keh ang leina tur, ni pakhatin min pe dawn e ti mai la, naktukah hemi hmunah hian tun ang hun bawkah inhmu leh ang khai, pawisa kape ang che" a ti a. Naupang chuan a ring a, hlimtakin a hâw ta a.

Sir William Napieran a in a ṭhlen chuan a dawhkânah lehkha pakhat a hmu a. A mi hmuh duh takin lênga a sawmna a ni a, hmuh a duh hle mai a, lenga a sawm hun chu naupang a tiam hun lai tak kha a ni a; hmuh duh hle mahse a naupang tiam chuan a ring ve dawn a a, tih thlawn chu a duhlo a. "Naupang nên kan intiam a, mi ring si a, ka ti thlawn thei loang, chuvangin tlên duh hle mah ila ka thei dawn loe" tiin a chhânga, naupang hnena a thutiam chu a hlen ta a.

Thutiam hlen hi mi rinawm an ni.

Registered No C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 6na | JUNE 1938 | A man kum 1 Cheng 1/- Dâka thawnin 1/4/-

Enkawltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A.

Chhuahtu (Publisher) :- The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal.

THU AWMTE — Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

MIZO RAM

Kuminah tlangvâl pahnihin I. Sc. an ekzam a, an pahnihin an tling ve ve a. Zaireman 1st. Division-ah a tling a, Lalmawian 2nd. Division-ah. Tlangvâl pahnih bawkin I. A. an ekzam a, Lalrinthanga Sailo in 1st. Division-ah a tling a, pakhat chanchin chu kan la hre lo.

Pu Rualkhûma, Sub Overseer Sadiya ramah â insawn a, a aiah Vai pakhat a lo awm dâwn a ni. Pu Rualkhûma P. W. D. ziaktu, Aijal ami leh Pu Saikhûma Sailo, Lungleh Store keeper, an inthlâk dâwn bawk.

Bawrsap fanu, Pi Zolûti'n Calcutta ah pasal a nei dâwn a. A nu leh a pa pawh Calcutta ah an kal ta.

TLAWMNGAIHNA

Kum 350 lai a ni tawh a, Sâp ramah sipai hotu pakhat a awm a. Sipai hotu ni thei chu mi huaisen leh mi feltak a nih chu rinhlelh rual a ni lo va. Nimahsela a huaisen leh a fel bîk avâng ni lêm lovin a chanchîn tûn thlengin kan la hria a. Kan naupan laia kan zirlai buahte pawh a chanchin kan chhiar ṭhîn. Nakin hnu thleng pawhin sawi a ni fo ang a. Mihring zîngah tawh phawt chuan mi rilru siam ṭhatu a nih fo a rinawm.

Indonaah nasatakin an hliam a, a tui a hâl êm êm a, tui lah chu a vâng si a. A sipaiten tui no khat chauh an rawn lâksak a. A in dâwnin, a kianga sipai hliam ve bawkin tuihâl hmôl pu takin a lo en vawng vawng hi a hmu a, a in ai chu a pe a, "In teh zâwk âw, kei aiin i mamawh zâwk e," a ti a. A tlâwmngaihna avâng chuan

tûn thlengin mi hmingthang zîngah sawi a ni ve ta fo a ni. A hming chu Sir Phillip Sidney a ni.

Indona hmunah chauh tlâwmngaih theih a ni lo va, mi zâwnnaah leh thlân laihnaah chauh tlâwmngaih theih a ni hek lo, kawng hrang hrangin tlâwmngaihna chhuah theih a ni a. Mi lian leh mi ropui chauhvin tlâwm an ngai thei pawh a ni lo va, ṭha-lai chauhvin tlâwm an ngai thei a ni hek lo. Mi tinin kawng hrang hrangin tlâwm an ngai thei a ni.

Tlâwmngaihna hi, **vântlâng ngaih dânin a phût bâk, mi tâna ṭha tih hi a ni a.** Vântlângin-a min phût ang chauh kan tih chuan tlâwmngai kan ni lo va, kan tih ang chauh ti kan ni a. Thlân lai tûra ruat chin leh mi zâwn-a thawk tûra ruat chinin, thlân an laih a, mi an zâwnin tlâwmngai an ni lo. Amaherawhchu an tih tûra ruat an sâwn chuan tlâwmngai an ni. Mahni-hmasial lama bâk sâwn chu tlâwmngaih lohna ṭhuai a ni leh thung a.

Tlâwmngaihna hi hnam tinin an fak a, an chawimawi a. Mizo ramah pawh tlâwmngaihna tak chu ngaihnêp a ni chuang lo va. A langa chawimawina awm mah suh se, mi tinin an rilru-in an chawimawi reng a ni.

L. K. S.

NGAWṚNA HRI

He natna hian tûnlaiin India ramah hian mi a that tam hle mai. Natna kai samtak a nih avângin a pung duh hle a ni. He natna hian Khasi lehkha thiam a suat fo: Mizo, Phaituala lehkha zir pawhin kâi an awm ve ta zeuh-zeuh. He natna hi tihdam har hle mahsela, dan' a harsa lutuk lo ve. Chutih avângin he natna dan' nân tûnlaiin

Lârsap nupuiin thawhlâwm a khawn nghe nghe a, theih-tâwp chhuah ṭheuh nân a ṭha e.

He natna awmtîrtu chu, a hrik (germ) têtak tê, mita hmuh tham loh a ni a. Chumi hrik tê chu kan lo hîp luhin emaw, kan lo ei telin emaw kan kâi ṭhîn a ni. Hemi hrik hi ni êngah chuan rei a nung thei lo va, ni hmuh lohna hmunah erawh chuan rei tak tak a nung thei. He natna laka invêng tûrin a kâi theih dân hriat hmasak a ngai ang. A kâi dânte :—

(1). Ngawr damlovin a khâk a chhâk mai mai a, khâk chu a lo ro va, thliin boruakah a chhêm darh a ; chumi khâk ro-ah chuan a hrik a tel a ; chu chu kan hîp lût a, kan kâi ṭhîn a ni.

(2). Ngawr ei leh inna thlêng leh no aṭangin kâi a sam hle.

(3). Ngawr mutna khum leh silhfênte aṭangin kâi theih a ni bawk.

(4). Bâwng ngawr hnute-tui aṭangin kâi theih a ni bawk.

Chuvângin keini Mizo, Thingtlâng mi kan invên dân tûr tlângpui berte chu hêng hi a ni :—

(1). Ngawr tawhphawt chu khâk chhâkna bûr neihtîr a, a khâk chu hâl ral emaw, phûm tur emaw a ni. Hawina lam apiangah khâk chhâk tûr a ni lo. Tin, khâk rêng rêng hi in chhûngah chhâk tûr a ni lo.

(2). Tupawh, chhûngte ngawr nei apiangin, ngawr tân ei leh inna thlêng leh no hran an hmantîr tûr a ni. Tin, Mizo zînga kan thil chîn ṭhalo-tak chu, thingpui inna no sil lova mi dang pêk nân hman leh in bâng in-chhûn te hi a ni. Thingpui-ruai ṭhehna hmunah te chuan ngawr pawh an lo awm ru reng thei a, mi dangin kâi a hlauh-awm. No hman hnu chu sil zet loh chuan mi dang pêk

nân hman tûr a ni lo. In bâng in-chhûn pawh hi chîn tur a ni lo. Kan chhûn dàwn vêk leh hmûi chiah hma-in chhûn tûr a ni

(3). Kan sawi tawh angin ngawr hrik hi ni êngah a dam rei lo, kan tih kha. Kan silh leh fên, kan mut puante nî-ah pho fo tûr a ni ; tin, fai tak takin kan vawng bawk tûr a ni.

(4). Bâwng ngawr hnutê aṭangin ngawr hi kâi theih a nih avângin, bâwng damlo hnutê ei tûr a ni lo.

Khîng lo pawh khi ngawr dan nân tih tûr tamtak a awm a, a vaiin sawi theih a ni lo va. Kan Mizo tân tih harsa lo leh hriat harsa lo deuh deuh chauh ka hàn ziak a. Ka ziak zawng pawh hi kan zawm chuan, he natna hi kan Mizo zîngah a darh lo sawt ang.

Haflong. R. K. Khuala.

MI LIANTE CHIBAI BUK DAN

Mi liante chibai bûk dân hi tlêmin sawi ka duh a. Min lo ngaihthlâk-sak ula, mi zawng zawngin hre ṭheuh ila a ṭha hle mai. Mizovin mi lian chibai kan bûk hian, Vai Bengali tih dân angin kan ti tûr a ni lo va, Sipai chibai bûk dân pawhin kan ti tûr a ni hek lo. Ṭawngka-in "Chibai," kan ti chauh tûr a ni.

Vai chibai bûk dân kan zir a, mi ṭhenkhat chuan kan kut kbing huihin kan chal kan tawk a. Ṭhenkhat chuan sipai chibai bûk dân kan thîk a, kan bân-rêk leh kan chal te kan intawhtîr a. Mi lianin min lo thlîr dân chuan a mawi lohzia mai chu! Zâwng nungchang ang chauh hi min tehkhin a ni a.

Kan Pu Bawrhsap hian kan chibai bûk dân kan hman dik lohzia hi mi tamtak hnênah a sawisêl tawh a : nimahsela mi tam zâwkin kan la hre lo a ni. Chuvângin tûn achinah mi lian chibai kan bûk chuan, ṭawngkâ chauhvin, "Ka pu chibai," kan ti mai tûr a ni. Mi lian duhzâwng a ni bawk a, kan tân a awlsam zâwk bawk si.

Hrângdâwla.
Bawrhsap zuitu.

THEI ṬIAK THU HRIATTIRNA

Aijal Sawrkâr huanah hian thei ṭîak ṭhenkhat, taima leh huan enkawl peih deuhte tâna pêk theih kan nei a, a hnuaia ziakte hi a ni a, Min han dîl ula kan lope ang, chê u, ram tina thehdarh kan duh a ni.

1. Pomegranate (Vâi ṭawngin Bedana).
2. Lakhuih thei.
3. Sêrthlum.

Sêrthlum hi chu a tam tawh bawk avângin man lo-a sem a ni lo-a, pawisa 2 zêl a ni,

Kan sem darh duhber chu **Bedana** hi a ni. Aijalah te, Champhâiah te a rah tawh a, Ram tinah a ṭhat theih kan ring a ni. Phaitual ah a to êm êm. Sêr khatah chêng khat te, chêng hnih laite pawh a ni ṭhîn, a rah chu sêrthlum tia vêl a ni a, pum 5 vêl hi sêr a tling ṭhîn. A hmin huna lawh hnuin a pil ro-châr thleng pawhin a vawn theih avângin Thingtlânga mite tân pawh sumdâwn nân a ṭhain kan ring a ni. Damlo tân a ṭha hle an ti-bawk. Lungpui hmunah a ṭha duhin an sawi (a kâr lei chu a ṭha tûr a ni a). In bul dûrah te a ṭha duh bawk.

R. Buchhawna, Khiangtê,
Sâptê, Aijal.

THILTE THAM ANGA LANG. (Chhunzawm lehna)

Entirna siâm ila, Natna hrik hi tô tak tê a ni a, mi khawih pawi zo âwm pawh hian a lang lova, chung chu an ngâi pawimawh a, tin, aia upa ṭâwk te, hotute biakdân te loh In hmun, lo ramah te hnam mâwl ten-a engmahlo anga kan ngaih te zawng zawng pawh hi hnam fing tawh te chuan mihring nun thuam mâwitu ni-a an hriât tlat avangin an ngaisâng êm êm ṭhin a ni. Chutiang bawkin Kristianna ah pawh hian thil tê tham ni a kan hriat te hi Kristian rawn thuam mâwitu a lo ni a, thil tê tham ngaihsak hi a ṭûl êm êm a ni.

Tin, Sâp hnamfing tawha kan ruat te hian an taksa hi an lo buaipui êm êm a, chuvângin engpawh hi thawh-hlelh an neilo a ni. Chutiang bawkin keini hnam pawh hian kan taksa buaipui nachâng kan hriat ve hunah chuan kan hnam rethei tak hi a lo mâwi êm êm ang.

R. C. L.

NGAWR ṬANPUINA THAWHLAWM

Major and Mrs. McCall, Aijal 75-0 0. Md. Azimkhan Bros. Lungleh 3-0-0. L. N. Kumar De Bros. Lungleh 2-0-0. Md. Sarafudin Khan, Lungleh 1-0-0. Babu Surandra Bijoy De, Lungleh 1-0-0. Babu Nobinchandra De, Lungleh 0-8-0. Pu Kamlova, Shopkeeper, Lungleh 0-8-0. Maulvi Isuf Ali, Lungleh 0-8-0. Pu Bawngbila, Lungleh 0-4-0. Pu K. Bawla, Lungleh 0-4-0. Babu Nirendra Chandra De, Lungleh 0-4-0. Maulvi Sultan Ahmed, Lungleh 0-4-0. Tajuddin Ahmeh Chowdhury, Tega Mugh 5-0-0. Esamuddin Chowdhury, Tega Mugh 5-0-0. Akhil Chandra Karmakar, Demagri 15-0-0. Maulvi Muffazal Hushan Khan, Demagri 10-0-0. Tara Cha-

ran De, Demagri 10-0-0. Md. Dela Mia, Demagri 5 0-0 Jagat Chandra Karmakar, Demagri 5-0 0. Nibaram Chandra Karmakar, Demagri 5-0-0. Pu Vungdanga, Demagri 3 0-0. Mougphothoi Mogh, Demagri 3-0-0. Sarat Chandra Assamese, Demagri 2-0-0. Kalu Mia, Demagri 3-0-0. Pu Thanzama Chawngthu, M. O. Demagri 3-0-0. Pu Buana Khiangte, S. I. P. Demagri 3-0-0 Dr. Saichhunga Sailo, S. A. S. 5-0-0. Pu Panga Pachuau, Compounder, Domagri 4-0-0. Bakti Ran Jaisi, Mail runner, Demagri 0-8-0. Dr' Bhangshidhar Bora, S. A. S. Lungleh 2-0-0. Dr. Lukira S. A. S. Lungleh 2-0-0. Pu Hauva, Compounder, Lungleh 1-0-0. Pi Lianchhawni, Nurse, Lungleh 0-8-0. Harish Chandra De, Cook, Lungleh 0-2-0. Dhanbahadur Chetri Bhisti, Lungleh 0-2-0. Pu Khualchhawna, Wood cutter, 0-2-0. Pu Bawngtila, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Laiawrha, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Thanchhunga, appr. Compounder, Lungleh 0-2 0. Pu Thanglianchhunga, Chaprasi, Lungleh 0-2-0. Pu Vanthanga, Medicine carrier, Lungleh 0-4-0. Pu Bualkunga, Vaccinator, Lungleh 0-4-0. Mr. G. P. Jarman, S. D. O. Lungleh 5-0-0. Pu Ngaihluta, Shopkeeper, Lungleh 0-4-0. Pu Sata, Lungleh 0-4-0. Pu Hnuna, Tailor, Lungleh 0-4-0. Jahan Singh Dama, Tailor, Lungleh 0-4-0. Dr. S. C. Gupta, M. B., S. D. M. O. Lungleh leh 3-0-0. Babu Rohini Ranjan Barua, Postal Clerk, Lungleh 1-0-0. Babu Satindra Mohon Nath, S. P. M. Lungleh 2-0-0. Pu Ngurtawna, Havildar Compounder A. R. Hospital, Lungleh 0-8-0. Pu Chhanga, Compounder, Lungleh 0-8-0. Manbahadur Chetri Bhisti, Lungleh 0-2-0. Pu Hrangzika, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Hnuna, appr. Compounder, Lungleh 0-2-0. Pu Ruala, appr. Compounder, Civil Hospital, Lungleh 0-2-0. Pu Suakṭhuama,

shai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Butta, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Saikhuma, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Khama, Post-mam, Lungleh 0-8-0. Pu Thangłaia, Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Siamchhunga, Runner, Lungleh 0-4-0. Ganesh Chandra Assamese, Lungleh 0-4-0. Pu Taizanga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Chalthanga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Rianga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0.

Total Rs. 194-2-0.

B. M. Roy.
Honorary Treasurer,
Lushai Hills District Anti-Tuberculosis Fund, Aijal.

LUNGLEH ASSOCIATION

10. 9. 34 ah khân kan nei ṭan. Kan Lunglei lam Sâpho leh mi lianhoten an ngaihsak avângin tûn ṭhlengin hma lam kan la sâwn zêl.

Kan Bawrhsâp Petera khân min chawisânpuia, Rs 50/- lâi thawhlâwmah a pê a: Pu Kevichusa B. A. khân min uarpui lehzual a, tûna kan Sâp hian min uarpui lehzêl a, tûnah chuan kan lo-nghet sâwt ta hle.

Tin, vâi ṭawng zir hi a ṭûl êm avângin skula zir theih ni sela tih an titlû a, Pu Zochhâwni pain a la ngaihtuah kan ring.

Tin, Sâp upa hriatrengna in sak thu pawh rêl a ni a, pawisa tamtak a ngaih avângin kan huphurh hle mai. mahsela miten phaltakin (Sâp upa, Mizo ram tâna tangkai êm êma chu, tûn hmaa a hnathawh ṭhatzia lo-hmutute

chuan) an rawn pe ta 'zung zung a, tûnah chuan Rs 800 dâwn lâi a loawm ta. Mi tamtakin an la pe kimlo nghe nghe a, eng pawh ni sela kan nghâkhlel si a, in chu Favângah sa ṭân phawt mai ila an ti a, tûnah kan Overseer Pu Thangnghilhlovan a thingphel leh lung te a ngaihtuah sauh sauh mai. A hmun tûr chu Aijal Bawrhsâp leh kan Lungleh Sâpin an ruat tawh a, a hmun pawh kan Lunglei sâpin a laihtîr vek tawh mai. Lunglei Pisa piah Rahsi vêng lam Sub-Overseer in chhak bangla hlui awmnaah a ni.

Tin, thawhlâwm thawhtute hming kimtakin kan hre theilo a, a hlâwma lothleng an nih hlawm avângin kan theih ang angin ka han ziak chhuak e.

1.	Aijal Bawrhsâpho leh Y. L. A. ho	Rs	306	0	0
2.	Lungleh S. D. O. leh mi dangte	„	180	4	0
3.	Serkâwn Missionary leh an hote	„	178	5	0
4.	Shillong Skul naupangho	„	27	7	3
5.	Tlabungho	„	25	0	0
6.	Dr Ṭhuama, Tuipâng	„	15	0	0
7.	Sadya Mizo sipaiho	„	8	1	0
8.	N. E. I. G. Missiona hnathawkho	„	27	9	0
9.	Rangamati Armed Police-ho	„	9	10	0
	Total		777	4	3

Theih sela thawhlâwm thawhtu zawng zawng hi an hming leh an thawh zât ṭhouha han ziak chhuah vek ka duh ngawt mai. Mahse a theih si lo a, min ngaidam ang che u.

K. Bâwla,
Vice-Secretary,
Lungleh Association.
14. 5. 38.

FAVANG

(Saihnuna, Lêng Lal phuah)

1. **Ṭhâl favâng kâwl êng leh tûr-ni pui hi,**
Lâwm an tam e, Lelthang zâi mawi-ten nun zai lo sa;
Lunglên zual leltê pan lenbuang zâr a âwi a,
Thlang Kawrnu lêng nên sên nau ang kan ṭap e.

2. **Hawi vêl ila pâr tin an vul siau ve;**
Chatuan romei pi-pu zûnlêng a zâm zo daiah ;
Tukram lêntu a kai chiai e chhaktiang dai ah,
Ṭuahpui vau a zêm thin lai a zîng riai e.

3. **Favâng ni êng tlâitla a mâwi ti u.**
Zân khua a thiang thlasik kawng chung si-âr pawl riai e ;
Chhawr-thla puiin kan vâng khaw zâwl a ên ruai e,
Tleitîr lêng nau nâwn hrin-hniang lai-tual lên nân.

MIZO HMEICHHIATE

Aizâwl Dâwrpui ni te hian Dâwrpui kan kâi ṭhin hlawmna, mi tamtak chuan Bahrik tlânga sipai awm ṭiai-ṭuai ṭhîn saw kan hmu tawh ṭheuh âwm e. Sâwng sipai-te sâwn nula an thlîr ṭhîn a, chu chu a sual-lo va. Tlang-vâl an ni a, an thlîr ngei tûr a ni, nulate tân pawh a nuam zâwk mah thei a. Amaherawhchu sipaite chuan, a-châng chuan, thlîr namai-in an thlîrin a langlo.

Mizo hmeichhiate chu Nu leh Nulate pawh hriat chiau theih mang hek loh le, sipaite chuan Nulate, achâng phei chuan Mi Nute pawh, Thingtlâng mi emaw, Aizâwl mi emaw ; mi tha deuh pawh, mi chhe deuh emaw pawh

an duh duh an zu chawkzâu a, nuihzâah te pawh an zu siam a, an zu pâwng au mai mai (molest) te kan hmuh châng hi chuan kan lâwm manglo ṭheuh âwm e. Kan fanute emaw, kan farnute emaw, kan nupuite emaw, kan nute emaw an lo-auh kher phei chuan kan nuih a zâ hauh lovang. Mahse hêng thil te hi kan huat theih tûr pawh a lo-ni manglo, keimahni ngêiin kan lo-zirtîr ṭhat êm avângin an ti mai a lo-ni. Apâwng a-puiin kan hmeichhiate tumahin min tih nawmnahsak mai mai ngâi lovang a, kan hnam dânin kan cheibâwl dân an hmu a, an ti ve mai chauh a ni zâwk. Sipaite chu kan dem thei love.

Kan khawsa dân hi i han inen teh ang u: Mizo tlangvâlte hian kan Nula (leh hmeichhia rêng rêng) te hi kan dîmlo zet mai. An khawlâi lêng hmu ila, kan hriat loh mi pawh nise, ngâwi rengin kan pêl ṭha duh manglova. Aw han thian kâk kâk chu a dîm pâwl tak a ni mai a. Thu chhân thiam har fêt fêt, A nalh mang e, A hmêlṭha mang e, A biangno mang e, Ka lokal ve ang e, Ka duh che, Mi duh lovang, tih te hian kan dêng zui awk awk mai ṭhîn a ni. Chu chang pawh a ni lova, a aia ṭhalo zâwk leh thu râpthlâk pui pui, heta sawi ngam loh te pawhin kan ti ṭhîn a. Mikhual nula tleirâwl zakzum deuh te phei hi chu an ṭit dîk dêk nên, Aizâwl khawlaia an han kal a, Aizâwl tlangvâlin kan han au tak tak chuh, an kang dâwrh dâwrhin, an khua te pawh a sik ur ur tawe ang. Hnam dang Mizo rama la awm ngailo te phei chuan 'min lo-hmu sela, kan nula auh te chu, misual emaw an ti ngei ngei ang. (Aizâwl Zovâlsuala)

He dân ho hi bân dâih tûr a ni e. Vâi ramah te chuan hetiang thu hi rorêltute hnêna an thlen chuan,

thil duai a nilo, an ngai pawimawh hle ṭhîn a ni. Mizo ramah enge a an ang lo ?

Mi pakhat chuan heti ang hian a ti : "**I farnu te, i nu i pi te miin lo-kâwm sela, lo-bia sela, lo-dîm sela, lo-zahder sela, i tih angin mi farnu te, mi nu mi pi te hnênah ti ve rawh.**" He dân hi zir ṭheuh thei ila ava ṭha dâwn em !

Awle heng hi chu khawlai thu a ni a, an in lamah chuan dim deuh pawh an hlawh ve tawh ang chu, an in lam i han en teh ang, ti ila. An ina an hnathawk lâi tlangvâlin kan han rîm a, kan ṭhut hual ang tiau tuan a, Mei mi han zial teh, Mei mi han cheh teh, Mei mi han ṭan teh, Tui mi han tulh teh, kan ti zûr zut mai a, kan tibuai hle ṭhîn. Mahse hêng mei leh tui thu hi zawng a sual lem love, keini pawhin kan theih zâwngah te chuan kan pui ve bawk a. Hêng hi erawhchu a pâwi a ni : zahthlâk khawp hial hiala kan va dem te, an nu an pa te leh an chhûng te kiâng pawha zahmawh burû pui pui kan va sawi khum ngam zêl te hi. (Engpawh hi a ṭûlna hmun leh hun chu a awm a, mahse mi ṭhenkhat chuan pa te hming pawh kan sawi ngam silo. Fiamthu hi a ṭha êm êm, mahse kan fiamthu chu mito tân ngaihthlâk a hrehawm bâu thuai aṭha a ni). Tin lên bi chintâwk pawh kan nei lova, zân a rêi ta e, i ṭîn san tawh ang u, mut an duh tawh ang e, tihr kan tum lova, mi zawng zawngin duhtâwk ṭheuh lên kan tum a, kan inthlâk zut zut mai a. Nulâ te chu an mut pawh chhuak se an chhuah tîr ngam heklo. Hei hi a âwmlo deuh zâwk a ni. Nulâ te khân nilêngin hnâ an thawk a, rit phûrin an lo-hâwng a, zânah hnâ an thawk leh a, tin, zîng tho tûr an ni a, buh zîng

den tûr te pawh an nei a, tin, hnathawkin an kal leh dàwn si a, chuvângin men vak hi a diklo hlê mai. An tân muthilha chawlh a mamawh êm êm a ni. (Thingtlâng Zovâlsuala).

Tlangvâlte' l'ah hian vuina kan hmu awl hle' a, kan han vui deuh chuan, I en bîk ang, kan tih loh leh, tih mawilohna leh tih hmingchhiatna kan zawng mai si a. An harsatna kha kan hre lova, kan ngaihtuah sak ngai hek lova. A ! an tân hian thiamchânna a awm mawlhlo mai. A chaklo zâwk leh a dâwi zâwk hian hrehâwmna leh tihduhdahna an tuar reng reng mai a lo-ni. Anihleh angahnge mipa kan thawven nân hmeichhiain an tuar ang, tupawhin thawvenna kan duh theuh si a.

Hmeichhia te u, lehkha zir uar ula, thiamna châk rawh u. Tûnlâi pawh hian hmeichhe lehkhathiam te leh milian ṭanu te chu chutiang hrehawmna chungah chuan an lêng ṭan tawh a ni. Thiamna hi a zahawm si a ; tin, chu thiamna chuan a ni milian leh miṭha te chu siam ni.

Mizo fate tân chuan kan dân mawilo leh ṭhalo te hi târ lan a, thlîr tlâng a ṭul êm êm a ni. Induhtawk-lohna leh insitna hi HMASAWNNA a ni si a.

A. & T. Zovâlsuala.

HMEICHHE TANGKA LAKNA AWL

Hê thu hi Hmeichhe puan tah thiâm tawhphawt chuan bengkhawn tlâk a ni, a bengkhawn lo chu an la inchhîr ang ; Tangka duhlo hi tumah awm a nisi lo a. mahni in luma chhûngkua a, a-hmei a-paa tangka dehchhuah theihna hi ngaihtuah mah ula, hei aia ṭha zâwk chhar chhuak thei hi in vâng hlêin a rinawm a ni. Mi-mal tân tih loh, mi tamtak tân kawng ṭha a ni.

Pawnpuitê hi a ni ka tih chu, kan khua chuan mi 33 in an tah ta a, pawnpuitê 183 an tah ta a. A man chu Rs 605-15-0 kan têl ta a ni. Kumin 1938 hi kan ṭâm hle a ni a, mi ṭanpui êm êm a ni e, la tah velo i nih chuan bei ngei ngei rawh, i inchhîr hauh lovang, ka ti-ngam a ni.

Pawnpuitê hi i tah tirh chuan i haisat deuh ve ang a, 2 emaw 3 emaw i tah zawh tawh hnuah chuan i ṭuan a lo-rang deuh deuh ang a, harsa i ti tawh lovang. Hmei-chhe puan tah thiam pâwl i nih chuan, a tè chi ft 5 a sei, ft. 2½ avâng chu ni 2 ah i zo thei ang, a pawr tansa chu.

Tin, alian chi ft. 6 a sei, avâng ft. 3 chu ni 3 ah i zo thei ang, a pawr tansa chu, amaherawhchu hei hi hmei-chhe ṭuan ṭha pâwl deuh hna chu a ni. Hlawhtlinna ngei âwm hna chhûngkuain an thawk chu, hotute tân pawh an thâwm ngaihthlâk a nuam êm êm a ni a.

Kum 31 lai a ni ta, kan pu Colonel H. W. G. Cole (Kol Sap) chuan kan ram tangka hmuhna tûr a ngaihtuah a. Sikul sâng ahte naupang a kaltîr a, Sôrthlum huan te mi siam tîr a, ṭhialrêt, Alu, Sebawng puak phurhte a zir tîr a, Bâwngte a lei sak a, vâi thlai zawng zawng hi a mi zawn sak a ni, chumi hnuah Dawrpui mi siam sak leh a, tûn thlengin kan tangka lâk chhuahna hnâr pui ber kan pu Kol Sâp a la ni, kawng tam takah.

Khi a chunga mi khi a ṭha êm em mai kan tilo thei lo a ni a. Tangka lâk chhuahtheihna ṭha ber chu Sôrthlum

huan khi a ni a. Luipui dung ram lum leh Krisêl lohna hmun a ngai si a, mi ṭhenkhat phei chuan an thih phah ta zeuh zeuh a ni a, a ṭha êm êm nachung hian.

He mi Pawnpuitê hi zawng a siamna hmun mahni chhuat lai zâwlah a ni, han chhuanlam tûr engmah a awm love ti. rawh. Hmeichhe 2 in kumkhat pumhlûm thawk ta malh malh sela, Pawnpuitê 36 ve ve a lian ang hi an zo thei ngei anga a man chu Rs 360 a lochhuak ngei ang. Hna chu eng hna pawh thawh ṭhanin kan ṭuan a ṭha zêl thei a, a aia tam pawh an tah theih a rinawm a ni.

Tûnlâia kan Bawrhsâpte nupaa hnathawh hi kan Mizo hnam tân chuan kil tina mi tân puan ven theihna ber chu nijn a lang a ni a. He mi bengkhawn lotu nih chuan kan chân lian hle dâwn a ni.

Kan pawnpui tah chu a man kimlo hmute pawh an awm mêk a, chûng mite chu an hna han en chuan hmu kimlo tûr an loni rêng ṭhîn, aṭhen thiamlo rêng an ni a, aṭhen chu ngaihsam vânga lo-tah ṭhalo te an ni.

Atira i thiam loh avângin a man kim hmulo mah la a aia ṭha leh deuha tah tum rawh, beidawng hauh suh, heihi hmeichhe hlawh tlinna ropuitak a ni e.

Lalsailova Sailo,
Kelsih.

Registered. No C 2425.

CHANCHIN BU

Bu 8na } SEPTEMBER 1938 { A man kum 1 Cheng 1/- Dâka thawnin 1/4/-

Enkawltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A

Chhuahtu (Publisher) :- The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal.

THU AWMTE

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

DÂWRPUI SA

Dawrpuiah hian sa an zuar reng tih theih a ni tawh a, zawrh theih reng ni sela a zuartu leh a leitu tân a ṭha hle ang. Tûnlai hian sa zawrh hi lei ngam ni dawn ta loin an sawi a, a pawi hle mai.

Lei ngam a nih lohna hi a man a tam vâng a ni lo a, a zuartu ṭhênkhatte an fel loh avang a ni a. Ṭhenkhatin ár pûl tûr ngui tawh sa te âr ṭha angin an zuar a, a leituin âr ṭha leiin an lo lei a, a tûk lekah a thi a, an âr ṭha laite a kai a. Ṭhenkhat phei chuan an lei zanin an ei a ni thei. Ṭhenkhatin sa thi sa te, sa seh sa te, sa thiang zo zân lo te a ṭha angin an zuar a, mi sa ei duh ngailoh chite sa ṭha dang hming chhâlin an zuar a. Hetiang mi hi zuartu zîng-ah an awm tih hriate chuan an hmêl hriatte zawrh leh an hriat chian lo chu an lei ngam ta mang lo a ni.

Heihi tih dân ṭhalotak a ni a, sim thuai tûr a ni. A leitu tan a ṭhalo a, a zuartu tan a ṭha hek lo; sa ṭha leh sa thiang zuarte pawhin hralhna an hmulo thuai ang. Kan Mizo hnam a chawimawi lo êm êm a ni. Kan hnam hmêlma liantak a ni a, chîn tam hma hian tih reh thuai tûr a ni.

HRIATTIRNA

Mahni khua-a nurse nei duh lal apiangin rawn dîl rawh se; an neih theih dan tûr chu hetiang hi a ni:

1. Nurse hlawh chu Mizo ram Red Cross pawlin an

pe ang a, kum thum chhûng atân a ni rih phawt ang.
2. Lal khuain a in an sak sak ang.
3. Thla tin buhfai mawn khat an pe bawk ang.
4 Nurse chu a awmna lal khua leh khawper ah te hman a ni ang.

A rawn dîltu lal apiangin a khaw in zât an sawi tûr a ni a, dîlna chu Honorary Secretary, Lushai Hills District Branch, Red Cross Society, Aijal hnênathawn tûr a ni a, October thla tawp hmain dîl tûr a ni.

D. Tennant,
Honorary Secretary,
L. H. District Branch,
I. R. C. S.

HRIATTINA

Mizo ṭawngin lehkhabu chi hrang leh ngaihnawm te a awmlo lutuk chungin lehkhabu chhuah tumte chuan Chhim leh Hmara Lehkhabu lam ngaihtuah tu páwl te rawn zêl sela, annin an theih angin an loṭanpuiin a tih ṭhatzia tûr te pawh an kawh hmuh duh ang a, chutichuan hralh te pawh a lotl zawk ang. Mizo ram ṭhatna duhtak taktute chuan hetiang ngaihtuahna hi an fuih duhzawng a ni a ; amaherawhchu lehkhabu chhuah tum tamtakin thu thuhmun an lotum hran ṭheuh chuan remchanlohna a loawm ang a, rilru nawmlohna leh beidawnnate a awm zawk ang. Chuti-a mi tamtakin an ngaihtuah hran ṭheuh chuan inṭanpuite pawh a ti harsa zawk ang Mizo

rama lehkhabu chhuah lam ngaihtuahtu pawl hnihte rawnlo a, Mizo ram pawn lama chhuttirte chuan a thu leh a ziak dan, a spel diklo hlek avang mai emaw pawhin ṭanpuina leh hlawkna an hmulo mai ṭhei a ni.

A. G. McCall,
Superintendent Lushai Hills.

NAUPANG KAIH

Kaih : hi naupang kum chanve aṭanga kum 5 mi te zingah a awm duh bîk. (1) Khawsik avanga kaih a awm. (2) Rûlhût kawchhûnga a tam vanga kaih an awm. (3) Thluak lam fel lohna vanga kaih an awm báwk.

Khawsik vangin lo kaih ta phut sela, dan naranin naupang kut-ke a lo vawt ṭhin a, chutichuan a kut-ke chu a lum ran theihna ngaihtuah la, a lum fel ta zet i tih ah puan lumin tuam tlat la, a thlan tih chhuah theihna ngawt zawn a lo ṭûl ta. A kut–ke i tih lum dawn vêl chuan a **lu** chu tui vawtin thlawr ang che. Naupang an kaih phawt chuan mawng kahnain lo káp e thei ila, a bulpui pakhat a ni fovang.

Tihdân dang : Tuilum lep lepin bûal vak ang che ; i bual zawhah hruhul thuai la, puanlumin lumtakin tuam ang che. Tui vawta bual a ṭha an ti bawk a, mahsela heihi tih sual palh a awl viau awm rua e. Vawi leh khatah tui vawtin leih thut suh, a phu zawk ang a, ṭhat loh záwkna a lo chhuak dah ang e. Tui vawta a lû i leih dâwn pawhin i kut huhin a chal dek tê tê ang che.

Khawsik nei hauh lova kaih chu tui vawt hman ṭik lohna riau a awm. A ka lam erawh chu ti lum ve mai la. Thluak lam leh rûlhût hnathawh a ni thei e. Rûlhût hi kaihna siamtu ni ang sela, naupangin kum khatah damdawi vawi khat tal ei ang hmiang.

CHANCHIN BU EDITORS HNENA LEHKHA-THAWN

Ka pu,

Khawngaihtakin ka thu ziak hi in Chanchin Bu ah min lochhuahsak thei ula ka lawm êm êm ang.

Mautâm kum khan ka pan Pang khaw ramah min luhpui a, chuta chin chu tun thlengin kan awm ta reng a, ka pa chuan ka naupan laiin min thih san a, unaute awmna chin rêng rêng hre lovin Pang khaw saphunin kan awm ta mai mai a. ka unaute awmna hi hria ila ka duh êm êm a, zawn ngaihna lah chu ka hre si lova, chuvangin Chanchin Buah hian chhuah ila miten an hre thei berin ka ring a, ka han chhuah a ni e. Tûnah farnu pahnih nên chauh he Pang ram ah hian kan awm a ni, kan chanchin chu hetiang hi a ni : Kapa chu Lianphunga Pachuau a ni a, ka pu (ka pa pa) chu Laltunga a ni, ka pa unaute chu heng te hi an ni. :- (1) Doṭhuama (2) Kaichhûnga (3) Zakhina (4) Lalkhûma (5) Lalnáwka (6) Tlungvêla (7) Thangpuilali (8) Chawngpuilali (9) Lalliantluangi (10) Sângpuii.

Tin, Zakhina hian fa a nei a a hming chu Saidai lova a ni an ti. Heng ka pa unaute leh farnute pawh hi mite min hrilha ka hriat chauh an ni a. Heng ka pa unaute leh farnute hi dam an la awm ngeiin ka ring a. tin, thi te lo awm tawh mahsela chithlah te an neiin ka ring a. He lehkha chhiar apiang chuan min lo kam-tam pui ula, hei leh chen u leh nai chipui hre lova awm hi a manganthlak hlein ka hria a. Khawngaihtakin ka unaute hi dam an awm chuan Mizo rama mite chu u leh nau pawh in inhre ve' ang a, lekkhain emaw mi han hrilh ve thei ula l lawm êm êm ang, Kei chu fa pakhat ka nei chauh a ni. Lehkha min thawn dawn chuan hetianga zia tûr a ni.

Thanghnga, Saichal khua,
C/o Pastor R. Ruala
Barkal P. O.
Chittagong Hill Tracts

SHILLONG MIZO SKUL NAUPANG CHANCHIN.

August 24 ni hian St. Anthony's College leh High Schoolin intihsiakna an nei a ; Mizo naupang in an ti ṭha hle. Lawmman hmuhna leh a hmututc—

College
1. Mautlawn zuan. pakhatna : Lalsanga.
2. Thing bial (Discus) paih, pathumna: Sapte
3. Lung vawm thui pathumna: Lalsanga.

High School	1. Fei khawh—	pakhatna,	Thanzauva.
		pahnihna,	Hlîra
		pathumna,	Sangkûnga
	2. Discus paih—	pakhatna,	Thanzauva
		pahnihna,	Hlîra
	3. Zuan san—	pahnihna,	Hlira
	4. Hurdle race—	(Thing zuan khûm thin) pahnihna,	Hlîra

Lawmman pakhatna chu tangkapui leh no tê a i a. Lawmman pahnihna erawhchu lehkhabu a ni.

Sangkûngan an Schoolah nâupang ṭhaber nih man ana bun mi a hmu a, kan lawmpui hle.

Lalmawia, Secy, L. S. A.

PAWNPUI TAH NGAIHTUAH PAWL

Tizo ram pawnpui tah ngaihtuahtu pawl Advisory ommittee, August ni 22 a an inkhawm ṭuma an thu h thlûkte chu heng hi an ni :——

Pawnpui lehkha sen bel khawpa ṭha leh vâr, rawng um pawnpui, a pawr sûkvār pawnpui leh chhawh-ıhi-buhpawlh pawnpui, diktaka tah leh a sei lam ft a vang lam ft 3 man atan cheng 5/- ni se tih a ni.

A chhan ber chu, Aijala Pu Pachhûnga Hmar, izo dawrkai lianin laduang sêr 1 ah -/9/- (hna kua) a tam lova a hralh theihna tûrin laduang zawrhna ih nan a ni ber ; tin. hetianga pawnpui dik zawng wng man bi tuk a nih hian, rawngdum pawnpui h nâna la chuang mamawhte, pawnpui var ṭha ber ıi leh chhawhchhi-buhpawlh pawnpui tah harsat leh

buaithlak bíkna te hi chawhrualna a ni ang tih hriat chhuah a ni bawk.

Inkhawmte

1. Major A. G. McCall I. C. S. 2. Mrs McCall, Joint Organiser, 3. Miss Hughes, 4. Mr. B. M. Roy, 5. Mr. R. Buchhawna, 6. Pastor Chhuahkhama, 7. Pu Pachhûnga, 8. Pu Lalsailova Sailo, 9. Pu Thanga, 10. Pu Sainghinga, 11. Pu Buala Lal.

Sd/ A. G. McCall
JOINT ORGANISER

TLAWMNGAIHNA

(By Thangtâwna) 410

(Thlûk Dan "Ashgrove.' Mizo Hla 286)

1 Zo ram duai chawisângtu ânkâ mâwi Tlâwmngaihna,
Nei ve ang maw ânpai hringmi khuavêlin ;
Pi pu leh sakhming Hrânghlei chenah Tlâwmngaihna,
A dâi dâwn lo thang tin thar zêl vâl mawia'n ;
A phal ngai lo Sei fa vâlin hmingthan tlâwm tûr,
A vêng zêl e, hnam leh ram a chawi chung tûr ;
Chung khuanu'n hual zêl se, sakhming than tlâwmngai tûr,
Duhlian ngûr tin vângkhua Zotlâng Ram mawiin.

2. Ramvaehal hrângan puan ang bâng, thlengtlâng harhna,
A hming an hril lian ang rual tin thar zêlin;
Ram tin, mual tina tuan si, vâl tlâwm rual khûmin,
Zu rûn lûm lo, awmhmunrândâng vâl lâmna ;
A hrâng mang e rual zawng laiah Vâna pa kha,
Zalêng zawng hian chhâl e, a hrai sakhming kha;
Ramva a chal ngei e, fâng fâk lo thian siam sa,
Liando dâr iang saw-râl a sakhming thang ta.

3. Ngûr-tin vângkhua so sâng vâl kâran tlâwm tin ngai,
A lêng zêl e, Ruaikhûm vâl Taitesen' iang ;

A sûr a sa, a thim a vârin a kal ngei,
Ko thiam Huiva leh Kawrvai thirhrui a iang ;
Tinkim bia-thu hril tûr, a liam zamual tlâng sei,
Tlâwmngaiin rual khûm e, sak-hming a thangsei ;
Lânu lêngin hai loa sakhming mâwi thang lian,
Ânkâ nêm hlân, an nuam rûn lûm nuthai a'n.
4. Rual hlui sakhming nau-ang chawi hantu Tlawmngaihna,
Hril sêng ang maw Saikût' zâitin chhiar thiamin :
Zân tiang chhiar, chhâm-ang zâl, awm khua har rûn lûmin,
Lânu lêng duai bîklo, siakthian fâk hlânin ;
Vâng khua lian tlâng hna ţuan za e, suihlung rualin,
Lenrual tukraman khua tlai hnutiang chhawnlo ;
Ngûrtin vângkhua zâwlan khual chhia âr-ang vailo,
Lam sûl chau sâwngbâwl e, khua tin vâl rualin.
5. Vâng khawpui tual Sâppui nun zir zalêng kâran,
Nghilh lo u, ngûrtin hian hmingthan tlâwmngaia ;
A thang tlâwmngai, No mawi hlân r'u sakhming len nân
Dâwntuai thar hian hril se, ţhangtin thar zêla'n ;
Vâng khawpui hming lenna leh lungmuanna
Chawn tin tuah zai rêl pa'n kai se, châwn-bân a'n ;
Mi kawlh, sa kawlh, thiamna leh Sâppui nun pawhin,
Tibo suh e, Hnamtlâwm a chawimawi vângin.

LA DUANG

La duang zuar duh apiangin Pu Pachhunga dawr h hian zuar sela, a man chu sêr khatah duli a ni. a zái sîn a ni lo a, tunlai pawnpui pawra an hman ng, la phawk naran ang hi a ni.

=o=

Mi ţhenkhatin a buatsaih a har nên, a man lo e, ı tı a ni thei e. Kan thil hralh reng reng hi a tha-kan chhut chuan a man lo vek a ni. ·Thûl hi tun-ŀin chêng khat leh duli te, a tam lamah chêng hnih

tein an hralh a; chêng ngaa hralh angah pawh ngai ta ila, a tha kan chhût chuan chêng 8, chêng 10 man tûr a ni a. Puanhlap chêng khata hralh te hi a tha nên a chhût chuan a man lo a ni. Buhfai mang hi a man lo a ni a.

Engvanginnge kan hralh theih si? hun ávwl kar laka kan siam a ni a, a tha man an chhiar loh avang a ni. Engemaw karin hna dang thawh ţhulh loin a tih theih a, áwllên lai tein a tih theih a ni. Hna kâr laka pawisa hmuh theihna awm apiang hi ûm tûr a ni.

Heihi hmeichhe tih tûr bika dah tûr a ni hek lo. Putar pawhin an tum phawt chuan an kai thiam a ni a. Tlangval leh mipa naupangten heihi an hun âwl ah thawk sela thil ţhatak a ni ang. Khawtinah mipaten thawk ve a, la duang hi rawn hralh tûrin infûih ţheuh tûr a ni.

VAI RAM HNA ZAWN

Mizo tlangvalten vai rama hnathawh tûr zawn nacháng an hre ta hle a, hmuntin deuhthâwah an awm darh ta a. Mi tamtakin hmu thei zel sela kan lawmpui hle ang.

Amaherawhchu hnathawh tûr zawnga kalte hian Mizo loawm chhunte an tibuaiin an ti mangang thei hle tih kan hre ta zeuh zeuh a, hnathawh tûr zawnga kal tûrte hian an kalkawng an thang chhûng k hna hmuh loi a haw lehna tûr in ruat lâwk vek tû

in kan hrilh duh e. Vai rama Mizo awmte an phunnâwi a nilo a, a harsatzia leh a buai thlákzia kan hriat ve rêng avângin kan sawi a ni.

Vai ramah hian khawsak a har a; mahni khawsak theihna hlawh chauhte pawh an ni a, (kan ṭawng an huat thu ni suh sela) pawisa duh a nasa zual a ni a. Mi an ṭhat avanga, mi chawmhlawm leh mi ta ringa awm mai tumte chu hna hmu tlâk pawh an ni lo a ni.

Vai rama hnathawh tûr zawng tûr apiang chuan mahni intodelh ziah turin kal rawh se. Mi zin veivâk naran pawhin Mizo rama zin ang a ni lo tih hrereng sela; vai ram an tlawh dawn phawh chuan pawisa te inring ṭheuh rawh se.

MIZO RAM

Lungleh mêl 3 ami Deburam Chhetri an "Vai sipai pakhat Gokul Thapa'n April ni 17, 1938, chhûn dar 11 vêlah khamah mi namthla e" tiin a khing a. Ni 30 August 1938 ah khân Sipai Gokul Thapa chu kum 5 Lung in tâng tûrin Bawrsapin a rem ta.

Satinhranga, Saiṭhuama khua Mûrlêna mi Domana khua Tualpuiah a zin a, ni 3. 8. 1938 Nilaini zân khân lênglen hun vêlah leipuia vaimîm tlan savawm chang tûrin puan dum vengin, tumahin an chang ve tih hreloin amah chauhin a kal a, Domâna Tualpui lal chu thim hlimah a lokal hmasa daih tawh Satinhranga chuan leipui dâi a va thlen dawn

chuan thawm a hria a, Savawm emaw a ti a, kah tumin a veh ta a, a thawm chu Domana chuan Savawm lochhuak emaw a ti ve thung a, a hmuh veleh a kãp ta a, a khûp chungah a kap fuh a. Inhuatna neilova inrâl palh tak zet an nih avangin Bawrsapin a ngaidam a, Domana hian a theih angin Satinhranga chu a damloh chhûng chu a enkawl dawn bawk.

Pastor Haudala, Serkawn Skul hotuber **pension** kha Puanpui tahna lama Ziaktuah a ṭang ta.

Kêlkang lung in tangte kha an lochhuak ta a, thu intiamkamtakin an chhuak a ni a, an tiam anga an awm loh chuan Sylhet lung ina tang leh mai tûr an ni. An intiamkamna chu hetiang hian a ni— 'Vantlang leh mipui awmnaah eng sakhua mah an belo ang a, thute an hrilin an ti vêl reng reng tûr a nilo. Mi thute an ngaithla thei chauh ang a, anmahniin engmah an ti vêl lo ang.'

TUNLAI CHANCHIN

SAP RAM : Czechoslovakia rama Czechsho leh German mi chungchang thu kha an la sawi fel thei lova, indo awm mai thei tûrin an ngai a, an inring deuh ṭhup mai a ni, Kumpinu ram aṭanga palai khan hmeh rem hrâm a tum a, an la inbeho ṭhîn taknaa, an inrem thei dawn lo a ang hle mai. German lam pang, Sudeten mi lam khan rorelna kamah leh ṭhil dang hnathawhnaah te anmahni lam ni vê

tûrin an ngiat a, an ngiat tam deuh a ni awm e; lehlam zawngin kawng tamtakah an ngiat ang pawh an remti thei a, an ngait zawng zawng êm chu an rem tih pui thei bik lo a, German lamin a ţhen chu kan ngiat lo mai ang e an ti duh si lo.

German ramin Russia te, Rumania te, Yugoslavia leh Hungary te an bia a, indona te lo awm ta mai sela engtin ngeni ang, tiin an ţanna lam tûrte an zawt thlithlai deuh a. Russia hnenah chuan Japan hena in intih deuhnaah pawh ka lo inrawlh si lo a, a ti a. Russia chuan Czechsho hi kan thutiam angin kan ţanpui lo thei lo an ti deuh a—Hungary chuan engmah a tiam duh mang lova, indote lo awm mai se khawi lam lam mah kan pui lo ang an ti zawk a Yugoslavia leh Rumania erawhchuan engamah an tiam lova. Kumpinu lam hian tunţum thua indona a lo awm mai chuan Czechoslovakia hnena an thutiam leh an tih tûr chu ti lo thei niin an inring lova.

Chutih a-lai chuan German sipaiho an indo lem chiam mai a, an ti nasa deuh a ni ang chu sawrkar lang te pawhin indo lem dan pangngai a ang lo deuh an ti a, an hlau thawng hle mai. Sipai chang an indo lem lova, midangte pawh indo rual chu an ko lek mai a, ram danga zin tûr pawh an khap a, an ti nasa hle mai.

China leh Japan—— Japanhoin hma an la sawn ta hl a ni=Hankow lama Liuan khua an la ta. An lak lawn chuan an inbei nasa hle mai a, khawlaiah an hawmchilh vak mai a ni. Juichang lam pangah

chuan hma an sawn thei lo. Yellow lui chu a hmar lam kam mel 60 lai Japanin an luah a, a lehlam kamah China an awm a, vawmpuahin Chinaho chu an bei ṭhin. Kingshan khua pawh vawmpuahin Japanhovin an bei a, vawmpuah 200 lai an thlak a, nunaute pawh an thiin an hliam nasa hle, 1000 lai an ni.

Chinahoin Sanghai khua an la bei ta zeuh zeuh fo a ni awm e, a khaw thlanglam pangah an bei a. Hnam dangte chu an ral tlan a, an beih hnuhnun ber August ni 21 chuan Japan tam fê an that a, an in-bei te chu 1000 lai an ni an ti. Peking khaw kiang lawka Japan rêl tlan lai halpuahin an lobei a, rêl te chu a chhia a, mi erawhchu an thi lo.

=:o:=

Palestina ram lam lah kha an la buai ta fo mai. August ni 26 niin Jaffa khûaah vawmpuah an ti puak a, chumi an chuan Arab mi 24 an thi a, 35 an hliam a. Jaffa khuaah vek hemi ni hian Sawrkar tawlailir an lo bei bawk a, Arab mi, tawlailir khalhtu a thi a, a ṭhian chu a hliam a, chumi tlai vek chuan Juda pakhat an that a, a tuk zingah Juda mi englo hal an tum a, Policein inkhawm tih darh an tum a, an darh duh loh avangin an kap a, ṭhenkhat chu an hliam nual.

MAHNI

Kan dam chhûng hian kan zingah thil pahnih pawimawhtak mai a awm a, chu chu Mahni leh Mi dang a ni. Engemaw changin keimahni aiin mi dang ngaihtuah an ṭul ṭhin a; engemaw changin mi dang aiin keimah [illegible] ngaihtuah a ṭul ṭhin Thil tih [illegible]

tam ber sawi pawhin mahni intheihnghilh a hlauh-awm a ni. Hmun tin hotuten thil ṭha an ngaihtuah leh an thu zirtirah chuan anmahni ngei chu inzirtîr a ngai a, khaw tlang tan thil ṭha sawi leh hnam tana thil sawt leh ṭha ngaihtuahin mahni intheihnghilh a hlauhawm. Thu ṭhaber pawh misual sawi a nih chuan, a mawi lo va ; taimak thu pawh thatchhiain mi fuih chuan awt theilo ang a. chutiangin hnam leh ram tana thil ṭha ngaihtuahtute chuan an thil sawi leh duh chu ti takzetin an duhzia lantir sela, inzirtirna ni a sawt zual ang. chuvangin mi chunga thil ṭha tamtak kan sawiin keimahni intheih-nghilh a hlauhawm.

Hmun tina hruaitu chuan milian, lal, leh mi-mir pawhin thil kan sawi leh zirtîr tûr kan neih chu kei-mahni Mahni kha inhneh hmasain, mi dang hnenah hrilhin sawi ṭhîn ila ; zirtîrna chu a chak hma ang. Skul zirtîrtuin a zìr tawh hnu naupang hnena a hriat tawh hnu a zirtîra a sawt thei angin, kan zirtîr tûr thuah chuan mahni intheihnghilh tûr a ni lo mahni ngei kan ni hmasa tûr a ni.

2. Chutitaka mahni a ṭûl chungin mi dangte hi an ṭûl em em bawk si a ni. "Mi dang chungah thil ṭha ti la i chungah ṭhatna a liam ang a, mi dang hmangaih ngah ber chuan hmangaihtu a ngah ber," tih a ni. Chutiang chuan mi chunga thil ṭha engtia tam nge ka tih theih ? tih hi inzawh ṭhîn tûr a ni. Kan ramah hian mi ṭhenkhat chu an finna leh an chinchang hriat-na hi chhawr a har em em a ni. Rawn mah ila bei-

a dawnga (mi hauh avangin) mahni ram tan leh mahni ram mite tan thinlung put [illegible]ing ila. Mizo fa ram danga awmte kan ram ti mawi tûr kan fuih leh ram tan thil an ngaihtuah thiam hle angin, keini helai Zo ram chhunga mite hian kan hriatna [illegible]h-chhun leh finna neihchhun hi midangte hleh ve [illegible]n tûr a ni. Kan thenawmte tan thil enge ka tih [illegible]h a, khu-leh-tui hlim zawk nan enge ka tih theih [illegible]utiang zêlin mi tinin mahni hmasial loin mi da[illegible] ngaihtuah thin tûr a ni. Kan râm thiltih dan tam[illegible] hi [illegible]nguntaka thlirin mahni hmasial a ang lutuk [illegible]min ka hria.

Sapho zîngah chutiang chu a tamloin a rinawm. Mahni tan nilova mi dang tana an chakna leh theihna zawng zawng thih thlenga inpe an awm fo. Mizo ram ah hian a tîra kan thiltih chu mi tan ang hle thin mahse a rei deuh hnu-in mahni tan a ang leh thin. Chutiang a nih loh ber pawhin a tawpah chuan Induhna a awm leh thuai thin.

Mi tana thil kan tih leh kan sawi thin chu **In ngai hlû** leh **Induh** mai loin. mi dangte enawhenuan mi ngaih hlut theih chu a tha a ni.

Chutiangin kan dam chhûnga thil tha tih kan tum hian thil chhetê-a kan ngaih leh hotaka kan dahte hi, ram thatna daltu an ni thei a ni. Keimahnia **chutiang mai mai** kan ti leh **a pawi love ti thin** angte hian dip cher thatak an nei thin. Chuvangin damchhûng ni te hi nguntak leh chiktaka ngaihtuaha **mahni** leh **midang** inhman dan hi nguntaka ngaihtuaha chin tûr a ni

Registered. No. C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 10na | OCTOBER 1938 | A man kum 1 Cheng 1/- Dâka thawnın 1/4/-

Enkawltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A

Chhuahtu (Publisher) :- The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal.

"I neih zawng zawng khawhral suh ; i hriat zawng zawng ring suh ; i hriat zawng zawng sawi chhawng leh suh"

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

TLINLOHNA.

Mizo hnam tlinlohna hi kan ziak chhuak zeuh zeuh va, mi ţhenkhat phei chuan mahni inmualpho chauh vah min ngai a ni thei e, chuti ang nih chauh mai pawh chu a awl hle ang. Amaherawh chu mi ţhenkhat talin rilru siam nan an lo hmang dah law maw tiin, inmualpho nih dáwn lo vin, hrehawm ti chungin kan han ziak ţhin a ni. In sawisêlna mai mai a ngái lo vin, "heng hi kan tlinlohna a nih chúan tlin zawh ngei i tum teh ang u," tih rilru puin lo chhiar ţhin ula, a lawm awm em em ang a, reilote hnua "kan

tlinlohna ah khan kan tling zo ta e" tiin ziak chhuak leh thei phei tla chu a lawmawm leh zual ang.

Tlinlohna inhriat hi tlinna, ṭhatna leh hmasawnna bul a ni ve ṭo a ni. Tling zova kan inhriat chhûng chuan lungáwi a awm mai a ni deuh ṭhin a, hmasawn tum leh chuan a awm ṭhin lo. Kan tlinlohna kan hriat a, mite pawhin kan tlinlohna min hriat pui tih kan hriat chuan tling zo nih tumin tha a thawh theih zawk a, hma kan sawn ṭhin a ni. Tlingzo si lo va, tling zo emaw in tih hi a hlauhawm a ni. A tlangpui a mizo tlinlohna kan ziak chhuah ṭhin ang hi ziak lo ila chu Chanchin Bu chhiartu ngawt te chuan mizo hi hnam dang ai in kan lo tling zo va, kan lo fel zawk zel a nih hi tih theih tur khawpin mizo sipai leh sikul a zir chanchin hi ṭha tak tak a chuang ṭhin a ni a. Heng an ṭhatna hi kan lawmpui lo a ni lo va, nimahsela an mahni in sawi ang lo tak hian an ngaihdan kan ngaimawh tur leh kan ngaihsan tur an mahni hotu te ngei te pawhin an tlâk lo, an tlin' ve lo min ti si ṭhin a, kan ṭhatna lam ngawt kan in hrilh a kan tar lan bik chuan kan ṭha tak tak emaw kan ti ang a, kan chhiatna a ni zawk ang tih a hlauhawm a ni.

Mizo chauh hi tlinlohna nei kan ni bik lo va. Hnam engpawh hian mah ni tlinlohna lam chu an nei ve theuh va, an ṭha famkim bik lo. Amah erawh chu an tlinlohna aṭangin an inzir a, an tlinlohna kha hre ranin, theihtawp an chhuah a, an lo tling zo ṭhin a, chuti ang a tlinlohna inhria a, tlinlohna aṭang a zir

thei apiang chu hnam hlawhtling, mi hlawhtling an ni ṭhin. Kan tlinlohna kan sawi te hi kan tum chuan kan tlinna ah kan siam thei a ni. Mizo hi hnam mawl tak ni mah ila, kan phutawkah chuan thil zir thei lo leh ngawng lutuk kan ni bik lo va, kan phak chin chu kan thiam thei thuai a, hnam dangte khûm êm lo mah ila, kan tluk ve thuak zel a ni a. Kan tlinlohna lam hi insiam ṭhat tum ila, kan hmasawntheihna kawng a ni ngei ang.

Tlinlohna hi min daltu ah kan nei reng tur a ni lo va, kan hmasawnna rahbi a siam tum hram tur a ni. Vawi hnih khat tlin loh avangin kan beidawng tur a ni lo va, hnam ṭhanglai kan ni a, tihdikloh palh leh tlin loh chângte chu kan nei ngei tur a ni a, theihtawp chhuah in tlin hram kan tum zel chuan kan la tling ve thei chêk ang.

L. K. S.

MIZO RAM

Kelkang khua harhna buai avânga leiman let hnih châwi leh puakphur atána koh hmasak an nih tur kha an lo ṭhat tak deuh avângin Bawrsapin a ngaidam ta.

Lungin tâng chhuak thu kha mi ṭhenkhat in an hre chianglo a ni awm e. Larsap chhuah an ni a, mipui zingah a puipa ḍeuh in eng sakhua mah an bei vêtûr ani lo tih a ni a, an mahni in lam leh fianrial a sakhua an neih khap a ni lo. Tûn hma lama an tih ang deuh va, vântláng zînga tih an âwi lo a ni.

x x x x

September thla chhûngin a ruah sûr tam hle mai a, ni 18 aṭanga ni 20 ni thlêng khán khua a cheng a, ruah lah a tam a. Tuite a lian nasa hle a, lei pawh a nin hle mai. Aijal tuikhuah pawh a liam a. Ni 18 chhûnga sûr chu a tehna ah inches 1.16 a ni a, 19 a mi chu 5.32, 20 a mi 2.45. a ni.

x x x x

Shillong sikul naupang pahnih hotute thuawi loh avângin sikul aṭangin an hnawtchhuak an ti a, pawi kan ti hle. Thuawi theilo, thunun theih loh kan nih hi mi te min relna ber pakhat a ni a, vântlângin engmah in hremna kan nei lo hi a pawi hle mai. In hrem dán, inzirtîr theihna tûr ngaihtuah chhuak thei an awm lãwm ni aw?

x x x x

Mizo ram ṭam thu kan sawi tawh a, hmun thenkhat ah chuan an ṭam nasa hle ani awm e. Thawk khat lai chu, ruahsûr hma deuh te khân Aijal ah pawh lei tûr avâng hle. Tûn ah erawhchuan áwllên a lo ni ta a, buhfai zuar chu an awm leh ta hle zâwk.

x x x x

Dawrpui vênga nupa an in khing a. A nupui in a pasal chu min hrai hlum a tum e tiin a khing tlat mai a, daktor te an ko va, hrai hlum a tum hriatna a awm loh avângin a khing hneh ta lo va. A pasal chuan hetia thil ni lo lo min tih tîr tum— lung in pawha min khung hreh lo chu nupui ah ka nei ngam aw-zawng lo, ka hmelma lian ber a ni a lawm— kan in nupa lo vang

a, a man ba pawh ka pe thei lovang tun a ţang ve thung a. Bawrhsap pawhin mipa tan awmpui leh a hlauh awm tih a hriatpui a. A nupui leh a nupui a chhûng ten a pasal an biak lungawi thiam chuan haw leh sela, an biak rem theih loh chuan a nupui hian sum a chhuah a ni tûr a ni, a ti a. A nupui chuan a pasal chu naupang chhe thlêm takin a thlêm leh a, zan khat zawng a pasalin a lo hmal zo ani awm a, bei dawng lovin zan dangah a luhkhung leh a, a chhuak dub lo va, vantlang hial a ti chhuak tûr a an pun hnuah a pasal chuan a pawm leh ta a, tûnah chuan an in nei ţha leh ta an ti. "Man-leh-mualin nupa inţhen tûr a lo chelh na ngei" kan ti ang nge, "Vawikhat hlawhtling lo mah la, bei la bei nawn rawh" kan ti ang aw?

x x x x

MIZO ZAWNG ZAWNG HNENA LEHKHA THAWN.

1. Kum 1905 khân mizo ţhat duhtu pakhatin mizo chanchin a ziakna-ah mizo fellohna zual deuh deuh chu heti ang hian a sawi a :—

(i) Mahni inrinna nei lo, mahni-in engmah thawh vê si lo va mite thil dîl leh lâk ching.

(ii) Mahni intihnghehna tur zawn ngaihsak lo, khawsak dân tih danglam tum lo.

(iii) Kam-tam, a rûk a inkher hmang, inkhin ching.

(iv) Mipa chuan an theih phawt chuan hnathawh leh thasên puţapelh an tum ţhin.

A ziakna chin kum 30 laiah hian tunlai awm dan han en ula, In fellohna ang hi tun thlengin in la nei emaw in zawt teh u. Henghi infellohnaa sawi tur a la nih chuan in rawn tlang ula, a tih ṭhat dan tur ngaihtuah teh u khai.

Tun hma lama in awm dan ngaihtuah hlek ila, a sawt a ni thei e.

2. Tun hma lam thlirna : Hmasang ata, in pi leh in pu chen a pêm leh insawn ching hnam in ni a. Chutih avang chuan nakin hun lam ngaihtuah lo vin **tunlai** chauh in ngaihtuah a. Nakin hun te chu dan theih a ni lo va, an lo thleng ngei ngei ṭhin tih i theihnghilh suh ang u. Sorkar awpin muang takin in awm a, mihring te in pung zela, in tlangte erawh chu a pung thei chuang lo va. Thil awmdan hlui te chu awmdan tharin a rawn thlak ta a, thil thar rawn inher chhuak te remin in nun dan te chu in din' thar tur a ni tih hi in hriat ran a hun a ni lawm ni ?

In ramte, in inte, in hriselnate, in sumlehpaite, vantlang phuisuinate ngaih tuah a, in mipa thatchhiat te in khin te, kamtam te tihreh tumin eng emaw chu in thawh tawh le ?

3. Ta bik neihloh hian thil engkim a tinghet lo. Mizo hian hmanlai ata tawh "ka ta" tih tur meuh hian engmah neih an lo nei ngai lo va. Awmdan te a danglam a, pêm te a khat hlê tawh hnu pawh a "ka ta" tih tur engmah in la neih loh fo chuan tun hnu kum 20 ah te chuan engtin nge in awm ang le ?

In taksa mamawh zawng, Sap bawkbawn te, hmar-

cha te, fû te, anṭam zikhlum te, puruu te, serthlum te, huan thlai dang te in chîn a, hnute pe tur bawng te, kawmawl lum neih theih nan beram te in vulh a, enkawl harsa lo leh sen so tam lo in nghet te, khaw khat vawk khung hona hûangte, bawng in te, natna tlêm theih nan a tuikhur fai leh vawn thianghlim te, tual lai leh in vêl tih fai awlsam nan a mahni in ṭheuhva bawlhhlawh paih lawkna bawm te nei dim diam, nangmahni din chhuah vek khua te hi, in ril-ruin in suangtuah in, in duhthusam-ah in neih thei lawm ni ?

Heti ang hi zawng, in zinga mi pakhat hlawhtlinna chu in vaia hlawhtlinna a ni a, a chan chu in vaia chan a ni a, mi pakhat thil neih chu vantlang ṭhat nan a pawimawh tih in hriat hun chauhva awm thei tur a ni.

4. **Pumpelh kan duh ṭheuh zia:** In zingah hian ram dang a mi, kum tam tak chhûnga finna te an pi an pu aṭanga pianpui a nei an awm a. Chung mite thurawn pawm loh chu finna a ni thei lovang. Ni-mahsela, mizo ten an zawm duh loh avang chauhvin heng mite thurawn hi ngaihsan a ni lova. Mite ngaih-thiam zawng thurawnna hi thil hlauhawm pawh a ni zawk thei a, mizo ram tana ṭha lo tûr pawh a ni zawk thei a ni, chutiang thurawn chu malsawmna anih hnêkin hlauhawm a ni thei ani. Thurawn ṭha te ch zawm harsatak a ni fo. ṭhin a, nimahsela feh kawng nu tak zawh a, i tum lohna lam i thlen ai chuan a ti

ṭanga chhuk leh chho pumpelh tum lovin kawng chho tak lo zawh ta nghal mai ḷa chu a tawpah chuan i ding chang zawk daih ang.

Thurawn ṭha mi ngaihsak peih loh zawng ang te chu kalh awmlo takte pawhin mi fakna ûmin, a harsatna te chu pumpelh tum in chhuanlam mawi tak an siam ṭhîn.

Chutiang rilru chu ban ula, chutiang **mifing** chu kan zingah i duh suh ang u. Kan ti duh lo hrim hrim ti nghal a hlawhchham chu hlawhchhamna ni ve ngei mahsela, rinawmlohna, (vertherna) a ni lo tal a, chhuanlam ni lo tak tak, nakin lama tih lan leh ngei tûr siam zawng rinawm lohna a ni ngei a ni.

5. **Mizo ropuina— Ropuina a ngaih loh** Mizo hian a ṭhenawm phaia mite aia taksa chak zawk, an tluka thil hriat theihna leh ram maktak an nei a. Heng hi theihpatawpa chhawr i tum ang u. Heng thil kan chhawr theih lohna chhan ber chu **ta bîk** a neih kan nei lo va, mi dangte angin kan in te kan **in ro,** kan pi kan pu chena kan in a nih ve loh avang a ni tih i hria ang u. Ram nghet pawh nei lo, huan nghet pawh nei lo, in nghet pawh nei lo mi chuan kum khat chhûng khamkhawp bak chu deh chhuah chakna leh duhna a nei theilo a ni.

Mamawh pawh nei lo, dam chhunga chan nghet pawh nei lo mi chu, mi vak mai mai, din hmun leh awimawhna nei lo a ni lo thei lo. Kan thinlung a rem duhna rilru hian kan ram tan a nakin hnu lam

dawnna a dal a ni. Nakin hnu lam tur ngaihtuah lo mi phawt chuan a theihna leh a thahrui theitawp in a hmang ngai lo.

6. **Mizo inpum khatna hi a bo ang tih a hlauhawm zia :** Chhiartute u, sorkar in lal ho ram te ri a kham sak' a, dan zawm tur te a tuk tak a chin ah hian thingtlang khua te hi hım takin, an dep tu khua te rûn leh do hlau lo vin an lo awm thei ta a ni tih in rilru ah a lût tawh ngai em ? Heti anga an awm hına chuan khaw khat mi chu mi pakhat ang a an ṭan' rual ṭhur zia in ngaihtuah tawh ngai em ? Mi dangte aia vanneihna dawng. zawk, khawtlang ṭhatna tur a vantlang in a thawh tlan tur thu pawh a hruaitu leh entawn tlak ni awm zawk, hlawh nei te hi a sual a te an ni hlei hlei mai. Hman lawk ah khan Burma sipai aṭang reserve a awm tawh mizo pakhat chuan hnatlang a awl bik theih na Bawrhsap hnen ah a dîl a. Vantlang ṭhat na tur, a mah ngei pawh in a chhawr tur, lo awm ta lo sela a mah ngei pawhin a a chân tur thil ṭha thawh ah chuan thawk ve lo va in thiarfihlim a duh mai ani tih a ti lang a.

Mi vak mai mai, an chhungte, an khuate leh an ram tan a eng mah ngaihtuahna nei lo mi ni si lo chuan chuti ang rilru chu an pu lo vang. Chuti ang rilru put a hnêkin a vanneih na dawn avang a lawm in, mi zawng zawng tan a ṭha tur a ni tih tilang hmasatu a ni zawk ngei tur ani. Chutichuan mizo hnam-

hnam huaisen, hnam ṭha, hnam ṭhanglai in nghahna lung chu a phûm ang.

7. Khua leh tui ṭha nih a mizo ram siam ṭhat lehna : Khaw dân sâwm in nei a, zir fo ula, ngaihtuah ula, in hriatthiam loh leh zâwt zêl rawh u. Chumi dan chu in hman a, in khua a khawtlang thawvenna ngaihtuah pawl chu in tih puitlin theih chuan nangmahni ngei in in zo ram chu hnam dang te zah tlakin in siam dáwn zu nia. In zinga hnam dang awm ve te chuan in tih tur an kawhhmuh thei chauh che u a, nangmahni chauh vin in zo ram chu a nih tur ang in in siam thei a ni. Pumpelhna a awm lo. Kin awm taka, taima tak a thawk zêl in, mizo ni ve lo, in hruaitu lian te thurawn che u ringin, in insiam ṭha thei a ni.

Tunah chuan Mizo ram pawn lam a mite aía hnuai zawk a inngaih na rilru in nei a, mite tih dan thîk a, an tih dan lak a in tih sân in tum a, ngaih tuah lo vin an tih dan apiang in thîk a, in la zêl mai a. Vai kawr pan mai mai zawngin hlawhtlin in beisei thei lo vang. Heta kawng zawng kawh hmuh tak ang lam hian in tha thawh ula, mahni ta tih ngam tûr neih tum ula, in in leh in khuate vawn ṭhat tum ula, chuti ang rilru nei a in tha hrui in hman chuan hnam ropui nih theihna chi in tuh a ni ang a, phû uk lo va in awh viau, mite ngaih sanna pawh mi tih dan la chhawng mai lovin, in hlawh dawn zu nia. Vailen chinah khan in zo ramah hian thil nasatakin a lo dang-

lam ta a. Chhung kaw nghet leh khaw nghet, inzawm tlang khua hlîr in zo ram a awm tûr a in din-chhuah na kawng ah chuan tih theihna in nei a ni tih lan tir rawh u.

Tih theihna te chu a chuang a liamin in nei a, tu-mah in tluk lo lo ve. Awmdan thar rawn in her chhuak te hmeh leh rema nun dan tur rilru thar nei ula, chuti anga rilru neih thar chu zah ah nei suh ula, uan nan hmang zawk rawh u.

In zînga hnuaihnungber te nên in nun dan thar chu ching ho zêl rawh u. Chuti anga thil tih tlan leh tih ho zelna rilru neih loh chuan in zinga lehkha thiam deuh te hian vantlang rawng in bawl tha thei lo vang. In tum loh leh in hriat loh vin vantlang te chu in lo kal pên san ta a, vantlang laka in inthiar-fihlim avangin mizo tak tak pawh in tling ta lo ve.

Thlîrtua.

TUNLAI CHANCHIN.

Tunlai Europe ram chanchin chu nitin deuh thaw-in thu thar leh thu hrang a awm mai a, ziak chhuah pawh a harsa hle mai. Vawiin anga thu ang lo vin a tukah thu a awm leh a. Tuna kan ziak pawh hi kan ziak zawh hnu a Sap chanchin bu ah chuan a danglam leh tawh a ni thei e.

Czechoslovakia ram thu, thla hlui a kan sawi kha an buaina chhan ber chu a ni fo va. Kumpinu upa

pakhat ho va inremna thu an ngaihtuah lai lá lâ-in thu a buai deuh deuh mai a. Czeck ho vin an theih ang tawkin an rama German mi awm te chu tih lung-awi an tum a, an ngiat ang tam tak an rem tih sak a, nimahsela German chi an lungáwi hlei thei lo va. German chi chu German ram a hotu ten an vui pui bawk si a, an ni ho lahin an râwn bawk a. Czecho-slozakia rama German awm zawng zawng in an mahni duh thlang sela, German ram a awm nge an duh Czechoslovakia ramah an ti a, Czeck hotu ten an rem ti thei lo va.

Czech Sorkarin an rama German pawl pakhat in-siam chu pawl a insiam an awi lo va, bang turin thu an pe a. German chi zawng zawngin an silai leh a thawmhnawte dar kar 24 chhungin Sorkar hnena pek vek tur a ni a, a pe lo chu nasataka hrem an ni ang an ti a.

German chi tam tak, indo rual chu German ram lamah an kal a. Herr Heinlein a ho vin sipai pawl angah an insiama, sing li lai an ni a, Czechoslovakia rama an chi pui te tanpui peih rengin an insawi a. An ram ri bulah chuan thu eng eng emaw a awm reng a, an buai talh talh mai a. An thu chu an mah-ni ram chhung thu mai ni lo vin a lang ta a, ram dang ten an hlau thawng a, Europe ram a indo pui a chhuah an hlau va, an in ral ring hlawm hle mai a. Germany leh Czechoslovakia lo indo se Sorkar dang te a kaih hnawih dawn a ni a.

An in kaih hnawih theih dan tur zia han sawi lawk;

ila. Czechoslovakia hian France leh Russia Sorkar te hi thu a lo thlun pui a Czechoslovakia chu Sorkar dangin lo rûn sela, an thu thlung ang chuan an ṭanpui tur a ni a. Russia leh France hian German-in an rûn chuan kan ṭanpui ang an ti rêng a. France leh Kumpinu hi inṭhian tak an ni a, Kumpinu hian a ṭanpui a rinawm bawk a. Germany hian Italy leh Japan hi a ṭhian thar a, hemi te ṭanpui chu a beisei ve bawk a. Chung ho leh Sorkar dang te an tel chiam dawn a ni a.

Indo lo va inrem theihna a awm in an ring a. Thu te a lo buai deuh deuh va, indona lo chhuak mai dawn a a lan avangin Kumpinu upa ber chuan Hitlera German hotu be phawt mai ila a ṭha ang e a ti a. German ramah thlawh theihna-in a va zin ta a, an va sawi dun ta nek a. A lo haw leh hnu in France upate nên an inbia a, indo lo va inremna dan an ngaihtuah a. An ngaihtuah a an thu rawt chu Czechoslovakia leh German Sorkar hnenah an thawn a, an remti emaw ti in. An thurawt chu heti ang deuh hi a ni a :—

Czechoslovakia rama German hnam bitna, mihring 100 a German chi 75 leh a chuang awmna hmun chu German ramah tel sela, chu mi ai a tlêmna chu Czeck ramah awm sela. Czechoslovakia hian Russi leh France nên a an thuthlung kha ṭhiat sela. Chumi aiah a ram deptute leh France leh Italy leh Kumpinu Sorkarin Czechoslavakia ram hi amaha tâl hrang fo a awm tûrin

thu-tiam záwk sela. German mi la awm te kha Czeck Sorkarah chanvo nei ve deuh sela an ti a. Czechoslovakia Sorkar chuan an remti mai a. Remti lo thei pawh an ni lo va. Ṭanpuitu a an ngaih ber ten an tih miau si chuan remti lo thei pawh an ni lo va. Chumi ang thurawt keng chuan Kumpinu upa chu Hitlera hnenah a va zin leh a. Hitlera chuan thil thar a lo ngiat leh ta a. Kumpinu upa chu German Sorkar thu duh dan kengin a lo haw leha, chumi thu chu Czechoslavakia Sorkar hnênah a pe a. An remtih leh tih loh October ni khat ni hma a sawi ngei tûrin Germanin an tuk a. Chumi Hitlera duh ṭhenkhatte chu hetiang hi a ni :—

(1) German tamna Geman rama lût tûr te chu October ni khat hma ngeiin luh tir tûr ani.

(2) Chung ram te chu a awm ang angin, engmah tihchhiat loh vin pêk tur ani.

(3) German chi German rama lût tûrte chu phal vek tûr ani.

(4) German chi, tunlai Sorkar buai avânga lungin tãngte chhuah vek tur ani.

(5) German tlêmna hmun ah chuan an mahni duh thlan tir tûr a ni, German rama tel nge an duh, Czeck ramah.

(6) Ramri chu zawi deuh pawhin la ṭhen ni. se.

Chu thu chu Czeck ho vin an duh lo va, rang takin an duh lohzia an hrilh a. Indo hlauh thâwn awm takin a awm leh zual ta a, hmun tinah an in ralring a.

Kumpinu leh France upa te an inbe leh a. An inbiak lai chuan America ram lalin Hitlera te, Chuck te, Kumpinu leh France hnenah lehkha a thawn a. Indo lo vin inrem tûr a ni. Europe ram lo indo il sela, America pawh inthiar fihlim hleih theih a ni dawn lo a, a ti a ni an ti a.

Hetiangin indo lo awm mai dâwnin a lang a. Nimahsela tumah hian indo tak meuh hi zawng an duh lo va. Kumpinu upa chuan German ram te, Italy te leh hmun dang aṭangin lehkha a hmu ṭeuh fo va, nu te phei chuan indo an duh loh thu hlir an hrilh ani awm e. Inremna a la awm a beisei awm ani, min an duhloh êm avângin.

Indo lo awm hnai deuh va an hriat avángin India ram lal tam tak chuan Larsap hnenah thirhrui an thawna. Indona a lo awm a Kumpinu a tel ve chuan kan theih angin kan ṭanpui ang an ti hlawm a.

Aigupta ram lal pawhin Kumpinu ram a tel ve chuan kan ṭanpui ang an ti bawk a.

x x x x

Spain ram indona sawi tur a awm lo. Ruah a sur avângin engmah an ti hlei thei lo va, a tu lam mah in hma an sawn chuang lo.

x x x x

Japan leh China: Hankow aṭanga mel 60, Yangtze lui kam a khaw pawimawh tak pakhat Tienchiancheng

ah [illegible] pasa takin an indo ani. Hei hi China sipai [illegible] lian theihna a ngaih a ni a. Japan in [illegible] loh [illegible] an bei vak mai a. China tang [illegible] pawh an [illegible] hle in an sawi a. Chuti anga [illegible] chumi khua leh Hankow chu a in [illegible] mang loh an ti. China ho chuan [illegible] awm in an la sawi lo va. A rawn bei- [illegible] hma tang te chu beih an tum a ni. [illegible] China lam sipai thlawhtheihna 8, [illegible] dang 8 ti chhia in an in sawi a. Hankow hi lak loh an in 'ring lo va. An sipai te an zilhna ah chuan Hankow lak hnu hian sipai zingah inthlahdahna a awm thei a ni a, kan hnam kan chhiat chuan loh nân firnkhur a hun a ni. Tuna in tuar ai mah a hrehawm tuar pawh a tul ani thei a ni a, an in ti a.

League of Nations, sorkar hrang hrang inkhawm khan Japan leh China thu an ngaihtuah a, a thiam lo zawk a an ngaih chu silai leh thil dang a intam an tih ang khan Japan hi tam tur ani an ti a, mahni sorkar kar in an duh leh an tam ang a, an duh leh an tam lo dawn ani.

Europe rama indo hlauh thawn awm tak kha inremna an siam leh ta a, indo a awm rih dawn lo tih kan hre leh ta a, an inrem dan chu engmah kan la hre lo va, thla leh ah chuan an inrem dan kan chhuah leh thei tawh ang.

x x x x

Registered. No C 2425.

CHANCHIN BU

Bu 11na | NOVEMBER 1938 | A man kum 1 Cheng 1/- Dâka thawnin 1/4/-

Enkawltu (Editors): Saingkinga & L. Kailuia Sailo B. A

Chhuahtu (Publisher): The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal.

Mahni infakah leh sakhi ngal ah engmah a bei lo
Mizo Thufing

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

LALCHUNGNUNCA HAUHNAR

Kan ṭhian duh tak Lalchungnunga kan hloh tâk mai zia hi mi tamtak chuan in hriat tawh ka ring a; mahse tamtak chuan hriat chian leh zual in duh in ka ring a. Tin, amah hi Mizoram in a kan chhuan leh kan beisei tak ani bawk a, hetia hun lo taka mi lo bosan ta hi pawi kan ti êm êm ṭheuh awme. Amah hi Calcutta ah Scottish Church College a B. A. pawl ani a; Sapṭawng a thiam hle avangin Honours an tih a la nghe nghe a. Kum 1939 April thla a B. A. ekzam tur a ni tawh nghe nghe. A chanchin dang sawi

hmain amah kan hloh tâk zia lo sawi hmasa ila.

Kan College chu Puja (vai pathian biak) chawlh kan nei a, mizo ram ah Synod a awm dawn avanga hawng kan ni bera. Tlangdung a haw lovin luidung ah lawngin kan chhova. Lawng ah chuan October ni khat zing aṭangin kan chhuaka, chu chu inrinni a ni a. Lawng chu a tawt deuh avangin lawnghnunglam ah lawngkarmi te awmna ah chaw kan in ei chhawk ṭhina. October ni 2 ni chuan zing chaw kan in ei chhawka. Kei leh Lalhmingthanga chuan kan va ei hmasa a, tin chung lai chuan lawng a kal zela. Kan eikham chuan Lalchungnunga leh Lalhmuaka leh Lalnghinga chu chaw va ei ve turin kan hrilh a. Tin, anni chuan kan tihdan pangngai in lawng pawn lama mau kham chu an zawh a. Lalnghinga chuan a zawh zo deuh thaw tawh tih hian Lalchungnunga chuan a zawh ve leha, tin, Hmuaka erawh chuan ni a sat deuh avangin inchhungah a lukhum a la a, kan kiangah a la awm a. Tichuan Lalchungnungan a zawh phei lai chuan a dawm a pelh nge ni a rah a pelh, chiang takin kan hre lova, a tla ta a. Lalnghinga chu alo hawi kira, "Lala a tla e," a ti a. Tichuan keini lawng chhung ami chu kan tlan chhuaka, mau chu a man turin kan han lek ringawt a, lawng chu an han hawlh ding thuai bawka. A tlak veleh sawi khat chu a rawn in hai chhuak zawk awma, mahse lawng chhung aṭanga tlan chhuak chuan kan hmu,

hman lo deuhva. Tin, a tlakna kha suar khauh lai tak a nih avangin a lên thla chak hle ani ang chu a lo lang leh zawk kan han hmuh lehna chu thlang fe, hlam nga ai, hla ah hian kan hmu a, chuta chin chu a pil ta vang vang mai a ni. Kan lawngpu leh mau la miṭhen khat awm chuan theih tawpin an zawng a. A tlak hun chawfak lai aṭangin tlai thlenga an zawn pawh in tui lian khauh tak avangin engmah an ti thei bik ta lova. A tlak na hi Tut leh Tlawng infin aṭanga thlanglam mel 2 vel ani awme.

Tichuan kan ṭhianpa chu a lo lan chhuah hma loh chu a ruang pawh kan hmu thei dawnlo ani tih kan hriat chuan kan ṭhian pali chuan mangang tak chuan vaukamah kan inrawn ta a. Chutia kan inrawn chuan kan ṭhianpa tui atla aruang tal hmuh chu kan tih tur ni in kan hria a, mahse tui alian nasa sia, a ruang lang chhuak nghak ta ila, atlêm lam ah ni hnih emaw ni thum emaw nghah aṭul dawn a, chumi chhung chuan eitur kan tlachham mai dawn si a. Tin, nghak ta rêng mah ila a ruang chu tuilianin zan ah kan hriat-lovin kan channa thlang lam ah alo len bo mai chu kan hlau bawksia ; tin chu lovah chuan akiang vel ah khua a hnai tih hriatna pawh engmah kan nei bawk heklova. Tin, nghak ta ngawt ila, kan hmuh zawh si loh chuan a chhungte hnenah thu a thleng tlai lutuk anga, chutia kan hmuh si loh chuan in lam a miten 'chan chin rawn thlen hma ula chuan a ruang tal hmuh dan kan ngaih,

ṭuah tur,' an tih chu kan hlau bawk si a. Chutiang a tilru buai taka kan ngaihtuah hnu chuan kan vanduaina tawh thu chu in lam ah a rang thei ang berin thlen ṭha in kan hre ta bera. Tichuan lawnga thil rit zawng zawng chu vaukam ah kan dah veka, chhun kan zawmin kan kal ta a. Sairang chu harsa takin October ni 5 ni zan ah kan lut a. Chuta ṭang chuan thirhrui kan thawna. Tin, thirhrui ah chuan a tla tih thu chauh sawi theih a ni si a, a chiang zawka hrilh turin zanlai ah Aijal panin kan chhuak leh ta a. Tin, kan thlen chuan chanchin zawng zawng kan hrilh hnu ah a pa ho a ruang zawng turin an chhuak leh ta a. A ruang chu tlang dung lam ah a lo kala, chawlhni October ni kua ni zanlai ah a lothleng a, thawhṭan ni ah kan vûi ta a.

A chanchin ṭhenkhat :— Tlangval chak tak leh tlawmngai tak a ni a, ṭhian pawl pawh a thiam hle a, lehkha lam ah pawh a thei hle a, Middle pawl ah Scholarship a hmu a. Shillong ah Matric a tlin hnuin Calcutta St. Xavier's College ah I. A. a tling leh a. Tin, chumi hnu chuan Scottish Church College ah B. A. pawl a zira. Calcuttaa a zir hnu hian College intihsiakna ah pawh a thei pawl tak a ni. Tangkapui 3 leh no mawi pawh a la nghe nghe. Tin, kan College leh Hostel ah te pawh mi lar tak a ni. Kristian sakhaw lam ah pawh, ṭangkai tak nih

tum mi a ni. Hman deuh khan Rangoon khua ah khian India ram leh Ceylon leh Burma a Kristian Students intawhkhawmna ah pawh palai ah a kal nghe nghe a. A mah hi Mizo ram ṭhat nana in hman tum tak mi a nih avang hian a hre chiang te chuan kan ui leh zual ani. A ekzamna ah hian a lo tlin zel avangin B. A. pawh bei sela a tlin kan ring hle. Hun lo taka kan mi chhuan tak ten min bosan leh ṭhin hi a pawi em em mai. Lala hi a ṭhiante Aijal hmun amiten an sun nasa hle tih a lang. Ruahsur hnuai ah harsa takin a thlan chu ropui takin an buat ṡaihsak tih pawh kan hria. Tin, hmun dang ami reng reng pawh in kan ui tak meuh ani. Heti anga tlangval chhuan awm tak kan hloh leh ṭhin hi kan Mizo ram tan a vanduai thlak em em ani.

A ṭhian.
L. Rina Sailo.
Kelsih.

VUNG THU

Vûng hi chi tam fe a awma, pawimawh zual bik tak 6 a awma. Damdawi la tu hian "vûng damdawi" an rawn ti fo ṭhin, nimahsela taksa khawi lai-ah nge a vûng a chhuah hmasaka khawi lam nge a hnawh an hre chuang tawh lo va, damdawi an lak chu dik lo tak anih fo ka ringa ; chuvangin a kalkawng deuh ka han sawi teh ang. Vûng hi khawsik, Ruhseh, Sawh-

vûn palh avang tein awm mahsela a vang thu sawi a harsa lutuk lo ve. Vûng chi ruk te chu heng avang hi a ni :—

1. Kal nâ, 2. Lung na 3. Santên 4. Rulhut kawm 5. Rang na 6. Thin vûng.

Hemi 6 zingah hian Kal na hi ka pawimawh tır ber ange. Hemi hi a lo ţan dan ber chu mıt vel a lo vûng hmasa a, chutah hmai a lo kai a, chuta ţangin taksa ah tahtawl tê-in a fang ta zel a, chutichuan taksa zawng zawng a lo vûng ţhin ani. Heti ang vei mi te chuan sa an ei chuan a zual tulh tulh maıa, chi al tak ngial pawh a haw zela, chuti a lo nih chuan a vûng a reh vek hma chuan sebawng hnute leh chaw chauh ei turin fuih teh u, a sawt duh ngei ang. Mı tamtak heti anga vûngin sa ka ei in a zual ti a sawi te pawh in hre tawh hial ang.

Lung na : Hemi avanga vung lo chhuahna hmasa ber chu kerêk leh ngal ah a ni an ti a, chutah lu lam panin vûng chuan a fang chho zel an lo ti a.

Santen : vanga vûng hi sawi sei a ngai lo ve, santen vei chu a veituin a natna a sawi thei anga, a harsa lo ve.

Rulhut kawm : avanga vûng chu dan naranin pum ţat an nei duh bik a, an vûn hmasakna ber chu kerêk a ni ve bawk, Lung na angin. An hmel pawh [illegible] hmel an pu a ni. An lei chu a var deuh bik.

sikserh leh Thlanghri (Kalaazar) antih hian kerekah vûng chhuak ve bawk mahsela, khawsik atangin a lo thliar theih deuh mai a. Sikserh hian khawsik hun bik a nei duh a, Thlanghri hi chuan hun lem a nei lo. La hi a lian ve ve na chungin a hriat hran dan a pawimawh lutuk love.

Rang na : Hemi natna hi khua a lo sika , lai vel hi a na viau mai a, a vûng deuh in a lang mai a. Rilphîr na nên a nat zia chu a inchhûn deuh va nimahsela Rîlphir na chu dinglam nêmah a ni a, a thliar a harsa lutuk lo ve. Heti ang natna hi dul puar an tih te lo chhuahna fo pakhat a ni an ti a.

Thin na : Thin zawn dinglam zak thlang deuh hi a vûng chhuak duh a, an khua pawh a lo sik sek sek fo va, mit chu ai-eng angin a lo eng chhuaka, thisen te pawhin an lo luak zeuh zeuh duh a ni anti bawk a. Hemi vûng hian thlanglam a hnawt a, kut leh lu lam chu a chêr êm êm ani. Rang nat vanga vûng pawh hi kut leh hmai lam a dek lo ve tih tur a ni.
Damdawi lak dan : Mahni chhung zingah heti ang vûng nei te in lo awm palh a, damdawi dik lak tum si chuan hei hi lo chhinchhiah mawlh teh se.

Saidawium te deuhvah, (a var i neih phei chuan a var ni se) damlo zîng zun chu thun la, a zun chu so khawp hialin hem la, a hmel awmzia chu chhinchhiah

la damdawi Pu, hnenah sawi ang che, a tih ngaihna a hriat fel phah thei ang.

Challiana S. A. S.

NOVEMBER NI 11

Kum 20 lai a ni ta a, kum 5 lai nasataka an indo hnu ah kum 1918 November ni 11 ni in Indo pui an bang a, inremna an siam ta a. Mihring leh mihring inthah an bang a, muang takin an awm thei ta a. Chuta chin chu kum tin November ni 11—indo pui inrem champhaphak ah hian indona a boral te hriatrengna lungphun bulah kan inkhawma, minit hnih chhûng kan ngawi renga, thil ri te reng reng awm lo thei se an ti a.

Mahni chhungte leh ṭhiante chân tan chuan hemi ni hi ni pawimawh a ni zual a, an urhsun em em bawka. Vantlang, mahni chhungte leh ṭhiante chân ve lo tân pawh ni pawimawh a ni a. Indona a awm tak loh avangin an chhûngte leh an ṭhiante an chan lo va, an mahni pawhin an him phah a. Muangtaka an awm theih nan mi tam takin an nun an pe a ni a, urhsûn taka an serh ve tûr a ni rêng a.

Kumin hian mi tamtak, Saprama mi leh hmun danga mite pawhin, hemi November ni 11 hi an urhsun zual ngei ang. Thla hlui lawk khan indona nasa tak chhuak dawn ṭep in a awmà, a awm loh tak loh avangin,

Indopui ah khan kan mizo fate pawhin an theih tawk chuan an thawk vê a, ṭhenkhatte chu ral lakah thi kher mah suhse, indo avangin ram dang ah te an boral a. An hriatrengna lung pawh hmun khat ah Aijal khua ah an phun a. An mahni leh mi dang tam tak boral ta te avangin inremna a lo awm thei a ni a. Hemi ni ah hian kan theih angin inremna leh muanna min petute chu kan hre rengin an hriatrengna ni hi kan urhsûn ve tur a ni.

Lammuala kan kal a, Sipai lam kan en mai hi kan duh tawk tur a ni lova, keimahni mi te hriatrengna bulah ṭawngṭai turin, kan val tha nun chan te hre reng turin kan kal khawm tur a ni. Kum in hian i uar ang u khai.

Lammuala kal te pawh in hei hi hre reng ila, mahni kianga mite pawh hrilh ṭheuh i tum ang u. Laipui vawihnih kah kar hi ngawih reng hun a ni a, chumi chhûng chu ngawi rengin i awm hram hram ang u.

L. K. S.

MIZO RAM

Hmar lam.

Lalchungnunga, Pu Thanga fapa B. A. ekzam dawn tawhin vanduaina rapthlak tak a tawk a, pawi kan ti em em mai. A boral dan chu a ṭhian pakhatin a ziak a. October ni 3 chawlak huna tla

a ni a, a ṭhian ten a tukah an rawn hawn san a, October ni 5 ah Sairang an lo thlenga, a tuk ni 6 ni in a pa leh mi tlawmngai ṭhenkhat a ruang zawng turin an chhuak a. Sairang aṭangin ni 7 ni zingah an chhuak a, zanah a tlakna hmun an thlenga. Ni 8 ni in lui dung ah lawngin an kal thla zela, chawfak hun velin a ruang chu an hmu a. Dairep lamin an zawn a, ni 9 zing lamah Reng-te an thleng a, Aijal chu zan lai dar 12 vel ah a ruang chuan a rawn thleng a ni. Mizo zingah hian lehkha thiam deuh kan tlem em em a, ani hi a zir thei deuh leh kan chhuan deuh a ni a. Mizo ram ṭhatna tur hi a theih tawkin a ngaihtuah tih kan hre bawk a, Mizo ram pumin kan ui em em mai. A nu leh a pa leh a chhungte ho pawh an tuar zia tur kan hriatpuia, kan tuarpui hlawm hle. Lalchungnunga sun nan leh a chhungte tuar pui nan Y. L. A. in inkhawmna an siam a, a ina lenglo khawpin kan inkhawm a. Mizo ram in mi heti ang hi kan tlak chham a kan awh vei nen, a vanduai thlak kan ti ngawt mai.

x x x

October ni 22 ni aṭangin airuah a sur a, ni 24 thlengin. Ni 25 ah pawh tlem chuan a la sur a, buhte pawhin an ṭhat phah hle a beisei awm.

Aijal khaw chhungah chuan vaihlo zial hi titi ber pakhat ani. Kulikawn Y. L. A. in an ṭana,

dawrpuiah te an zuara, an hralh thei hle a, mite pawhin tlawmngaih chhuahin mahni hnam ta ti in an lei sak a. Thakthing veng in an ti leh ve a, veng dang pawhin tih an la tum. Heng hi kan zo hnam hmasawnna tak ni in kan ring a, a ngaihtuah chhuaktute hi fak awm kan ti ngawt mai. Kawng dang pawh an la ngaihtuah chhuah zel kan beisei a ni.

x x x

Pawnpui dahna leh lei khawmna in tur chu Bawrsap in kiang tuikhuah chungah an sa mek a, tunah chuan an rel uai tawh a, rei lo te ah an zo mai ang.

x x x

October ni 12 ni khan Dwarban kawng mel 74 lai ah vai dak la pakhat sakei in a seh a. Hlam 5 lai a sei diar a khim a, ipte a ak puar ṭeuh bawk a. Chung chuan a chhan deuh emaw ni a seh na lo va, a thluk ah a ruh tawk lovin a seh tlang a, a dam leh ang an ti a. A diar leh a ip in a chhan deuh ni a an rinna chu a diar leh a ip hi a pu a, a kal ta a ni an ti.

x x x

CHHIM LAM (Thala ziak)

Tarik 4. 10. 38. khan Lungleiah hian Exhibition kan lo nei ve ta. Lawmman tûr chu Lunglei Dawrkai leh Sawrkar hnathawkten theihtawpin an

thawhlawm a, Sêrkawn lamin an thawhlawm bawk a. Sawrkar aţangin Pu Jarman sap chuan Rs 50 lai a dil a, a hmu bawk a. Tichuan Rs 102-13-0 chu lawmman hmutu mi 107 hnənah chuan kan lo sem darh thei ta. He mi ni hian kawng engkimah bungraw dahna tur thil zawng zawng leh mamawh apiang ti atan kan hman ber chu Boy Scout an ni a. Ni lêngin a ţûl apiangah kan chhawr a, santri ding thlengin an ţanpui a, an titha ngawt mai a, an chungah kan lawm ţheuh in ka ring.

Tin, an thil entir zînga thil thar pakhat chin tlak zual bîk chu Thingsai khuain buh denna khawl an rawn siam a, chu chu hmeichhe pathumin an thlei hneh chauh a ni an ti a, chutiang a nih chuan Zo rama kan hmeichhiate hnathawh zinga hahthlak ber pakhat a ni si a, a chîn tlak êm êm mai. Hei hi khaw tinin thiam ţheuh tum ila. Findland sap tlangval pahnih Zo ramah hman deuh khan an lokal a, hetiang hian an ti:— "Japan ho hi Sap ramah te an awm a, hmun hran hranah an awm nial a, America lamah te pawh lehkha zirin an awm nual a. Thil thar, an rama la chîn ngai loh leh an rama an la hmuh ngai loh deuh apiang chu an hmuh phawt chuan an dinchilh chat a, a siam dan thiam an tum tlat a, an thîam ngei a, chu chu an rama siam ve turin an hrilh zêl a ni," a

ti a. Chutianga thil ṭhar an thiam ve zêl avang-in Japanho chu mi sumdawn thiam leh changtlung-tak an ni a. Chuvangin hetiang kan ram tan thil ṭangkai awm deuh apiang hi i bawh ve ang u, kan hnaịn a ṭhan sawt theih nan.

Zotlang lal Thanghuta chuan a khuaah chuan van-tlang sawtna hrim hrim Ngaihtuahtu Pawl a siam a. Chu pawl chuan lal upate hi tihtur a ruat sak vek mai. Thubuai lam chauh ngaihtuahtu pawl an awm a, ram sah lam ngaihtuahtu pawl an awm a, chutiang zelin khaw chhung lam leh tui-khur lam leh thing leh mau lam ngaihtuahtu pawl an awm ṭheuh mai a. Mahni chana thil lo awm ṭheuh chu lal leh upa inkl awm hunah an thehlût a, an la ngaihtuah ho a ni. Mi tinin tûn hma angin lal leh upa pawh an duh hun huna khawm lovin, a ngaihtuahtute hnenah an thlen rih a, thu hmanhmawh bîk lo chu inkhawm hunah chuan an ngaihtuah zêl a ni.

Tin, tlangval tlawmngaite chawisan nan kum tin sawi khawmna a awm ang a, chuta ṭha ber an tihte chuan zalên angin kum khat atan lo an zawng ang. Kum tinin thlan ṭhat zel a ni ang. Paṭhlawi zîngah pakhat a ni ang, tleirawl zingah pakhat bawk a ni ang. tlangval puanthuah khai zingah pakhat a ni ang a Tichuan, tlawmngaih vang-a lo zalên anga zawng thei kum tin mi pathum an awm dawn a nih chu. Hei hi fuihna ṭha nia an rin

avangin ruat a ni,

TUNLAI CHANCHIN.

Europe ramah, indo a awm mai dawn emaw tih khawpin thu a awm a, nimahsela an indo ta rih lova Kumpinu upa leh Hitlera in be leh khan*inremna an siam hlei thei lo va. Hitlera khan a lo ngiat tam leh zual kan ti a. Kumpinu upa khan eng emaw ti a remna siam hram a tum a, Mussolini te lehkha a thawn a. Chutih laiin America lal in Hitlera te leh-kha a rawn thawn ve bawk a. September thla tawp lam ah khan Munich khua ah Italy te, Germany te, France leh Kumpinu upa an inkhawm a, German leh Czeck thu kha an ngaihtuah a, an in sawi rem thei ta. Hitlera ngiat ang thaw thang kha a ni mai e. October ni 1 ni aṭangin German bit zual na ram kha chu German in an la ta a, Czeck sipai hovin an chhuah san ta. German tamna deuh hmunah chuan a mipui duh an la thlan tir dawn a ni awm e.

Indo a awm loh avangin Europe ram mi zawng zawng chu an lawm thawk khat ngei mai. Amah erawh chu England rama hotu ṭhenkhat chuan inrem-na kan nei ngei tak a, mahse muanna zawng a awm love. Inremna man hi a sang em mai. Indo hi a la awm tho ang a, England ram in ṭhian kan neih loh hnu in kan la indo dawn anih ki ti in an ngai a. Indo a lo awm tak in ti in sorkar te an in ral rin a ṭhuih chuang lo. x x x

German in ram danga a ram neih ve ṭhin, Indo pui a a châń te kha a la rawn ngiat tak tak dawn a ang ta hle mai. An hotu ṭhenkhat chuan kan ta chu kan nei leh ang. Kan neih mai loh leh hriam kan lên ang an ti mai a ni. Africa ram a a neih ṭhin te kha a tum ber chu a ni awm a, an ni ho pawhin an lo hlau thawng hle mai.

Munich khua a an inkhawm khân Hitlera leh Kumpinu upa in thu tiam an ziak dûn a. Keini hnam hnih hi eng tik ah mah kan indo lovang. Thu eng emaw lo awm sela, in bia in sawi rem hram kan tum ang an ti a. A ram lâk neih leh thu ah hian Kumpinu hian nawr lohvin ngaihtuah sela a ti a ni awm hle. France ram nên pawh heti anga thu thlung neih hi Germanin a ngaihtuah a, mahse an la thlung rih lo.

China khaw lian, pawimawh tak pahnih—Canton leh Hankow chu Japan in an la ta. Rel kawng pui ber leh lawng lam kalna ber an ni a. Sumdawnna lam leh thil phurh lam thu ah chuan an che thei lo tih tur a ni ta ngawt mai. An mahni ram chhung a lui luang ngawt leh kawng naran, ṭha lo tak chauh an nei a ni ta a, in biak vel a harsa sawt hle dawn a ni. Sipai lam in tih khawm thu ah phei chuan a harsa leh zual ang. An ram lui hi khawthlang lam aṭanga chhak lam a luang an ni a, an indo hian

chhim leh hmar lam pang ah an in bei si a, an lui in a intih khawm hleih theih dawn loh a ni.

Canton hi an ram pawn lam an zawmna ber a ni a, tun ah chuan pawnlam an zawm hlei thei lo ani a. An zawm deuhna chu kawng pathum an la nei a :—

(1) Rel kawng fâl tak chhim lam a Yunnun khua French Indo-china a Haïphong zawmtu an la nei a.

(2) Yunnun leh Burma kâr a kawng an siam thar.

(3) China ram lai khawthlang lam leh Russia ah pawhna motor kawngsei tak, an siam lai mek te chauh hi an nei ta a ni.

Canton an 'la' hi an lâwm a, Tokyo ahte an lâwm hial a. Indo hi an ning a ve tawh bawk a, inremna awm se an ti hle tawh âwm e.

Lalber nau (an unau zinga naupang ber) Duke of Kent chu Australia ram Larsap ah a tang dawn an ti. Nakkum lamah a kal dawn a ni. Australia mite chu an lawm hle an ti a. An ram nghehna anih a beisei awm hle.

Larsap lalber Saprama kal kha a lo let leh ta a, Assam Larsap mizo rama lo zin, Bengal a awm kha Assam ah a lo let leh ta.

x x x x

Registered No C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 7na | AUGUST 1938 | [illegible] 1 Cheng 1/ ; [illegible] 1/ 1/

Enkawltu (Editor) : [illegible] L. Kalnuia Sailo B. A

Chhuahtu (Publisher) – The Assistant Superintendent.
Lushai Hills, Aijal

Damlo enkawltu Pu Chalhana S. A S. zak kan chhuah zel dawn a, lo chhiar ngun bik deuh ang che u.

EDITOR

THU AWMTE | Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

MIZO RAM

Police hmun thum a ruak a, chumi a diltute zawng zawng chu hmar lamah 185, chhim lamah 100 lai an ni. Hmun hnih atan chuan an la ta a, hmun khat chu thu ala chiang lo. An lákte chu Laljobana Sailo, Hnahlan leh Zosiama Serkawn an ni.

—o—

Vaia khua Suarbliapa mi pakhat amahin sawhthing hmun siamin a feh a, Sakeiin a seh ta a, mau tlâwn chen lai a hnuk a, a ei a. A feh haw loh avangin an zawnga an hmu chhuak a ni.

—o—

Lungpher khuaa miin savawm an pêl a, a seh a, a hmaiah te a ni ber a, tûnah hian Aijal damdawi in ah a awm mek.

—o—

Thla hlui chhungin awkhlum pahnih an awm a, mi ang lo deuh ve ve an ni. Ṭhuamluaia Sailo, Sawleng khua leh Selam khuaa mi an ni. Lalhleia Sailo khuaa mi ang lo deuh a inkâp hlum bawk.

—o—

Kumin hian la a kum dâwn lo a ang hle. Hmun tamtakah chuan a hrikin a ei a, a ti kir zovek zêl a ni.

—o—

Kumin hian hmun tamtakah chuan an ṭâm hle mai. Hringchar kawng ṭlangdung te, Lungleh kawng ṭlangdung te leh Tipaimukh lam pangte an ṭám hle a, Aijalah pawh buhfai a to hle mai. Nikum a thli

chhia avang kha a ni ber. Hachhek tlang dung lam pawh an ţam a, an ni ho hi la hmun an uar zawk vang a ni tel ve bawk—Buh aiin an uar avangin.

Abani Ranjan SenGupta, Aijal Pisaa mi kha Shillong khuaah a insawn a, kan ui hle mai. Amah hi Mizo rama piang a ni a, a pa pawh Mizo ram ziaktu liana awm reng a ni a. Mizo angin kan ngai a, kan ui hle mai. Amaherawh ama tâna ţha tûr a nih avangin kawng khatah chuan kan lawmpui a ni.

CHIBAI

"Chibai" hi Mizo ţawng chu nimahsela, a awmzia tak pawh a hriatchian hleih theihloh a. A hman dan hi chîn thar a ni bawk a. Chin thar a nih avangin a hman dan pawh hi kan la hre chianglo a.

Mi tamtak chuan Kristianho inhmuh changa hman ah an ngâi a, an hman dân phei chuan **Chibai** hi kut inhmera, inthin tawn a ni a. Kut inhmera an inthin loh chuan chibai inbûkah an inngailo a. Kristian tamtak leh vantlang tamtakin kut inhmera inthin chauh hi **chibai** inbûkah an ngái a ni.

Mi tlêm zawkin inzah entîr nana kut inhmer loa chibai inbûk hi danah an neih ţan a, a tihdan tûr hi an hrelo a. Chanchin bu-ah khan tih dan tûr Bawrhsap zuituin a sawi tawh a. Mi ţhenkhatin ţawngka ngawt maia chibai tih hi inzahna a entir zolo deuh a ni lawm ni, Sap leh Vaite tih dan enin ţawngka mai an duh tawklo a niin a lang si a, an ti a.

Chibai inbûk hi kan tih ve ngai reng a nilo a, kan chîn thar a ni a, a eng-amah hi kan tih dan pang-ngai han vawn tur kan neilo a. Tuna kan chîn thar ṭan-tirh lai hian tih dan mumal deuh nei nghal ila, a ṭha hle ang.

Sap leh Vai dan kan lohriat ve deuh vang emaw ni, ṭawngka ngawt hi chu inzah entir nan a tawk hlel deuh a ni law maw ka ti ve deuh a. Vai dana chal khawih a, kûn hi chu ka duhlo a, sipai dana tih lah hi a awm bawk si lo a. Chibai tih pahin taksa hi tlêmin kûn deuh ila, kut te che chuangloin, a mawi hlein ka ring. Sap tih dan hi mawi kan tih ve zawng a ni ṭhin a, mabni tih dan kan neih chuan si-loh chuan Sap tih dan hi la mai ila, a ṭha berin ka ring.

"An dan ṭha kan thik zawk ang chu,
Mizo ! lawm teh u."

L. K. S.

POLICE

Hman aṭangin Mizo rama Police hotu tê zawk hi Mizoin **Hawldar** kan ti ṭhin a, tun thlengin kan la ching a. Hawldar hi sipai zingah leh phai lam Police pawl hrang zingah chauh an awm a. An inchhin-chhiah nan an bán bulah bel-an nei nghe nghe a. Police erawh hi chuan bel pawh an neilo a, an hna-thawh leh an bi ah pawh an danglam a ni.

An hnathawh pawh Dahrawk puitu an ni a. Tun chinah chuan Hawldar tiloin 'Dahrawk tê' tih zawk

tur a ni. Nihloh anga invuah hi zawng a ţhalo a, a hniam zawk lama tih phei hi chu a ţhalo zual a ni e.

Editors.

TUNLAI CHANCHIN by P.S.D.

SAP RAM:— Spain Sawrkar leh Mihelho indote kha chu kum hnih zet an ni ta a, mahse an la bang chuang ta lo fo mai. Sawrkar lam chan ram chu zim zawk tê a ni tawh a, hman deuh kha chuan rei pawh ţang thei tawh awm lo takin an lang a, mahse rin ang an ni ta lova an ţang theiş hle mai. Tun July thla ral lam aţang phei kha chuan Sawrkar lam chuan nasatakin hma an sawn zawk leh ta mah mah a ni. An chanchin tûr tak pawh hi sawi theih a ni rih lo. An chungchang rêl tûra sawrkar dang pung khawm te lah hian engmah an la sawi kaw thei em em chuang mang rih si lo. Kan Kumpinu lam meilawng pakhat pawh Mihelho chuan an tih pil sak leh tawh a ni, chumi an tih pil lai tak pawh chu kan Kumpinu râldo lawng 'Hero' an tih chuan a hmu reng a, a chhan si lo a ni awm a, engtizia emaw ni ?

Tin German sawrkar leh Czechoslovakia sawrkar chungchang chu a la fel em em rih lo. In sawiselna eng eng emaw an karah ala awm zeuh zeuh a, muan ngam em em ala ni lo. Czechoslovakia ram chhunga hnam dang awm ve te awm dan tûr thu tunlai khuan an ngaihtuah mêk a ni a. Thulai sawipui turin kan

Kumpinu upa pakhat Lord Runciman pawh a han kal ve ta. An thu tih tlûk danah chuan German sawrkar hi a lungawi ang nge awi lovang tih hi miin an enthlak ber pakhat chu a ni.

Tunlai Italy ramah chuan hnam intih hlangna (racial purity) hi an ngaihtuah hle mai. Italy hnam thisen kailo mite chu an thliar hle dawnin a lang a, chu chu Roman Catholic hotu ber Pope chuan a rawn kalh deuhva. Italyin Germany tih dan thik a, hnam thliar thlakna te an lo ngaihtuah ta hi a Kristian tih dan lovin a mihring dan lo em em a ni," a ti a. Chu chu Mussolinia chuan a lo ngaimawh leh deuh niin a lang—"Italyin tumah kan thîk love. kan tum chu kan tumin a lum ang," a ti ve thung a. An rama Juda awmte chu a tuartu pakhat chu an ni ve leh ngei ang tih a rinawm hle.

Tin Juda thlahlang, mi duhloh vakvaite lo enkawl dan tûr ngaihtuaha sawrkar hrang hrang 32 in aiawh an rawn tirhte chu an inkhawm hlawm a, an ngaihtuah deuh ber chu— "Heng Juda vakvai, German leh Austria ram atanga hnawhchhuahteho leh ram danga mite tan reng reng pawh hian khawiahnge hmun kan hmuh sak theih ang a, khawiahnge kan dah khawm theih ang," ? tih a ni ber a. Thu tlûkna tak chu engmah remruat a la awm lo a ni awm e.

Palestina rama buaina pawh a la reh thei lo fo. Arab Juhlulho chuan rawl-râl tein mi an la phil fo mai. Sipaite leh Policehote nen pawh achang chang-

in an inkáp fo mai a ni. Kan Kumpinu sawrkarin a rorel dan leh a tum dan a ti danglam duh silova, Arabho lah an lungâwi si lova, an buai rei chin tûr hi sawi theih a ni mang lo. July thla chhung phei kha chuan buaina a tam zual deuh. Haifa khua leh Jerusalem khuaa mite chuan an tuar zual deuh a ni awm e, mipui zîngah vawmpuah te an paih lût a, mi tam fe fe an thi bawk ṭhin.

CHHAK LAM RAM :— Japan leh China indo te chu an la inbei zel mai, kan sawi tawh ṭhin angin an bâng lawk dawn lo. China khawpui Hankow luh-chhuah tumin Japanho chu Yangtze-kiang lui dungah râldo lawng tamtak nên an an intawlh chho mup mup mai a, lui kam tuakah chuan ṭhuang hnihin khaw-mual sipaiin an hmâ chho zêl bawk a, tunah chuan an thleng thui hle tawh mai. An pan ber Hankow khawpui chu Nanking khawpui aṭangin mel 350 lai a ni a, an thlen lohna chu mel 150 vel lai chauh a ni tawh. Mahse China sipai nâwlpui nên an intâwk ta ni awm a, inkahna ropuitak a awm mêk a ni awm e. Japan tan pawh a harsa ṭan tawh hle dawnin a lang. A hmár chhak lam pang Shansi Province laiah chuan Chinaho hi an che thei sâwt hlein an sawi thung bawk. China General pakhat Chenchenga chuan "Mi rûntute hi pakhat mah bang lova kan hnawhchhuah leh vek hma chuan indo hi kan bâng lovang," a ti a ni.

Tin, Manchuria leh Russia ram inrina laiah buaina thar a chhuak mêk a ni. Chutih laia hmun pakhat Chang-ku-feng tlang an tihah chuan Russia sipai rualkhat an rawn in chhêk a, chu chu Japanhovin kan bial chhung a ni tiin an lo haulıva; in kal chhuah leh ran loh zawngin a buai ang, tih luihin a nia in chhuah ang an ti a. Russia lam pawh chuan kan bial lam zawk reng a ni, an ti a, an chhuak duh bîk silova, an indah pung deuh deuh zawk a. An sawrkar hmunpui ve vea mite pawh chu an inbe rem thei mang lova. July ni 31 Pathianni tak khan an loinkáp ṭan ta mai a, chuta ṭang chuan tun thleng hian an la inkap ta zêl rih a. An sawrkar hmunpuia mite chûan indo tak takna chu a ni êm lovang chu an la ti ve ve fan a. Ramri bula mite lah chuan mi rawn kap hmasa rawk atin a ni, an ti ve ve bawk si a. An thu hi pawm bîk tur a hriat theih lohva, an buai sei tûr chin pawh sawi lâwk theih a ni rihlo. Indo tak tak chu hreh hle awm chuan an insawi ve ve bawk si, vau pawh chu an in vau tawn ang reng hle bawk si.

Kâwlvai khawpui Rangoonah chuan Kawl mi leh India Vaiho an in tualvuak chiam mai pek a, an buai hle. Ni thum lai an intualvuak a, mi 60 aia tam mah an thi a, 200 aia tam mah an hliam bawk Inte an hal a, an pawi khawih chu chêng makduai hu lai a ni ang an ti. Tunah chuan harsatak-Sawrkarin chu buaina chu a tireh ta hram a ni.

Kumina Himalaya tláng sâng laitak Everest an tiha lawn tum, kan sawrkar pawlte chu hlawhchhamin an haw leh tawh a, an lawn chhuak zo leh ta rihlo. Kumtin deuhthawin an bei a ni a, mahse tumah an la hlawhtlinglo. Chumi tlang dung bawk, a hmar thlang lamah chuan Naga Parbat an tih sang ve tak mai a awm a, chuta láwn tum pawl German mite chu an la thang mêk bawk a ni. German mite hi nikum ah khan an hlawhchham tawh bawk a ni a, mi ṭhenkhat phei chu an thi hlawm tawh a, an bei nawn leh a ni.

Tunlai chuan India mi pakhat, Pandit Jawahar-lal Nehru, Indian National Congress President hlui kha Sap ramah a zin vêl a, Spain te, France te, London te, Normandy te a tlawh a, Czechoslovakia ah pawh a la kal dawn a. A kalna apiangah India chanchin hi a sawi ber a, miten an lochawisangin an longaina hle a, a thusawina tùrin remcháng an losiamsak zêl a, a chal lang hle a ni awm e.

Lalber George Vna hminga Vice-roy nupuiin Ngawr danna thawhlawm India ram pumpuia a khawn kha cheng 4,800,000/- aia tam man an ngah tawh a ni. Vai lal ṭhenkhatte chuan anmahniin cheng 100, 000/ te, 200,000|- te pawh an pe hlawm a, an ti ṭh hle mai. Zo ram thawhlawm pawh kha a tel ve ta ni ang.

HRIATTIRNA

Thla hmasaa thei ţiak thu kan han ziak kha **Bedana** kha chu min an lo ngaihsak em a, kan sem zo ta mai a, a awm ta rih love.

A chi in lei duha cheng hnih, chêng thum in sên peih chuan thlasik dawn lamah phaituala mi kan lo ngaihtuahpui thei ang che u a, za tamtak a tling mai ang.

R. Buchhawna,
Saptê, Aijal.

LO

Mizo ram lo neih dan hi ram pui vah a ni ber a. Kumtin hmun thar an vat a! Kum telin ngaw hmun te an tuk thlu zêl a. Khaw tlêmtê pawhin fing eng emaw zât an vât a. Fing khatah thing puitling 5 zêl lo awm ta ang sela kum khatah khaw têtak pawh chuan thing sang engzat emaw an kit a, thing man chu 25,000/- lai tûr a ni a. Chu mai chu ala ni ta lo a, thing hmun an ti chhe hlen der a ni. Thing ţha awmna kha an vât phul thuai a, lo leh tûrin a tlak lo a, a leite a lo changin a chár a, ruahtui a lût thei lo a, a chungah tui a luàng a, luiah an luang lût a, tui te a lolen phah a. Thil dang ilo, serthlum te, sêr te, lakhuih–thei te leh thil dang hralh-tlaideuh te an chin loh chuan ram a chhe deuh deuh ang a, ân tuar pl.ah ang. Nakin hnulama ţhatna ngaihtuah-

in ram ngaw suat hi tih loh deuh deuh a ṭha ang.

B. M. ROY.
Asst. Superintendent
LUSHAI HILLS.

MITE NGAIHDAN

Kumpinu leh Indo lehna.

German mi pakhat Dr. Paul Kupretchta chu thil siam lam a an thusa bera an ngaih a ni a. Chumi chuan heti hian a ti a. "Indona lo-awm leh ang sela, Kumpinu hian a hneh ang. Kumpinu ram hi a chuai dawn e tih tûrin a la tar lutuk lo e. Indo hunah pawh India emaw Eire (Ireland kan tih ṭhin kha) emaw hian Kumpinu an zâwm lo chuanglo ang. Hemiten an zawm avangin a ram lák dang pawhin an ngheh phah ang. Tunlai hian America ram pawh hi Kumpinu rama tel ve ang hialin an rilru chuan an zawm a ni."

Hriat atan a ṭha

Dr. McNultya chuan hetiangin a ti a. "Nu leh pa tawh phawt chuan fate thiam zirtir hi hriatna naran ai chuan a hlu zaw ktih kan hriain ka ring. Thiamna tum hi khua-leh-tui ṭha nih zirtîrna a ni in tih chuan ka hnial lo e; amaherawhchu he khawvel leh khawvel lo la awm tûr khua-leh-tui ṭha ni tûra zirtîrna a ni."

Mahni thil hralhna Burma.

Burma rama sumdawnna leh thil siam lam ngaihtuahtu ber chuan anmahni thilsiam hrang hrang ngaihtuah

lama kantu ruat a tum a, miten an mahni thil pang-ngai leh an thiamna te tih thar leh a tum a ni ber a. Chungho siam ṭha apiang leina tûr te pawh ngaih-tuah a tum a ni. Burma ram pum meuh pawhin a chutiang an ngaihtuah ṭan chauh a nih chuan Mizo Hmar bial hi kan hnufûm kan ti thei dawn em ni ?

IRHFIAK

Hemi sawisakna mâwl tak tak hetiangin ti ve teh u :—

1. Thawlovin minit 1 emaw, a 2 emaw awm tum teh
2. Lei chhak zûlin ang vak rawh.
3. I beng hup tlat la, i ring dak vak la, thaw la teh.
4. I hnár hup ping la, tui zawitein lem rawh.
5. Thaw la vak vak teh aw.
6. Chhuat laiah khaikhup thlapin bawk la, 'thaw la huai huai ang che.
7. In khawih luak dawn teh.
8. Naupang hnenah chithlum thirfianah tui nen dah la, tihtuiin in tîr teh aw,
9. Chi al liak rawh.

Hemi dan pakuaa i hlawnchham chuan natna kulmût i taksaah a awm ring la, Daktawr rawn rawh; Chutichuan Pumpui diklo, thin diklo, rîl nat, hrawk nat, rang natna i ñei pawh a ni thei e. Black-water fever [Khawsik dum] khawsikpui awmnatna, khaw-sikpui pangngai veite zinga irhfiak a loawm chuan a natna chu a hláuhawm takmeuh a ni tih ring ang che.

Challiana, S. A. S.

LALPIAN CHAMPHAPHAK NI

Kumin 1938 tarik 9-6-1938 kan Sawrkar lalber pian champhaphak ni hian, Lungleh sawrkar veng chhungah hian a hnuaia kan ziak ang hian, Lungleha mi leh a kiang vela mi dang te nen, kan lawmna entír nan infiamna kan nei a, kan Lungleh Borsap te nupain lawmman an pêk avangin hlimtakin chumi ni chu kan hmang a ni. Zing dar 10 aṭangin dar 1 thlengin Badminton (vuaklen) kan nei a, mi 20 in kan bei a, Police team leh Student teamin final kan khel ta a, Student team chu Matric tling Lianhua leh Lalnghinga an nì a, lawmmanah duli man rawmawl an la a. Dar 2 aṭangin Lungleh Dhubi mualah infiamna dang kan nei leh ta a, tlailam dar 5. 30 thlengin. Infiamna hming kima ziak chu a harsa lutuk a, a langsar deuh deuh ka han sawi mai ang e. Kan Mizo tlangval inkhel thamho leh Lungleh Assam Rifles inkhel thamho Football in an inkhel a. Kan Mizo ho chu kan Lungleh Borsapin a hova, kan Mizo tlangvalho chuan sipaiho chu an hneh ta. Sipaiin Goal 2 an chhir lut a, kan Mizo tlangvalin goal 4 an chhir tût. A inkhelte chu heng hi an ni. 1. Pu Jarman sap S. D. O. Lungleh 2. Pu Eduel Roy Dingdoh Clerk. 3. Const, No 12 Hrengburha Sailo. 4. Saprawnga Chawngthu. 5. Saihlira Vanchhawng. 6. Lianhua Ralte. 7. Biaksanga Chhak chhuak 8. Lalnghinga Fanai. 9. Lalthansiama Chhak-chhuak 10. Monbahadur chettri. 11. Danbahadur chettri. Tin, upa leh naupang Football vekin an inkhel leh bawk, naupangin an hneh ta zawk. Tin, lawmmai

zawng zawng chu inkhel tawpah kan Lungleh Sap nupui (Pi Jarmanin) a sem. Kan pi Jarina min ho peihzia, lawmman atan a tangka te thawhpui ngai lova aman a tum vek kawngah te hian kan fak em em a ni. Nakkum lamah te phei chuan hei aia nasa zawk hian kan la lawm leh bawkin ka ring a ni.

Lalchana.

Secretary of Lungleh Game.

SAP UPA HRIATRENGNA IN

June thla Chanchinbua mi kha ka han zawm leh hlek ang a. 30. 6. 38. ah khan a in sak ngaihtuahtu pawl chu an inkhawm a, Rs. 830/- zet chu a lotling ta a, In man Rs. 1200/- tûrin kan mi thiamten an chhût a, a daih bak chu han khawn leh dawn ila, a harsa hle dawn si a. Chhim bial lal bengvar, thawmngai leh khaw nei deuh deuhte chu tha hrua che turin dîl ila, an ti a; kan President Lunglei Sap chuan sawmna a thawn ta. Kan in sak tûi chu a dung hlam 5 zet, a vang hlam thum, a bang thing saphuhawn, a chhuat thingphel, a chung rangva, a inchung hnuai chauh dap a ni ang.

Thing leh lung zawng zawng an lakna hmun aṭangin lei a ni ang a, a lakkhawm chu lalho, Lunglei vela miten an tum dawn a, a lawmawm* ngawt mai. Vai hla deuha lalho puihna erawhchu, a insak ṭhuna puitu leh a ṭûl dang apianga rawih tûr an ni ang.

a lawm hle a, reilote a chutiang ti thei chuan a lo fing ta a, tin, kal a duh ta a, a zirtirtu a kalshan dawn chuan, darthlalang entlang a pe' a, "I en apiang lei a pawh van a pawh engmah a in-thup thei lo vang," a ti a. Tin' a pathum na chuan, ramchhuak mi a va-hmu a, ani chuan a hmuna a lo hruai a, engkim tha takin englo kah dan a zirtir a, tha takin a lo thiam ta a, a kalshan dawn in a zirtirtu chuan thal a pe' a, "I ka' apiang i tah zel ang, "a ti a. Chutiang bawkin a neu, eng her chuan mi a va tawk a, "Engnge i d... " tin a lo zawt a, "Puan thuitu a tan i duh lawm ni?" a ti a. Ani chuan, "Aw, duh shuh e, kearte vailam a kual a, zing a tang a tlai lam thleng a hnu: g lam hmalam a buk tawn buk tawn ka peih lo ve, "a ti a. Ani chuan, "Ni shuh e, chutiang a ni lo lokal rawh, dan dang tha tak i zir ang, "a ti a. I han thui tawh phawt chu tumah-in an hre lo vang, " a ti a. a bul atangin a zirtir a. Tin, a zirtirtu a kalshan dawn chuan, hriau a pe' a. ' Heihian engpa. hr-artui chhungmu ang a nem pawh'i thui thei ang, tumah-in i thuina hmu pawh an hmu thei lo vang," a ti a.

Chuvelch kumli a chin a chuan, an in-thenna kawng thuam a chuan, an in-then ni tak chuan, an han in-tawk leh a, an lawm theuh va, an pa in lam chu an pan ta a, tin, ni khat chu an kawt a thing shang tak hnuai a an thu a, an pa chuan in "Khai le! tu sumdawnna nge ni, he thing ... hian sava bu a awm a, a tui engzat nge ni ... hril rawh, a pui-in a awp mek?" a ti a. Arshi enthia-

ma chuan a han en a, a darthlalang chu a han la a, "A tui panga a awm" a ti a, a pa chuan, upaber hnena chuan, "A pui-in a awp lai a keu lai khi a hriat hlek lo vin han la'rawh,"a ti a, chutichuan, a han lawn a, a pui hriat lo chuan a han la' a, a pui awp lai chu, a pa hnena a pe'a, tin, a pa chuan dawhkan kil li a a kil theuh va a dah a, a lai a pakhat tin, ramchhua ka hnena "Hei hi vawikhata kap keh vek rawh" a ti a, a kap keh leh vek a.

Thuithiama hnena chuan, "Hei hi thui rawh" a ti a, a thui leh a, a zawh-in rukthiama chuan a han dah leh a, a pui hriat hlek lo bawk chuan, reilote a a keu va, a thuina hmui chu a shen deuh tik tek lek a, an pa chuan," "Fate u, in hun in hmang tha e" a ti a. Tin, reilote an ram pakhat a thu buai nasha tak a lo awm a, lal fanu rulpui thla nei in a la'bo va, a lalpa pawh chu mutmu pawh tuah thei lovin a hmuchhuak thei apiang in nupui a an nei ang ti-in thu a tiam a, unau palite hian "Kan tan a zia a awm e, i han bei teh ang u,"an ti a. Arshi enthiama chuan a enna a han la'a, a han en a, a han hmu nghal a. "Hla tak a saw ka hmu, tuifinriat lai a, lungpuia, rulpui-in a kual hnan a, a veng tlat t ti a, lal hnena chuan lawng a dil a, an han ho a tan, an kal ta a, a hmun an thlen' thleng chuan tan chuan lal fanu chu arshi enthiama shawi ang tak chuan, an va hmu a, chu rul chu a mal chunga a muhil a chutichuan, thal kal thiama chuan, "Ka kap ngam lo, hmeichhia a thi ang" a ti a, rul thiama chuan keima'n a ti a,

Registered No C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 3na | MARCH 1938 | Aman kum 1 Cheng 1/- Dâk thawmm 1/4/-

Enkawltu (Editors). Saingzhinga & L Kailuia Sailo B A

Ohhuahtu (Publisher) :– The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal

Daktor Sap K. E. R. Robertsona kha Sap tharin a rawn thlak ta a, a hming chu D. Tennant, M. B., Ch. B., I. M. S. a ni.

A CHHUNGA THU AWM

PRINTED AT THE L CH PRI NG PRESS, AIJAL.

HRIATTIRNA

Chanchin Bu hi thingtlanga mite'n an hmu tlai hle tih kan hria a, pawi kan ti hle mai. Dâk te a awm lo a, thawn tur remchâng hmuh theih loh avangin an hmu tlai a ni a.

Tunlai chanchin te leh thu dang hmanhmawh deuh te kan chhuah ṭhin avangin thingtlang mite pawh hian rang deuhin hmu thei sela kan ti hle a ni : chuti lo chu thu te kha a lo hluiin a lotlâi lutuk a, ngaih pawh a ngaihnawm ṭhin lo.

In khua te vai kal hi lam turin chah thei ula, in hmu hma thei deuh ang. In bialtu Rahsi te an lo awm lo thei a, in mi chah te tân pawh tlawha harsa a ni thei a ; in khua te tlawh ber hmuna Chanchin Bu kan lo dah ṭhin in duh chuan khawngaih takin min kan hrilh ula, kan lo dah tir ṭhîn ang e,

Editors.

MIZO RAM

Larsapte nupa lozin avangin Hmar lam lal leh Chhim lam lal tam tak an sawm a, lal 30 lai an sawm a, an hote nen an lokal chiam a, Aizawlah mi an tam ngei mai. Assembly in a zawm leh ngâl a, hapta hnih chhung lai chu mikhualin Aizawl kan khat a ni mai e.

x x x x z x x

Puipun avângin hritlâng a lêng ang tih kan hlau hle a, nimahsela engmah kan ti lem lo. Amaherawhchu February thla chhungin mi thi an tam hle mai ; ṭhenkhat te chu ṭha lai tak te pawh an ni nual a. Chung zingah chuan Pu Hrawva B. A. fa sên dahawm tak te, Pu Mak-

thanga nupuia nu te, Pu Vankhuma leh Vandailova pa te, Pu Lianbuka fa naupang ber dawttu te an tel a, pawi kan tih pui em em mai. Mi dang kan sawi lohte pawh hi pawi kan tih pui bawk a.

x x x x x x x

Pu Lunghnema Sailo, Sialsuk lal pawh January ni 5 ni khan a thi a. August ni 20/1937 a dam lo ṭan tawh kha a ni a, a na rei hle mai. Amah hi kum 42 mi a ni a, kum 23 a lal a ni. Fa paruk a thih san a, mipa pahnih leh hmeichhia pali an ni. A fapa upa ber chu thingnawi fawm rual a ni a, 1937ah Lower Primary a tling a ni.

x x x x x x x

Zosap Rev. David Edwards B. A. leh a chhungte chu an ram lamah chawl turin an haw ta. an chawlh a la hun zân lo a, nimahsela a nâu a nat hlo avângin a hun hmain an haw a ni. Engmah daltu dang a awm loh chuan an lo haw leh ang. Mizo rama a awm chhungin a pa leh a unau pakhatin an boral san tawh a, tunah pakhat a na leh hle a ni a, kan khawngaih hle mai a ni. A nau damlo chu lo dam ṭha leh se kan ti ngawt mai.

x x x z x x x

Zosap Daktor kan neoi leh pawh a ni thei an ti a, a lawmawm hle mai. Mizoin damdawi hi kan ngaina hle mai a, Durtlanga Daktor sap awmlo hi pawi kan ti hle. Amaherawhchu Shillong nen kan inchuh deuh pawh a ni thei e an ti a, kan changlo mai ang tih a hlauhawm hle. Kan duh em avângin chang hlauh ila kan ti ngei e.

x x x x x x x

Sorkar Daktor sap thar kan nei bawk a. A tlinna amah chuan a sang hle a ni. Ch. B. hi zai thiam tihna a ni a, M. B. chu damdawi lam thiam a ni thung a. Zosap

Daktor a awm hawk chuan kan vannei hlo a ni ang.

x x x x x x x

Hman deuh aṭang tawh khan âr a pûl a. Ni dang âr pûl aiin a zual a, an mang ṭhap ṭhap zel mai a ni. Ar a pulhin ran liante pawh a pul zui duh hle a, hrite pawhin a zui mek ṭhin an ti a, theihtawpa fimkhur tur a ni. Natna danglam deuh leh hri ang deuha awm tur chu rang taka Daktor lam rawn zêlah ti ila a ṭha hle ang, fimkhur ang thei a awm ngai lo e.

x x x x x x x

Mizo rilru âwn lam chu tunlai hi chuan sum?do'h chhuahna lam a ni berin a lang. Harhna thu pawh tun laiin sawi a awm ta lo a, pawisa lak luh theihna lam ngawt hi mipui rilru a ni zawkin a lang.

Pawnpui pawh tunah chuan a ṭha tih ?hachang kan hre ta deuh a ang hle. Hmun tina miin tah an tum ta deuh.

x x x x x x x

3rd. Bn. Burma Rifles, Mymyo khuaa sipai-ho Indo lom zirna-ah Sipai pakhat Neihlala Mission Veng, Aizawl mi chu, pûma a inbual laiin, a chuanna pûm chu a darh phuta, a tlâ a, thil zumin a loohhun ta a, Maymyo damdawiin-a ni 4 a awm hnuin 27/February/1938 Pathianni khân a thi ta.

x x x x x x x

ASSAM RAM LARSAP

Assam Ram Larsap te nupa Aijal ah an lo zin a, February ni 18 chawfâk hun laiin Aijal an lo lût a. An lo chhoh kawnga lalte chuan an theih anga ropuiin an lo hmuak zôl a.

Aijal an lo luh ni chuan Pu Makthanga lal hovin Chanmari kâwnah an lo hmuak a, puanzâr te nên, an tiropui ble mai Pi Zaii hotu Mizo hla thiam Zârkawtah an lo hmuak bawk a. Mipui chuan Zârkawt aṭanga Dâwrkai lam kawng sîr an awh ṭhut mai a, hotiangin mi an la tam ngai lo ang e tih tûrin mi chu an tam a. Lârsap ho chu an hnung deuhah an zui dûl dûl mai a ni. Khawpui kawng chu an tifai a, hnahthel pakhat tlâk pawh an phal lo a ni ang e tih tûrin an chhar zêl a.

Dâk in bulah Dâk in hnathawk ho tlêmtê an intlar a, chumi zawnin chuan Salvation pâwl ho, an puanzâr nên an intlar a. Pisa kaiṭênah Pisa hnathawk ho an lo intlar bawk a. Pisa kawt aṭanga Bawrsap hungna thlengin Boy Scouts ho kawng sîr tuakin an intlar thla thluah bawk a. Sap thlânmual zâwn kawng sîr leh lamah lal ho tamtak an intlar bawk a. Tin, Bawrsap hung chhûngah Sap ho ṭhenkhat leh mi pawimawh deuhte an intlar a, Manding Sap leh a hote an intlar bawk a.

Pisa tual a lo thlen chuan Boy scouts ho, a chawimâwi nân an âu ṭhat ṭhat a. Chutih laite chuan mipui a zuitu khân an rawn chîm lek lek mai tawh a, Dâk in lam kawngahte khân an lo lang huang huang mai a. Bawrsap hung chhûng a luh hma chu an zui dûl dûl a, Pisa kiang aṭang te-in an thlîr ṭiai ṭuai mai a ni.

A tûk Inrinni zîng dâr 10 vêlah chuan Lâmmualah sipai an lâm a, Larsap nupa an lokal bawk a. Larsap lokal chu a Sap sipai hruaiin an rawn hruai a, mâwitakin an sipai thuamin an inthuam a, pakhat a hmaah a kal a, pakhat a hnungah. Larsap chuan kawr pangngai ang deuh, a paw lam hi a hâ a, tangkapui lian mâwitak pakhat a bel

a. A lo luh chuan sipaiin chibai an lo bûk a, sipai a en vêl hnuah tangkapui, Sardar Bahadur an tih hi, Subadar Major Lankapati Jaisi hnênah a pe a. A entu mipui chu a hmuaktu ang mai khân an tam leh ngei mai. A hmuh theihna âwmah hi chuan an awm vek tih mai tûr a ni.

Chumi lâm bân chuan mi ṭhenkhatin an bia a, Bawrsap inah. A betute chu hêng hi an ni:—

Mr G. P. Jarman, Lungleh S. D. O.
Mr B. M. Roy, B. A., Sapte.
Pu Buchhawna Khiangte B. A., Sapte.
Babu R. C. Dass, Supervisor.
Pû Pachhunga, Dâwrkai,
Pastor Chhuahkhama.

Lal ho chu 10 an ruat a, pahnih, Kamliana Sailo, Tachhip lal leh Liannawla Kelkâng lal an lokal thei lo a, pariatin an be ta zawk a, chung chu hengte hi an ni:—

Pu Khamliana Sailo, Lalluaia Sailo, Lalhleia Sailo, Thangburha Sailo, Zabiaka Sailo, Lalsailova Fanai, Lal khama Fanâi, Makthanga Khiangtê.

Tlai lamah Bawrsapin thingpui ruai a ṭheh a, Sap ho zawng zawng, Vai sipai hotu, Vai babu ho, Mizo Sawrkarhnathawk leh Mission lam mi ṭhenkhatte leh chhim leh hmâr lal tamtak an sâwm a. Sâwmte chu 300 dâwn lai an ni a. An sâwm te zawng zawng an lokal hnu dar li ah Lârsâp chu a sipai ho vênin a lokal leh a, Lallukhum khum tangkapui hmu te a pe a, chumi chhûng chuan mipui chu an loding a. Tangkapui hmute chu heng hi an ni:—

1. Bawrsap te nupa
2. Rev. E. L. Mendus B, A. ; Aijal
3. Rev. R. A. Lorrain, Sherkor,
4. Pastor Challiana Serkawn ,
5. Pastor Chhuahkhama Aijal
6. Zabiak Sailo Rotlâng
7. Lalhleia Sailo, Buallawn lal
8. Lalkhama Fanâi, Darzo lal
9. Liannâwla Zahau, Kelkâng lal
10. Thangburha Sailo, Lungdâr lal,

Chumi a pêk zawh chuan thingpui in tûrin a ṭhu a, chumi ah chuan mipui te pawh chu an ṭhu ve a. Thingpui in lai chuan Khuangpui leh Baza an lo rem a, a mâwi ngei mai. Thingpui in zawh dâwn lam chuan Khuallamin Mizo tlangvâl an lo lâm a, thingpui in te chu an kal hual a, an lâm chhuak nghâl zêl a, Nula kawrchei ha, vakiria khim te hmân cheraw an rawn kân a, an mâwi hlê a, Lârsâp hote pawhin an hmu duh hlein kan hria. Thingpui in chu a lang thei lai hman aṭangin mipuiin an lo thlîr ṭuai mai bawk a.

A tûk Pathian ni chuan Dawrpui biak in ah Sap ṭawng inkhawmna a awm a, Sap ṭawng thiam Pathian thu awi chauh an kal a, Lârsâp nupa leh a hote pawh an lokal a. Lârsap chuan Pâthian lehkhabu chhiarin a ṭan nghe nghe a, a ṭan zawha ṭawngṭaina thu sawi ah Pu Edwardan a ho a, Pu Menan thu a sawi a.

Thawhṭanni-in zîng dâr 10 leh a chanve aṭangin Lâr sâp nupain Damdawi in an en a, Lârsâp chuan Bawrsâp Pisa te, Tan in te, Sipai ho in te a en vek bawk a. Chawhnu lam chuan chhim lam leh hmâr lam Zosap leh an

hnathawktu ṭhenkhatte nen lehkha zir lam thu an sawi ho a ni. Thawhṭan ni tlai lamah hian Pi Zaii ho zaipawlin Bawrsap tualah hla an sa a, ralkhat atanga lo ngaihchuan a mâwi êm êm mai a. Larsap nupa te pawhin mâwi an ti hlein kan ring.

Thawhlehni zîng lamah chuan Skul an tlawh a. Hmeichhe skul ah chuan Pin mâwi pakhat, mahni ṭhiante chunga thil ṭha ti tam ber, mi rawngbâwl bera awm lawm man atan a pe a, chumi chu kum tina dawn tûr a ni a, kum khat chhûnga mahni ṭhiante chunga ṭhatna entir apiangin an hmu dâwn a ni. Tun ṭumah chuan Lalneihpuii, Suakkunga fanuin a hmu a. Hmeichhe skul atân lal chhung thlâ a pe bawk a. An zirtir dân te ṭha a tih sak hle a ni.

Pin mâwi chu mi dang hnênah a pe bawk a, Nupuii, Reiêk lal fanu hnênah Pawnpui tah lam ngaihtuah avângin a pe a, Subadar Major nupui hnênah pawh a pe bawk.

Thawhlehni tlâiah chuan Sipai ho intihsiakna lâmmualah a awm a, Larsap te nupain an en a, lâwmman pawh Larsap nupuiin a sem a. Larsap kalna apiang chu mi an tam thei ngei mai. A entu chu a vêlah khân an tlêp tiar tuar mai a ni.

Aijala a chêam chhûngin Mizo rama Sap awm, tomi lai Aijala awm chu chaw vawi khat a ei pui ṭheuh hlawm a.

Nilaini zing dâr 10 leh a chauve-ah thîrsakawrin Sairang an pan thla leh ta a, Sairang ah rei lo tê an awm a, dâr 3 ah lawngin an kal nghâl zêl a. An lokal laia akûl a-tâia ṭang leh a bah deuh ho chu lâwmman a pe hlawm bawk a.

Mr B. M. Roy B. A.,	tangka paina ip	a pe a.
Babu R. C. Dass	sikret paina bâwm	„
Pu Sainghinga	pencil	„
„ Hrangdâwla	tiang	„
„ Thangphuta	„	„
„ Zawngauva	„	„
„ Thanga II	„	„
Babu R. K. Deb	pencil	„
Md. Golam Ahmed Chowdhury	„	„

....

TUNLAI CHANCHIN

CHINA LEH JAPAN : An la indo zel. Sawrkar dang erawh chu tumah ala kaihhnawih lo fo. China ram Japanin an lak tawh zawng zawng chu Sq. mel 220,000 lai a ni ta, chu chu Assam ram let li tiat a ni. An indo china Japan sipai thi zawng zawng 50,000 an ni a, hliam te chu 150, 000 lai an ni an ti. China lam mi erawhchu a tlem lamah pawh Japan let li hian an hek tawh ang an ti. Tunlai chuan an in-nawr nasa leh ta hle mai. China hmar lam aṭanga rawn hmâ tute leh chhim lam aṭanga rawn hma tute Japan ho chu a laia intawh an tum a, an intâwk lek lek tawh a ni. Japan ho hian hma an la sâwn zêl. Hmân ni lawk khân China thlawhtheihna pasarihin Japan ram Formosa khawpui ava rûn ve a, thlâkpuah 40 lai an thlâk a. Anmahni sawi hmang chuan Japan thlawhtheihna pawh 40 lai tihhiain an inhria. China thlawhtheihnain Japan ram a rûn hmasak berna a la ni. Shanghai khuaah Japan sipai zu rûi pakhatin German Daktawr hmingthang tak, Dr. Edward Birt an tih chu chem lu zum nân

a bei vak mai-a, vih hlum a tum a, "Nang kan English uicho," tiin a auva; mahse China Police sipai pahnihin an chhan him ta hrâm a, a mit khing-khat chu a del ngei ang, an ti. Chuta German hotu chuan, Japan ho hnênah thu khauhtakin a sawi a, "In rawn hrilhfiah ngei nga tur a ni," a ti.

Kan Kumpinu thlawhtheihna pakhat pawh, Bangkok khua aṭanga Hongkong ah a thlâwk chho lai chu, Japan thlawhtheihna tam fê-in an ûm ta mai a, an hai a ni ber a. Pakhat phei chuan a kâp zui zawt zawt mai a; mahse a chhe lo a ni âwm e. Japan Sawrkar chuan kan Kumpinu Sawrkar hnênah ngaihdam a dîl a, "Kawng dangah thlâwk tawh ṭhin ula a ṭha ang," an ti a. Mahse kan Kumpinu Sawrkar chuan, "'Kan thlawhna kawng tuman min rêlsak lovang,' an ti e," an tih chu.

China ho erawh chuan, "Kan thih ral raih hma chu kan ṭang zêl ang, kan mite thi leh hliam chu tûnah nuai li emaw, a nga emaw lek kan la ni a, eng tham mah a la ni love. Kan mitthi leh hliamte vaibêlchhe bi-a chhiar an nih hunah erawh chuan, 'Engtizia nge ni ang aw'" kan la ti chauh ang," an ti lun mai a ni. An pâu zawng a la khauh hle fo mai.

SPAIN: Teruel hmun nasataka an inchuh hnu-a, Sawrkar lamin an lâk tâk kha, mi hel hovin an rawn bei leh vak mai a, an la ve leh ta thung a ni. He hmun hi vawi hnih ve ve an inchhuhsak tawn ta a nih chu. An inbeih hnuhnûn ber tum chuan Sawrkar lam mi chu 3,000 an thi a, salah 16,000 an kai bawk a ni an ti. Hem thu eng mah rêl a la awm lo fo. Hnam dang sipai awm ve-te erawhchu lâk chhuah an la rawt reng fo, a rem dâwn dâwn

a ni âwm e. Mi hel ho chan hi a la ṭha deuh fo zâwk a ni. Khawpuia nu-nau thlâkpuaha thlâk hnau loh tur, ti-a kan Kumpinu Sawrkarin a rawt chu, Sawrkar lam chuan an pawm a; mahse mi hel ho chuan an la pawm rih lo.

GERMANY : January ni 30 kha German Nazi Sawrkar kum 5 a nihna a ni a. Hitleran thu a sawi vak mai a. A thusawi ṭhenkhat chu hetiang deuh hi a ni: "Kan ram lâk hlui kan ngen chhuah hma chu kan ngen a bâng lovang. Spain indote chu mi hel hovin an hneh zâwk chuan Europe ram zawng zawng tân a ṭha zâwk ang. Khaw chhak lamah pawh, China-in a hneh ai chuan Japanin hneh sela, Sap ram Sawrkar zawng zawng tân a muan-awm zâwk ang. Russia Sawrkar tihdân ṭhalo dodâl tura Italy nêna kan inkawpnaah Japan a lo tel ve hi a remchâng ngawt a ni, hei hian khawvêl muanna a siam a ni. Tin, Sawrkar dangten Chanchinbu ahte nasataka German min sawichhia hi kan tuar thei tawh lo, dân ṭhalo tak a ni. Heihi chhân lohvin a awm mai lovang, kan chhân-na tur erawhchu eng ang nge ni ang tih sawi thaih a la ni lo," a ti a ni.

RUSSIA : An rama mi pawimawh tak tak 21 an man a, Trotsky-a pawlte, mahni ram Sawrkar tihchhiat tum niin an hria a, March ni 8 ah hian an chung thu an rêl dâwn, tihhlum thu an chungah a tlu ang tih a rinawm hle. He-tianga mi pawimawh tak tak inman buaih-buaiha tihhlum buaih buaih hi Russia Sawrkar hnuaiah hian a tam ta hle mai. Heihi an ram tichaklotu tûr nasa tak chu a niin a rinawm. Mahse an ro chu a rum hle fo, Sawrkar dang chu tute pawh ṭang kawp mahse Russia Sawrkar min bei

thei tûr an awm love, an la ti fan a ni. Stalina an hotu ber chuan, "Sawrkar dang tute nen pawh kan inrem thei ang, mahse German leh a thurualpuite ho nen hian chuan engtik ni emaw zawng kan la in mû leh ar ngei dâwn tih zawng hriat sa a ni e," a ti a ni.

KUMPINU (Britain): Tun hnâi lawkah khân Parliament upa-min zinga mi pakhat Mr. Anthony Eden a bâng hlawl mai. Amah hi mi pawimawh tak, Sawrkar dangte nena inlaichîn dân tûr kawngrosutu ber leh thu inthlun khâwmna ber upa a ni a. A bân chhan ber chu, an hotu ber (Prime Minister) nên, Italyte nêna inremna thu sawi hun chung chângah an ngaih dan a dang ta tlat mai a, chuvang chuan a bâng ta a ni. Hemi a bân avâng hian Germany te leh Italy te chu an lâwm êm êm mai a ni an ti. Germany leh Italy te chuan Mr Anthony Eden a bân chuan Kumpinu Sawrkarte nena inbiak remna kawng a inhawngin an ring zâwk a ni. A thlâktu atân chuan Lord Halifax an ruat ta. Hapta leh lamah chuan Kan Kumpinu Sawrkar leh Italy Sawrkar inbiakna a awm tawh ang. Lord Halifax hi India Larsap tuna mi hma hma leha awm tawh kha a ni, chutih lai chuan Lord Irwin tia koh a ni.

Salvation pawl hotu ber General Evangeline Booth chu kum 73 mi a ni tawh a. Pawltlak hi an sipai pawl den chuan a bân hun a ni. An inthlâk dâwnin khâwvel hmun hrang hranga ai-awhtu an intawk khawm a, a thlâktu an thlang thin a ni a, tunlai khawvel muan loh lauh ayângin an intawlhkhawm thu chu an la sawi lawk thei rih lo.

CHANTAWKA KHAWREL.

Khawvela mi tam tak te hlawhtlin theihlohna chu retheih leh vanduaina hi an chan tâwk niin an ngai ṭhin a, an tân engmah tih a sawt lovin an ring ṭhina tin a ni. An chakna leh an thiltihtheihna neih chhun pawh kha a sawtna leh a ṭangkai lehzualna an zawnpui ṭhin lova, an tawm bo pui mai ṭhin a ni. He mi thu ah hian kan Mizo te hian rinna nghet tak kan neiin a lang. Chantâwka khawrêl aia liam hian awm theih niin kan ring ṭhin lo. Chu chu kawng khatah chuan a dik bawk hle, kan awmdan ang apiang chantâwka khawrel ui a kan ruat chhung chuan. Nimahsela mi tam ber chuan a hun lovah chantâwka khawrelah kan inruat ṭhin a ni. Mi tam tak chu chantâwka khawrel ni a an indah hnu pawhin thil nasa tak an la ti thei a, an nun dan leh an damchhung thu nasa takin an la ti danglam thei ṭhin a ni, Chutichuan dik takin chantawka khawrel hi a awmlo, kan damchhunga kan hlawhtlinna leh kan vanduaina chu kan tih leh kan thawha rel a ni zawk a ni.

Mi tam berte chuan thil lian leh thil ropui, thil hlû leh thil ṭha te chu phû vein an inhre ṭhin lova, an tân tih theih ve a ni lo emaw an ti ṭhin a, engmah beih hrâm an tum ṭhin lo a ni. Chutichuan chutiang thil te chu mi tihah an dah mai ṭhin a, miten an tih zawh hnu chuan vanvadâkin an en a, "Remchâng chu hmu ila kei pawhin thil nasa tak ka ti ve tawh tur," an ti ṭhin a ni. Mi chu tiang chuan remchâng an hmuh laiin mite an hnawn a, anmahni chu chantawka-khawrêlah an indah mai si ṭhîn a ni. Chu tiangin mahni awm dân ang apiang chantawkà-khawrêl nia ngaia, thil dang tih tum lote hian rinna dik

lo tak an Loi a ni. 'Mihring hmêlma ber mâhni a ni,' tih angin, kan vanduaina leh kan hlawhtlinna thu pawh engmah min rêlsaktu dang an awm lova, tumah mawhphurh tur pawh an awmlo,—fuke famkim kan nei a, mi â nilêng pawh kan nih si loh chunga—rethei leh vanduai rêng rênga kan awm chuan tu dang nge kan mawhphurh ang?—"Mahni," a ni mai. P. S. D.

MAHNI HNAM INCHEINA

Hnam fing zâwk inchei dân zir hi, hnam ṭhang lai tihdân a ni. Fing zâwk an nih avângin an inchei dân chu ṭha zâwk nia rin a, an inchei dâna inchei chu fin vena pawh nia rinna a awm a. Tu hnam mah hi mahni thlahtu bulte inchei dâna inchei ta zêl an awm lo, mi dân ṭha ang apiang an la hlek hlek a, an hnam ṭhan dân angin an incheina pawh a danglam ṭhin. Intihdanglam nachâng hre lo chu, hnam â an ni châwk ṭhin.

Amaherawhchu miten chinchâng an lo hriat deuh deuhin, mi hnam inchei dân lâk lutuk hi an duh lo deuh deuh a, mahni hnam zia lau thenhna inchei dân an lo âwn leh tial tial ṭhin. Hnam khat ve lêm, mahni hnam inchei dân bil nei lo nih chu an duh lo a, duh tur pawh a ni lo rêng a. Kan rin ang hê-hû-in an inchei dân kan zirsakate pawh hian min lo hmu mawi lêm lo a lo ni âwm a. Chu lo rêngah pawh mahni hnam thil hi ngaihnatna a lo lian deuh deuh ṭhin.

Mahni hnam incheina kan tihin, mi ṭhenkhat chuan kan pi kan pute inchei dân hlui ang sawi mâwi emaw min ti ang a, mahni hnam tihhniam duh hialah min ngai a ni ta ve ang. Kan pi pute inchei dân, ruak deuhthaw, mawng-tam lang pawn-ven leh ṭhi beh leh ṭhi awrhte kha kan sawi mawi lo a, kan duh bîk hauh lo a. Hnam dang

inchei dân lâk loh ṭhuai pawh kan ti lêm lo. A ṭhaate chu kan lâk chuan, a sualna engmah chu kan hre lo a; amaherawhchu hnam khat ve lêm, mahni zia neih loh dêr hi kan duh lo chauh a ni. Mi tihdân la bawk si, hnam dang leh keimahni mit ngei pawha mawi tâwk ve, mahni hnam zia tilang thei si, inchei dân bil deuh hi nei thei ila a ṭha hle-in kan ring. Kan inchei dân chu danglam lo-a neih ngheh tlat tur a ni lo ang a, kan ṭhan dân anga kan phû-tâwk leh inmawî tâwk zêlin tihdanglam a ni ngei ang chu.

SILCHAR MOTORIN PAWI A SUTTHLUK THU.

Thla hmi khan Silchara Pawi vai zin thingpui phur, Sap pakhatin motor-in a su thlu a, a tlânsan lehnghâl a. An bêl phurhte chu a tihmamêhem sak a

Pu Monkumaran a lohriatin a su thlutu Sap chu a lo zawn chhuah sak a Paw-to a tih-thlâbâr aiah ch 5/- a lo pêktir a. A sut thlûkate'n tih nachâng an hriat loh leh an tih theih hek loh tur, ama ben-vâr thua a lo buaipui avângin an lawm êm êm tur a ni. Pu Mona hian kawng tamtakah Silchara Mizo kalte a lo buaipui ṭhin hi kan lâwm tur a ni.

Motor te, thirsakawr te pelh dan chu, kawng sir vei lamah zel kal thuai tur a ni, a hova kal kan tih chuan sir tawna darh lovin, sir khatah kal dial tur a ni. Tin, khawi lam sir pawh lopan tawh chuan sir lehlamah tlan kawi leh hlek tur a ni lo. Heihi ka la tlân hman dâwn emaw tia insut buaina fo a ni. Thirsakawr chuang ve ve te lo inpêl dawn sela, mahni vei lam sir ve ve pan tur a ni. Aijal tual kawngah pawh hetiang inpelh dan hi vantlângin hriat a hun a ni.

R. Buchhawna Khiangtê

LUNGLEN HLA.

(Saibnuna, Lêng lal phuah).

Hawi-vêl ila hang ang zalêng an awm lo,
Ka lâwmna leh ka lungkham i ni ;
I tel lo chuan ching tûr ni, Lên-
Kâwl, a rei vawng vawng.

Ka ngai che, kei zawng— eng lai pawhin,
Nang lo chuan thlian hnu chhâwl ang ka uai ngei ang e ;
Senari pâr iang sak-hmêl chul lo,
Ngaih lai bâng thei lo.

2. Awm a har, khua rei tin-kim dâwn ila,
Thin-lai hnêmtu mi' ngaihpui ve u ;
Suih-lung tilêng, thâl favâng Lên-
Kâwl, a êng riai e.

3. Min dâwnpui ve u, ka lenrualte u,
Ka hril sêng lo, thinlai lung rûk hi ;
Chhâm ang ka zâl, dawhtling Laikhum-
A'n, ka nuar reng mai.

4. Sarhvatê, sirva chhâwn thiam chang thei se,
Awm-khua a har, vawiin ni chhûn chu ;
Lin hnêm tûrin, ko thiam Hûiva-
Tê ka ngai mang e.

Registered No. C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 4na | APRIL 1938 | A man kum 1 Cheng 1/
Dak thawnna 1/4/-

Enkawltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A

Chhuahtu (Publisher) :- The Assistant Superintendent.
Lushai Hills, Aijal.

India ram Larsap, Marquis of Linlithgow Sap ramah a châwl dawn a, Bengal Larsap Lord Brabourne an a ai a awh ang a, Assam ram Lársap Sir Robert Reid an Bengal Governor ai a awh ang. Assam ramah chuan Mr Hogg Bengal Chief Secretary a lo-awm thung ang.

A CHHUNGA THU AWM — Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

MAHNI NI.

Hnam fing ṭhenkhat chuan kum khat chhung a ni khat tal hi chu mahni nî bikah an neih a. Chumi nî chuan hna thawh hrangte sakhaw biak dan hrang te leh ngaihdan inhrang te pawhin an hranna an hre chang lo a, hnam khat an nihna chauh hriain an inkawmhoin an inkhawm a, mahni hnam hla te an sa ṭhin. Ram danga awmte pawhin chumi chu an awmna apiangah an serh a, an inkhawm a, an ram lam an hre reng ṭhin a ni.

Hnam khat inzawm khawmna ṭhatak a ni ang a, mahni ram hmangaih theihna tak a ni bawk ang. Kum khat a ni khat tal "kan nî" tih tur kan nei ve lo hi a pawi hle mai. Kût nî hi hmanlai chuan apui-apangtna an nghahhlelh ṭhin a ni a. Tunlaiin kan intiho thei talo. Sakhaw biak hrangte, hnathawh hrangte kan intihho theih nî, kan hnam leh kan ram kan ngaihtuah bik na nî, ram danga awmte pawhin kan hnam leh kan ram an hriat zual nî hi nei ila, mahni hnam hla "a tual chhuak" ngei sa ṭhin ila hmasawnna kawng khat a ni ve thei tur. Ngaihtuah thiam leh hla phuah thiamin heni kan mamawh hi an phuhruk thei lawm ni aw?

MIZO RAM.

March thla hapta hnih lai chu thlî a thaw hle mai a, nileng zan khua khuaiu thlipui ang main a tleh a, a ninawm ngei mai.

March thla chhungin lo an hal zo deuh thaw a. April thla chhawhma lam thlengin ruah a sur lo a, khua a lum hle mai. Aijal chhungah chuan Santên a len pawh a hlauhawm hle. Hmun tin a mi fimkhur ah a ṭha e.

Assam ram Larsap lokal khân Aijal Damdawi in siam ṭhat vel nan cheng 1000/- a pe a, a lawmawm ngei mai.

Major Kawlkhuma Salvation sipai hotu fapa Lalrema chu Chandraghona khuaah a thi a, a pawi hle mai— Tlangval lai tak a ni a. Culcutta aṭangin a nâ a, a haw a, Chandraghona-ah damdawi panin a kal a, a thi ta a ni. A nu leh a pa hnenah kan tuarpuina kan hriattir e.

Reiek khaw kiangah sipai pawl khat indo lem zirin thla khat lai an awm a. Leiverh an siam a, loi an lai a, thlan ang deuh, sei deuh takin, A chung chu thingro bungin an rem phei a, buhpawlin an khuh a, leiin an vur leh a. Sipai ho ṭin hnuin an mau foite khuaa mi'n an thiar khawm a, hmun hrang hrangah an hal a. Chumi leiverh kiang chu an hal a ni awm a, thing kha a lokang ta hlawm a, a chim nial nual a, nu pakhat, Laldailovi, pasal nei hlim deuh hian a kang bâk chu zawh a tum a, a tliak a, khurah chuin a tla a, a kang a; thiloin an hnuk chhuak a, mahse a tukah a thi ta a, a pawi hlo mai.

HRIATTIRNA.

Pawnpui tah ngaihtuahnain ṭial rân tur a tih ang niloa ṭial chu, tu ta mah lak a nilo ang. Thingtlang mite ṭial dan tura an duh chu chhawhchhi-buh-pawlh ang, la rawng dum leh vâr inzat renga hlum kawp zet hi a ni.

An tih loh ang, mahni thua ṭial an duh lohna chhan chu an ṭialin a ṭialnate a intiat tlâng lo a, a rawngdumte a tam lai leh tlem laite a awm a, a ṭialnate a inzawnin a ruallo a, chutiang chu hralhtlak loh tih chhiat mai mai a loni.

A. G. McCall
Joint Organiser,
Pawnpui tah ngaihtuahna.

HRIATTIRNA.

Bawrhsap Aijalah awm rei lova a zin avangin May 1, 1938 aṭanga May 12, 1938 chhungin pawnpui rawn pek theih a ni lovang, hnadang a tam avangin.

Sd A. G. McCall,
Joint Organisor.

HRIATTIRNA.

April ni 1, 1938 aṭangin Burma rama lehkha leh parcel te thawn man hemi hnuai a mi ang hi a ni tawh ang.

1. Postcard mal anna 2 ni ṭhin kha anna 1
2. Postcard thuah anna 4 ni ṭhin kha anna 2
3. Lehkha thawn bawm ounce khat aia ritlo anna $2\frac{1}{2}$ ni ṭhin kha anna $1\frac{1}{2}$ a ni tawh ang, tola khat aia a rit loh chuan.
4. Registered chanchin bu tola 10 aia ritlo chu anna chanve a ni ang.
5. Pârcel seer chanve aia ritlo chu anna 12 a ni.

PAWNPUI TAH NGAIHṬUAH PAWL INKHAWM VAWIHNIHNA THU NGAIHṬUAH ṬHENKHATTE.

1. Pawnpui vâr ṭha lehkha sen bel tling zo, cheng 4/8/- man ṭhin khân cheng 5/- loman tawh se. a sen bel tling zolo chuan cheng 4/- man tawh rawh se.

Hrilhfiahna. Mizoin dawrkaiah kawr thar lei dawn sela, a faia, a thara, a ṭhat chuan a man kim pek a hnialllo ang a. A bawlhhlawha, a fai loha, a thar a nih loh chuan a thar man ang a pe duhlo ang.

Pawnpui ngaihtuahtuin lehkha sen bel kai a var pawnpui chu an hralh leh thei a; pawnpui vârlo, bawlhhlawh leh tah tlalo, a pawr ruallo chu Bombay leh Calcutta leh hmun danga mi'n a man ngaiin an lei duh loang.

2. Pawnpui tih fai leh tah ṭhat hi hotu, lal leh Pastor leh Kohhran mite, khawtlang thawvenna ngaihtuah pawl tein a tantute hi zirtira, an thein ang tawka ti ṭha leh tingun tura fuia leh tih pai duum ala tih ṭhat leh zual theih an ring tlat a ni.

A. G. McCall,
Joint Organiser.
Lushai Hills Cottage Industries

NGAWR DANNA THAWH-LAWM DILNA.

He ngawrna hlauh-awm tak hi a lodarh zau deuh deuh a, mi-rethei leh hausate, Phai-mi leh tlang-mite pawh a thliar lova.

He natna danna turin vantlangin theihtawp an chhuah nan Lalsap Nupuiin tun lawk khan India rama mi zawng zawng thawh-lawm a dil a.

Mizovina an thawh-lawm chu Aijalah emaw Lungleiah emaw an thawh ang zelin 100 ah 95 zelin an rawn po kir leh dawn a ni a.

He dilna hi kawng hnihin kan ṭanpui thei a ni. Chu chu tangka lam leh Assam rama hemi ngawr danna ngaihtuah-tu pawl zawmin, kum khatah cheng 5/- pekin emaw anmahni zawma, kum khatah cheng 1/- pekin emaw a ni a.

He dilna hi mahni neih chhun chhun mamawh ngawih ngawih pe lovin, a thei apiangin po sela tih a ni a.

Thawhlawm chu Aijal sap-tê Mr, B. M. Roy, B- A. hi a vawngtuah a inpe peih a, a hnenah thawn tur a ni.

Tin, thingtlang khuate chu in 50 in chêng 1/-'aia tamlo pe thei sela, District Committeein an lawm em em ang. Heihi harsa lutukin a lang lova.

Tin, mi tupawhin amaha thua, a hranga a pek theih chuan lawmtakin kan lopawm ang.

Thawhlawm chu May 31st, 1938 hmaa pek luh tur a ni e.

Sd/- A. G. McCall
President,
Lushai Hills Anti-Tuberculosis
Committee.

Dated Aijal,
The 7th March 1938.

HMASAWNNA

Mizo hian kum reilote chhungin hma kan sawn nasa hle e tiin kan induh phah hle ṭhin. Kan kiang vela Tlang mi dangte nêna intehkhinin kawng tamtakah hma kan sawn kan ti a. Thil ṭhenkhat khatah chuan kan danglam nasa hle mai a, danglamna hi hmasawnna a nih chuan hma kan sawn hle zawng a ni ang. Inchеina lamahte, Sakhaw lam ahte, lehkha zir san lamahte hi chuan kan vêla hnam mâwl ve deuh chu kan khûm hial awm e.

Amaherawhchu kan en nguu chuan kan hmasawnna hi a pawnlâng lutuk a ni. A bul lam hian hma kan la sâwn chhe hle mai a, kan bul phûloin kan ler lam, a lang thei lamah hian kan duah a, kan bul pawh kan la uai kar ngei dâwn mai. Kan hmasawn dan hi a bulah a inla fello a ni.

• Kan inchhunglam leh keimahni rilru taka ṭan lovin mi hmuh theiha langsâr mai ah hian danglam kan tum a niin a lang. Kan chaw ei dante kan ngaihtuah chuan pipu thlêng leh fian leh ei dan kha kan la tidanglamlo a, chawhmeh ilo, taksa ṭhatna tur lam pawh tih danglam nachang kan hrelo a. Kan hriamhreite leh kan khâwlte pawh kan la tiṭha chuanglo a, mihring rilru tak pawh kan la tiṭha chuanglo. Kan in sak dân, rante nêna la awmho pawh kan la tidanglam nasalo.

Eng vangin nge kan bul lamah hma kan sâwn loh tia nguntaka bengsika kan ngaihtuah chuan kan hmeichhiaten lehkha an thiam tam loh avâng a ni. Hmeichhia hi inchhunglam ngaihtuahtu an ni a, oi leh bar rêltu an ni. Lehkha an thiam loh chuan ṭha zawk leh zâwklo pawh an hrelo ngê ngê a, mawi leh mawilo, âwm leh âwmlote an hre lova. Lehkha thiam an tam ve phawt loh chuan kan bul lamah hma kan sawn chaklo ang. Mipa lehkha thiam zat hi hmeichhia ni ta zawk se, tun ai hian hma kan sâwn ṭha zâwk ang.

Mifing pakhat Rousseau an tih chuan, "Mipa hi hmeichhe thu thuin an awm a ni. Mipa ṭha in duh chuan hmeichhia ṭhatna duhtîr phawt mai ula, mipa chu an ṭha mai ang" a tih angin mipa hi hmeichhe duh ang anga awm tûm kan ni a, kan hmeichhiaten ṭhatna an duh leh kan ṭha anga, chhiatna lam an duh zawk leh kan chhia ang. Ṭhatna an duh theih nan lehkhate an zir sâng deuh tur a ni. Tunlaiin tlawmngaihna a reh ta e, kan tihte hi kawngkhat ngaihtuah chuan kan hmeichhiate ṭha tih zawng a nih tâk loh avâng a ni. Zu inte an tam hi hmeichhiain zû-in an huat loh avâng a ni pakhat hle a ni.

Hmasâwn tak tak kan tum chuan kan hmeichhiateah hian kan ṭan tur a ni. Kan sawi tawh an i[illegible] hmeichhiaten hma an sawna, inchhunglam ka[illegible] an tih danglama, faina te, mawina te, felna te an hriata, ṭhatna te an ngaihnat theihna chu lehkha an thiam chauhin a ni. An awm dân pangngai anga lehkha thiamlo an nih chhunga mipa tluka kan siam leh man-leh mual kan neih loh tir avangin kan hnam a sângin a ṭha chuanglo ang a, lehkha an thiama, a inphu tawka an lod nglam hian hmâ kan la sâwn dâwn chauh a ni,

Hmeichhe lehkha zir hi hnâ an hmuh nân chauh a nilo a, an ṭhatna leh an inzirna avang a ni zawk tur a ni a. Hmasawnna leh kan hnam ṭhat tlanna ber tur a nih hriain hmeichhe lehkha zir hi uar tur a ni.

L. K. S.

THUTIAM HLEN.

Nikhat chu hmeichhe naupang kum nga mi hian khawlaiáh bêl a thlauh keha. In a thlena a nu hauh a hlâua, a ṭap a. A ṭah lai tak chuan Sir William Napiera khawlai lêngin a hmu a, "Chemtê engahnge i ṭah le ?" a ti a. Naupang chuan a ṭahna chhan a hrilh a, "Kapu, khawngaihtakin min siam ṭhat sak thei ang em ?" a ti a. Sir William Nepiera chuan "Ka siam ṭhat sak theilo ang che; amaherawhchu a ang tak leina tur pawisa ka pe thei ang che," a ti a, a iptê a'n dapa, pawisa a loak hauhlo mai a. "Hâw tala, i nu hnenah chuan bêl keh ang leina tur, mi pakhatin min pe dawn e ti mai la, naktukah hemi hmunah hian tun ang hun bawkah inhmu leh ang khai, pawisa kape ang che" a ti a. Naupang chuan a ring a, hlimtakin a hâw ta a.

Sir William Napieran a in a thlen chuan a dawhkânah lehkha pakhat a hmu a. A mi hmuh duh takin lênga a sawmna a ni a, hmuh a duh hle mai a, lenga a sawm hun chu naupang a tiam hun lai tak kha a ni a, hmuh duh hle mahse a naupang tiam chuan a ring ve dawn si a, tih thlawn chu a duhlo a. "Naupang nên kan intiam a, mi ring si a, ka ti thlawn thei loang, chuvangin lêng duh hle mah ila ka thei dawn loe" tiin a chhânga, naupang hnena a thutiam chu a hlen ta a.

Thutiam hlen hi mi rinawm an ni.

RANGAMAṬIA MIZO SIPAI CHANCHIN.

Rangamati khuaah hian Mizo sipai awm ṭantirhna chu a rei hle tawh a. Mahsela tun hmalama mite chu chanchin chhui tham awm hmaiu an bâng leh mai ṭhin a. Tûnlaia mite erawh hi chu kum 1926 vêl aṭang khân an awm ṭan a, tûn thlengin tluang takin an la awm rih zêl a, chuvangin an chanchin hi in lohriat ve atân ka han chhuah a ni. Ka sawi dik lohna leh hmaihte a awm chuan anmahni pawhin khawngaihtakin min ngaidam rawh se.

Rangamatiah chuan Armed Police zawng zawng chu 90 lai an ni a, chu mi zingah chuan Mizo chu 17 an ni. Tin, Civil Police lamah mi pakhat Asst. Sub-Inspector of Police (Pulit hawldar) a awm bawk a, an zain 18 an ni. A. S. I. (Civil Police) 1 Taia, (Chawngbiala fapa); Lance Naik 2 Vawmkaphranga leh Chalbuanga; Baja pu 2 Vankala leh Vanhnuna; Khuang pu 2 Liankhama leh Khuala; Tawtawrâwt pu 1 Patawia; leh Sipai 10 an awm a ni.

Tûnlai hian Thingrema leh Challhnawka chu Daccaah Physical Trainingin an thang mêk a ni. Hetianga kal tur hian mi fel leh inchei nalh leh pian mawi, thil thiam mi, chak, an duh a ni a, vai aia Mizo an thlang hi a lawmawm hle a ni.

An ṭhatzia: Heihi kan ziak duh ber chu a ni. Lunglei lam aṭanga Chittagonga zin hi an tam hle mai a, anniho hian vui lo leh phunnawi hauh lovin vai khuá si ah mahni inlei chawp siin mikhual hi an thleng reng reng mai a. Tun hma aṭang khan an ṭhatzia mi sawi hi ka hre ṭhin tawh reng a. Tunah chuan keimah meuhin an ṭhatzia hi ka hre chhuak ve ta a, fak loh theih hi niin ka hre

lo a ni. Mizo tupawh hmelhriat pawh hriat loh pawh anmahni awmna pan tawh phawt chu lâwmtakin an lothleng zel a, ni hnih khat chauh pawh ni lovin thla hnih thla thumte hial pawh ṭhenkhat chuan an châm chilh a. Ṭhenkhatte chu kal leh zelna tur pawisa te an nei tawh lova, anniho hian an pawisatein an kalna tur lamah te chuan an kal tir ṭhin a, mikhual avangin pawisa pawh an khawl theilo tak meuh a ni. Keini khual zinho lah hian ṭanpuina ngaihtuah ain nei reng chung pawha an hnena vehbur khawn te emaw an neih chuan ei sak ṭeuha, puar zeta hawn san luah luah mai hi kan chîn zawng a ni si a. Rangamatiah hian lo-awm hauhlo sela ava pawi dâwn em !

Sakhaw thu : Tlangvâl mahni nu leh pa dîp hauh lohna hmun—zu leh thil dang duh tinreng awmna, nula tih leh Mawk (Mogh) leh Chakma nula ṭha tak tak nalh tak tak awmna, an ṭawng lah chu anmahni tluka thiam si an ni nain an invawng fel nle mai. Heng avang reng reng hian tumahin sazai hmu an la awm hauh lo a ni.

Inkhel lam : Hockey khêlah chuan Mizo chu tumahin an tluklo. Football khêl atan pawh sipai zawng zawng zingah a thiam ber pawl an thlanna zingah Mizo pahnihte chu an tel ve ṭhin a ni. Tin, intihsiakna reng rengah hian Mizoin hlawh an hmu tam ber zel a ni. Vawikhat intihsiaknaah hian lawmman hmun li hmun nga laite an dawng ṭhin. Lawmman hmu tam ber ṭhintu chu Lunglei Rahsi veng khuaa Rahsi penson Pu Dâwra fapa Liankhama a ni. Tin, Pu Lalchhuaka fapa Hrangbuka pawhin a hmu tam hawk. Hêng an lâwmman hmuh hi keini Rahsi veng Kohhran te phei chuan kan lochhawr ṭhin a, khâwnvar an dawn te chu Biakin atan an rawn pe ṭhin a, khawnvar khai mi te nen, kan lâwm ngei mai a ni.

Tin. Chittagongah pawh mizo sipai 4 an awm hawk

a. Police bawk an ni. Hrangkhuma pahnih an awm a, Kapthanga leh Di-auva. Hrangkhuma Ina phei hi chu kum 10 aia tam mah a ṭang tawh a, mi margang ṭanpui nan pawh a inseng nasa hle tawh mai. A ṭhiante dang pawh hi mi ṭha tak tak vek an ni. An tlawmngaihzia an ṭhatzia hi lehkha maia ziak zawngin a siak love.

An hnathawhnaah hian tluangtakin thawk sela. Mizo fate tlmtawitu leh ti ṭhatu an nih theih nan Pathianin malsawmrawh se. K. Sumleta

Langteh.

LAWRKHAWM

1. Hmanlai nawalh arsi 3 chuang siamtu Sweden miten nawalh hman nawn theih an siam leh a. Vawi 1 nawh hnû-an ti hlum leh ta ila, a la nawh nawn leh theih ta fo a ni an ti. A man a tam lutuk leh chuan keini Mizo tan a ṭha bik ang.

2. **Lung**: hi kuttum tia ren râwn chauh chattak 5 bûk chauh a ni a. Mahse a thiltih chu a ropui hle mai Darkar 1 chhungin vawi nuai a phû a, thla 1 chhungin vaibelchhe 4. Tin, darkar 1 chhûnga a thisen pôk chhuah chu mds 10 aiin a tlêmlo a ni an tih chu.

3. France thil siamtu 1 chuan **darthlalang thar** chhah tak mai—thing phek anga kilhna a kilh a, han hem chawrh chawrh pawha ngam a, thingzaina pawha zai theih. eng ti zawng maha keh hlauh awmlo— a siam an tih chu.

4. Mexcico mi Teofilo Sanchez chuan a duh thusam a kim avangin heti hian lehkha a ziak a:— 'Mi vanduai tak ka ni, ka hlim si, ka hausa si, nupui ṭhatak ka nei bawk si; chû aohhapah ṭhian mak tak te ka nei bawk si.' Bâk

leh han sâm tur reng ka nei talo. Chuvangin ka nunna ka ti ṭâwp daih mai teh ang," a ti a. A inkap hlum der mai an ti.

5. Slovakia mi pakhat chuan nupui hmêlṭha êm êm mai a nei a. A lung hi a awi êm êm mai a, chuti ema a duh avang chuan, "Heti khawpa min ti lawm thei chuan mi dang pawh a ti lawm thei ngei ang," tih avang ringawt maiin a ṭhîk ta êm êm mai a. A nupui chuan a khawngaih ta hle mai a." A nih leh ka hnar hi tan la, chutichuan a ṭha ang," a ti ta a. Tichuan a tan ta a. Mahse Police hovin an hria a, rorelna inah an hruai a, thlaruk a tâng ta rih e an tih chu.

5. Vai dan hi a ṭha nge a chhia?

Naupang kum 1 hnuai lam zâ zêlah 10 chu pasal nei an ni.

	,,	,,	3	,,	,, 4	,	,,
	,,	,,	5	,,	,, 15	,,	,,
	,,	,,	10	,,	hmun 3 a hmun 1(⅓)	,,	,,
	,,	,,	15	,,	,, 4 ,, 3(¾)	,,	,,
Tin	,,	,,	1	,,	,, 1500 chu hmeithai (widows		,,
	,,	,,	3	,,	7000	,,	,,
	,,	,,	5	,	30000	,,	,,
	,,	,,	15	,,	3600	,,	,,
	,,	,,	15	,,	322000	,,	,,

Mi hei zozai hi khawvel awm dan a chhiat a ṭhat leh engmah hriat hmâin hmeithai an chang a ni a, pasal neih hma hi an dan a ni si a, pasal thi chu hmeithai dan a ni leh si a. A rapthlâk ngei mai.

7. Italy mi Suoci ni 60 chaw a nghei a, ui 1 chuan ni 104. He mite hi tunlai nghei reiberte an ni.

7. America rama California khuaa damdawi-in lian chu

chhâwng 20 a sang, Acres 30 a zau a ni a, Khum 4200 a nei a. Khawvêl damdawiin lianber leh hriselber a ni an ti
8. He khua ami vêk sakawr pakhat chu fit 2 a sâng a ni a. Ser 150 (m. 3 leh ser 30) bûk a ni. Khawvêl sakawr tê ber a ni ang, an ti.
9. Easbourne kianga LULLINGTON biak in chu hlam 2 leh a chanve bial a ni a. Ṭhutṭna 20 chauh a awm. Khawvêl biak in tê ber a nih an ring.
10. Mr. Ewing chuan Meilawng pawisa chanve tia vêl a siam a; bung hrang 200 lai a nei a. A tak ang bawkin a khâwlte leh engkim a awm vêin a kal tîr theih ve a ni an ti a. Hei pawh hi lawng tê ber a ni an ti bawk.
11. Thlawhtheihna pawl pakhat hruaitu pakhat chu mêl 9 leh a chanve a sâng a thlâwk a. Thlâwk sang ber a ni rih bawk.
12- Burma nula Ma Pua Thin chu thilrit in-châwisiakna an hman lawk khân a tel vê a, Mawnd 2 leh sêr 30 a châwi vâwk mai a, lawmman a hmu an tih chu. Tûnlai Burma nula an chuan a chakber rih a ni, amah hi kum 22 mi a ni.

Engtikah tak Lushei nulate hi mipa zingahte intihsiakna an chhuak vê ang maw? Mi fate en nan leh sawi nan chauh em ni kan inhman dâwn lê! Han tive dub pawh kan inrêl zêl mawlh hi a pawi mai a!!

Suakṭhuama,
Maymyo.

TUNLAI CHANCHIN

BY P.S.D.

Sâp ram (Europe): Mi tamtak chuan in lohre tawh

ang a, tûnlai Sâp ram chanchin a buai hle a ni. Thla hlui khân Austria ram chu German hovin an hneh ta dêr mai a, chem lovin an lu an lâksak a ni ber e: indo leh inkah buai pawh awm haublovin Austria ram chu Germanin a noi ta; tunah chuan Austria leh German chu ram khata ngaih a ni ta. Germanin a lâksak dân hi kimchangtaka sawi theih pawh a nilo a, hriat thiam pawh a harsa a ni. Nimahsela hetiang deuh hi a ni: Austria ramah hian German hnam tamtak mai, hmun thuma thena hmun khat lai an awm ve a. Austria sawrkar rorêlna pâwl zîngah chuan German ho chuan, an phû tâwk loh an tam ve ang hûin aiawh neilovin an inhria a, chu chu German sawrkârin a vuipui a. Chutichuan rom thu sawi tûrin Austria hotu ber Dr. Schussnigga leh Herr Hitlera German hotu ber chu an intâwk a. Nimahsela an'inbe rem thei ta mang meuhlovin, Austria sawrkar rorêl pâwl inthlan hun chu a lethlong dâwn a, chuvaleh German hotu ber Herr Hitlera chuan sipai nuai hnih lai a hruai a, Austria ramri vêlah chuan an inchhèk ta mup mai a, thlawhtheihna 500 lai mai chu Austria khawpui chhungah chuan fei kibâr angtak mai hian an thlâwk nguai nguai mai a: Austria te ang ram têuau deun tân chuan a râpthlâk hle âwm e Tichuan Austria ho inthlang tûr chu German ho chuan an khap ta a. Hitlera ho chu Austria ram chhungah chuan an lût ta zêl a, an khawpuiah te an lût a, Austria sawrkar mi lian leh mi pawimawh tamtakte chu an man a, Hitlera chuan a duh duh chu hotu-ah a ruat ta nghauh nghauh mai a ni. "Tûn achinah Austria leh Germany chu ram khat a ni tawh ang," tiin a puang ta nghâl a.

Hitlera chêt dân hi kan Kumpinu sawrkâr te leh

France sawrkâr te chuan mak an ti hle a, rem an tilo hle a. Kalhna thute pawh an thawn a, mahse Germanho chuan an pawisa silova. Austria ram mi tamtakte chuan ram tlansanin an chhuak zung zung a, Juda tamtakte chuan German laka tihduhdahna nasa tak an tuar an ti.

Spain indo te kha chu tunah chuan mi helho an chak zawk dawn tih chu a lang ta hle mai. Mi helhovin hma an sawn zel a, Sawrkar lamte chu an tawlh zel a, an ṭang theilo lek lek ni tawhin a lang. Sawrkar dang chu tumah an la tel tak tak lova. Amaherawh chu mi helho zingah chuan Italy leh German mite kha chu an la awm reng fo. Mi helho hian an hneh chuan Spain ram hi German leh Italy in engemaw tiin chanvo an insiam ang tih hi Sawrkar dangte hian an ring a, an hlauh ber chu a ni a. Nimahsela mi hel hotu ber General Francoa chuan, "mi helhovin kan hneh hunah chuan sawrkar dang tumahin kan Spain ram hi hniak khat bial vel pawh an neithei lovang, Germanin an nei hek lovang a, Italyin a nei hek lovang. Amaherawhchu kan ṭhiante eng ti kawng zawng pawha min puitute leh kan buai laia kan chunga ṭhate kha chu kan ensan lovang a, kan lawmna kan la entir thei ang, kan Spain ram hi hnam khat lungrual taka kan awm hunah chuan," tiin a puang a ni.

Kan Kumpinu sawrkar leh Italy sawrkar inbe rem tûr kan tih kha tûnah hian an inbe môk a ni a, an zo lek lek tawh a ni, tûn thla chhûng hian chuan an zo vek ang. An inbiak dan ṭhenkhat chu hetiang hi a ni. Spain ramah reng reng hian Italy hian engmah neih tum suh se. Libya ram ata hi Italyin a sipaite lachhuak sela, a pawimawh ang tâwk chauh dah rawh se ; Swez Canalah hian ṭupawhin englai pawhin lawng an kaltîr hi phal tûr a ni,

indo lai pawh ni sela. Palestina ramah hian Italy pawimawhna chu Kumpinu sawrkar pawhin hre ve bawk sela, tih te a ni deuh ber.

Poland ram leh Lithunia ram pawh thla hlui khân an intibuai chiam ṭhelh pek a. An ramri vêlah Poland mi hi Lithunia miten an that a ni awm a, chuvangchuan an lobuai dawn a. Polandho chu sipai nuai khat lai leh thlawhtheihna zahnih lai nên an thawk a, Lithunia ram ri bulah, Hitlera ho ang mai bawkin an va incbhêk rup mai a, mahse engmaw tiin an inbe rem leh ta a, engmah menh zawng an intih talo.

Khawchhaklam (Asia) Tun thla te leh thla hlui lai te khan India ram khawpuj deuh deuh hmun tamtakah in tualvuak a awm pek a, mi ṭhenkhatte an intihlum nual mai a, an intihliam bawk a, a pawi hle mai ṭhin a ni. He tia khawpuia intualvuaknate a loawm hian Mussolman leh Hinduho an ni ber ṭhin a, tun ṭum pawh hian Hindu leh Mussolman karah a ni ber a. India ramah hian Sakhawpui leh Hnampui pahnih, Hindu leh Mussolman hi an awm a, he mite hi kumkhua rengin an inngeih thei hauh lo mai a. Hei vang hian India ram hi mahni ro inrelin awm thei tur pawh niin a langlo, kan Kumpinu sawrkar in min awp avangin muanna leh remna hi a awm hram hram niin a lang. Kan Kumpinu sawrkar hian min ensan thei sela chuan hnamte deuhte tan chuan lungngaihthlak tak tur niin a lang.

India Larsap (Viceroy) thla li emaw a chawl dawn a, Bengal Larsap-in a aia awh ang a, chu mi ai chu Assam Larsap, February thla a Aijala lozin khan a zuk awh thung dawn a ni. Keipi Assam rama mite chuan kan Larsap ve tur chu Bengal sawrkar ziaktu lian ber G.P. Hogg a ni rih dawn.

Registered No. C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 5na | MAY 1938 | A man kum 1 Cheng 1/- Dâka thawnin 1/4/-

Enkawltu (Editors): Saighinga & L. Kailuia Sailo B A

Chhuahtu (Publisher) .– The Assistant Superintendent. Lushai Hills, Aijal.

Mi ṭhenkhatin mi dang chunga an lawmthu Chanchin Bu a chhuah turin min han thawn ṭhin a. Vantlang hriat a ṭûl-in kan hriatpui lo a, anmahni inhrilh tâwkin kan ngaih avang-in kan chhuah sak ther lo a. Chanchin Bu phêk hi a tlêm bawk si a, dân naranin vantlang hriata ṭha leh ṭul kan tih hi chhuah kan tum ber a ni.

Editors

A CHHUNGA THU AWM — Phêk.

PRINTEL AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

HUN

Mizovina hun kan chhiar dân hian a huam zau lutuk a, a chianglo hle. Hun bi pakhatin dâr kâr khat dâr kâi hnih emaw lai a huam a. Mi pakhatin chawfâk hun a tih hnu dâr kâr khatah mi dangin a hun a ti ve chauh thei. A tu-a-mah chu an dikin an diklo bîklova ; chutiang zêlin kan hun dangte pawh a chianglo a ni.

Tûnlaiin mi tamtak chuan kan hun bi hman dân ang hi kan hmang thei talova, dâr kâr leh minitin hun vawn a ṭûl a. Kan Mizo hun chhiar dân kan la hman vâng emaw ni, minitin hun kan vawng ṭha ve thei hauhlo tih theih a ni. Hun ruat aiin dâr kâr chanve te, a aia tam tein emaw kan tlâi fo mai.

Inkhâwmna te hun bi tiamin kan ruat a, hun bî takah kan kal ngilova, dâr kâr chanve te chuan kan tlâi ziah a, a hun taka kal chuan dâr kâr chanve te a reilo bera nghah a ṭûl ṭhîn.

Inkhêl hun bî te kan ruat a, kan dân pangngâiin tiam ang hun dâr kâr chanve hnuah kan kal ṭhîn a. Mite'n min longhâk a, min nghah chhuah zawh loh chuan an loinzawng chawp a, kan aiawhtu te an losiam a. Hun bi vawng ṭhînte chuan inkhelpuiah pawh min duhlo lek lek tawh a ni.

Mi ṭhenkhat chu mahni thua awmlo, mahnia hun nei ve theilote kan awm a; chutianga theih loh chu tupawhin min ngaithiamin min hriatpui thei. Keimahni thua kan awm theih hun, kan vawn ve theih hun ngêiah pawh tiam hun ang kan vawnglo hi a pawi hle mai,— kan tlin lohna ṭhalotak pakhat a ni.

Kan Mizo hun vawn dân hi mawhchhiat theih a nilo a. Dâr te kan hria a, kan nei hlawm bawk a; kan zir loh leh kan tum loh mi a nih avâng chauh a ni

Engtinnge hun vawn dik hi kan zir theih ang lo? Kohhran inkhâwmna leh sikul lamah hian hun tak vawn hi chîng ila a ṭha berin a rinawm. Hôngah hian mi tam zâwk kan kal a ni a, a bul ṭantu chu an ni thei ber ang. Tûnlai hian hun kan vawnglo a ang deuh; sikul lamah phei chuan ka hrelo a, Kohhran inkhâwmnaah hian kan vawng ṭhalo hle. L. K. S.

SAWMNA.

Hmanni chu lehkha ip sen deuha thun lehkha sen khauh, kutphah tiat, a lehlam pang khâwla chhut hi ka hmu a. A lai leh a lêr lama hming chauh lo chu ka chhiar thiam lo a. Thu pawimawh tak a ni dah lawmaw tiin lehkha thiam ka râwn a, "Hei paruana an tih te hi em ni ngai le?" ka ti a. Ani chuan chhiar pawh a la chhiar hmain "Inneihnaa telve turin an sawm che a nih kha", a ti thei mai a. Inneihnaa sawmna a nih chuan a hming chuanga te kha an innei dawn zu nia tiin ka ngaih-tuah ve thei ta a. A mipa phei chu ka hriat zawng a ni nghe nghe a, (Chuvang chuan lehkha chu ka hmu hi a ni reng âwm a). "A laia hming ziaka te kha innei tur chu ni ta sela, a lera mi hrang hming lo-chuang leh tlat kha eng tizia nge ni le"? ka ti leh a. "A sawmtu hming putu a ni", a ti a. Mi dang daihina min sawmtu hming pu ta chu a nu leh a pa te kha an boral ta em ni dawn le tiin zawt pawh ni lem loin ka phun chhuak a. Ka mi rawiha chuan a hriat zawng te an lonih ve avangin an dam tih min hrilh a, ka lawm hle chhap a. Mahni kal vol theilo

a, mi dang kal tir ni silo, lehkhaa han ti ta tho tho si chuan an nu leh pa hming pawh han chuan tir se a harsat chuan dawn loh nen chuan, eng atana mi dang sawmtu hming han put tir nge ni ang le ka ti a, ka rilru te te chuan âwmlo ka ti deuh hle mai a. A sawmtu hming tumtu hriat leh loh a mênan anmahni chhung hming ngeiin min sawm sela chu ka lawm zawk daih tur, anmahni ka hmel hriat zawng te an ni kher bawk si a.

Ka mi râwna khan ṭhian a nei a, an ṭhian dun chuan lehkha sen khauh chu an chhiar a, an nui vak vak mai a, an nuihna chhan hreve lo ta chu ka ngaih pawh a ṭha maug lo a, ka hmelah pawh ka lo tilang a ni ang chu, ka mi rawna chuan an nuihna chhan chu min hrilhfiah ta a. "Kan nuihna kha engmah dang a ni lo a, hei sawmna hi Sapṭawngin an chhut tir a ni tih i hria a, an Sapṭawng hman hi a diklo hle mai a, kan nuih a za a ni" a ti a Kei chuan in chhut teh ta ṭhut chu a diklo thei ang. khawlchhut te a diklo thei ngai em ni tiin ka lo-ngai mai a.

Eng atan nge maw Sapṭawng kher khera an han tih reng ni aw?. An mi sawm tamtakte chu keimah ang bawka thiamlo an ni ngei awm si a. Chua-chhapah a thiam tak tak deuh te nuih tiza lek mai a ni lehnghal si a. Sapṭawng ka thiam e tia an ûanna nge maw ni, dan a ni emaw an tih vang le ?

Iknorana.

KAN INCHEINA LEH KAN CHIBAI

Inchei dân : mahni phûtâwk inbel a ṭûlzia, a lutuk a mâwilohzia thute hi kan hre zing hle tawh a. Thu tam ber hi chu sipailo (civilian) tân a ni deuh bîk a. Sipai hi chuan incheina ruatsa, sawrkâr thuam (uniform) leh

mahni thuam narân (mufti) an noi a; hêng ruatsa hi kawngro nei tê-a hâk tûr an ni a. Uniform leh mufti hâk pawlh te hi dân a nilova; mi tamtakin heihi kan la pawisalo fo mai a, pawisak i zir ṭheuh tawh teh ang u.

Hmânni chu lâmmuala sipaiho infiam kan en a, Mizo holdar ṭhenkhatte kiangah ka ṭhu a. Ka kianga holdar ṭhu pakhat chuan lamlian lam chu a hawi a, "En teh u! khi mite ṭhian dûn khi Mizo chu an ni maw? An mohei dânah chuan sipai an ang hle mai â!" a han ti a. Ka han en chhoh ve chuan Mizo hmêl tih hriat tak mai tlangvâl pahnih hi ka han hmu a. A sâng zâwk chuan sipai phulalên kamis a ha a, a kekawr uk buang erawh chu sipai ta a nilova. Mawza dum leh pheikhawk vâr a bun bawk a. A lu chu meh kawlh, zuah-leh chawr tîr chauh a ni a, sipai lukhum zum dum a khum thle ngâk a. A kamis leh a lukhum aṭang lo chuan sipai a anna a awmlova. A ṭhianpa erawh chuan kawrchung uk-buang chungah kamis vâr nghâwngki nalh zet a tboh chhuak zân a. Sipai kekawr uk nawh-khawng auh a ha a, sipai mawza leh sipai pheikhawk a bun bawk a; a lukhum pawh chu sipai lukhum parh, Assam Rifles chhinchhiahna chuang ngêi hi a ni a. A lukhum leh a ke lamah chuan sipai a nih hriattak a ni a.

Kei chuan, "Sipai thawmhnaw leh sipailo thawmhnaw an hâk pawlh ve ve a nih khi le! A tâwi zâwk khian a kawrchung leh a kamis hlîp sela, a ṭhianpa phulalen kamis khi hâksak sela a fel mai ang chu," nui chung hian ka han ti a. Holdâr chuan, "Khiti khi an ni a, ram dang aṭanga lokalte tak hi inchheinaah an fîmkhurlo zâwk ṭhîn. Dân narânin engzawng bun tê-ah lo chuan sipai

chhuṭi te phei chuan sawrkâr thawmhnaw (uniform) hi an inbel teivet tûr pawh a nilova, tuallai lênna mai maiah chuan thuam narân (mufti) an ha zâwk tûr a ni a. Uniform pawh chu lo-ha ta sela, an thawmhnaw inbel chu sawrkâr a ni leh vek tûr a ni a. Mahni mawi tih zâwng a nih nâk ti-a inremlo zeta inchei hi hnam dangte nuihza siam leh mahni hnam titlâwm chauh kan ni. Mahni'n zah naohâng hrelo mah ila, kan aia hnam fingte leh dân hriate kan tizak a ni," a ti hman chauh a, lamlianah chuah Manding Sâpte nupa an lokal a, an kiang vêla sipai dingte chuan chibai an lobûk auh auh hlawm a. Ṭhianate pahnih erawh chuan inthiamlohna hmêl pu tih hriat fahran sî hian an melh hruk hruk a, an hnung chhawn ta a.

Sipai an ni nange maw chu le? Manding Sâp a nih an hre lâwm ni chu le? Hre ta kher mah suh sela, chibai bûk âwm Sâp a nih tal chu an hre âwm sî a. Mizo tlangvâl sî chuan ram danga awm bo daih pawh ni sela Mizo rama Sâp tlêmzia te leh a awm chhunte chu chibai bûk tâwk âwma sâng vek an ni tih mi â lingletlo chuan hriat a ni sî a. An hrelova an bûklo a nilova, an duhlo a, an rilruah induh vena an reih avângin hrelo innihtîr an tum a ni zâwk Phaiah te Sâp an tam a, mingo narân lah an tam bawk a, mahni hotute leh hriat ngaite chauh chibai kan bûk ṭhîn a. Mizo ramah erawh chuan kan Sâpte leh kan mi liante hi hria ila hre suh ila, min hria se min hre suh se chibai kan bûk tûr a ni. Heta, "hria" ka tih hi "hriat narân nilovin "inhmelhriat" a ni.

Sawrkâr hnathawkte leh mi hnuaia hnathawkte rêng rêng tân chuan a ṭûl bîk a, kan hna pakhat a ni nghe nghe zâwk a ni a. Sawrkâr hnathawklo, mahni mûma

mûm mai ṃai pawhin tuallaiah leh inbiak nikhuaah chuan mi liante chibai bûk hi zir a ṭûl êm êm. Inhlauhna a-vâng nilovin, inzahna entîrna a ni zâwk a; mahni leh mahni inchâwimâwina a ni zâwk.

Pu Buchhâwna chu, entîr nân, ka laichîn, ka pa unau-a fanua pasala û tûr emaw, ka nu nuṭaa nupuia laizâwn-a fapa emaw a nih avângin chibai ka bûklo tûr a nilova. In chhûngah chhûngkaw thu-ah erawh chuan bûk kher tûr ka tilova, tuallai leh pisaah chuan ka laichîn a nihna kha thlîrlovin, rorêltu a nihna ka zah zâwk tûr a ni a. Hêng dân mâwi, mahni hnam inchâwimâwina hi khawpui mite leh dân hnuaia awm sipaite ngêi pawhin kan la zawh theih loh chuan engtikah ngo thingtlângpa bâwm ak tehlulin chibai an bûk ang!

Mi lian chibai i bûk avâng khân i hmun pângngâi a-ṭang khân i hniam ta a nilova, i bûka kha i châwmâwi a, Mizo bawk a nih phei chuan hnam dang hmuhah i châwimâwi a, nangmah nena in inkâra hriatlohna anga thil awm tûr kha i kiantîr zâwk bawk a ni.

Kan chunga thu nei theite kher kan bûk hi chu **hna** tûr a ni a. Kan chunga thuneitu ni kher mah suh se, kan aia lian kan bûk hi **zahna** entîrna, inchâwimâwina, hnam fing tawhte dân a ni a. Hmasâwnna kan ngaihtuah sî chuan hêng thu tênau kan tihte hi hmaihlova zawm zêl i tum ang u.

Tûnlai Tlangvala.

BURMA SIPAI CHANCHIN THAR.

Burma rama sipaia ṭan hi mi tamtakin kan lobeisei fo avângin tùnlaia thil awm tharte hi hriat ve châk tamtak an awmin ka ring a. Kum khat chauh Reserveah

ka awm hman a, Burma rama rei lote sipai dân han zir nawn leh turin min ko a, March ni 13 khan Maymyo khua ka lût leh a. Sipai lam thu pawh tamtak chu a lo-danglam ta.

Rawngrût la pawl kha sipai pawl pangngaiah an losiam ta a. Sipai pawl tinin rawngrût chu an la thei ta vek a, rawngrût la hotu kha chu rawngrût la hotu chu a la ni tho a. Reserve pawl te nên a enkawl a ni ber. Ani pawh hian rawngrût chu a la la ve tho bawk a ni.

Tunah hian Rawngrût latu ber lakah chuan kan hnawng hle mai, kan ram hlat avangin chhuṭi kalmam leh Reserve nih hnua kohna harsat avang a ni ber a, mahse Sâp dang dang an nih avangin mi la duh te an lo awm mial bawk ṭhin. Kâwl sipaia ṭan duh chuan heng thu hi ngaihven sela kan duh a ni. Kan tlin leh tlin loh pawh hre loin, hmun ruak awm leh awm loh pawh hre loin, kir lehna pawisa nei si loin an lokal mai ṭhin a, kan ṭhiante ho hian pawisa te leh awmna tur te harsa tak leh buai takin an lo ngaihtuah a, thawhlawm tein an haw tir nual bawk. Mahni unau laichîn bul tak nei si lo chu lokal an tum si chuan an awm chhûnga ei tur leh haw lehna daih pawisa kengin lokal ṭhin sela a ṭha a ni. Sipai zingah thlen theih a ni si lo a, chaw zawrhnaa ei leh riah tur a ni tih hi hriat ṭheuh tur a ni. Hmel hriat ngai loh te hnenah thâ leh pawisa kan sêng tam peih vak lo tih hi inhriat thiam tlân a hun a ni.

Kum tinin ṭum hnih ṭum thum buaipui tur an lokal chhung pawhin kan ṭhian te tuna thawk mêk te ho hi an tha tem êmin an hnenah lawmthu sawi a ṭul hle a ni, chutih ahnêkin ṭhenkhat te chuan an rêl tih pawh kan

hria a, mahse a rêltu chu a sual zawk niin ka ring tlat a ni

Tin, kawl sipaiah hian kan hnawn deuh tâk avang hian Mizo rama kan hotu leh mi lian te ho hian kan sual vâng niin an ring ṭhin a, misual chu kan awm bawk taka, mahse mi 64 vêl zingah, mi kâra kan awm chung pawh hian hêng mite hian hotu nihna an hmu ve a ni a, mi hminga lût leh mi hnam kâra hei zat hi hotu an lo-awm thei ve hi kan tâwk ve hlein kan inhria a ni.

Havildar (**bel 3**) Darṭhuama Râlte. **Naik** (**bel 2**) Hranglura Tlau. V. Zabiaka Vanchhawng. Kapchawla Chawhte Pâtea Pachuau. Suakṭhuama Pautu **Lance Naik** (**bel 1**) Darlianrûma Hualngo. Rova Lakher. Ralkapa Dapzar. Liannova Zahau. Thangbuaia Dapzar. Thangluaia Fânai lal. Hlehluaia Fânai, Saitawna Thangluah. Khawma Ralte. Rengkhuma Pachuau. Bawksanga Ngente. Pachhunga Ralte. Kawlsavunga Tual pawi. **Reservist** Nk. D.C. Tuaha Hauhnar. R/m Suta Chuaungo. R/m Zathanga Zahau. **Pensioner** Nk. Khawchhana.

Tunah chuan battalion sipai pawl 4 ah an awm a. Kum tharah khian hmun an inthleng leh dâwn a, 1938 Novemberah 2nd Bn Maymyoah 4th Bn Mandalayah an insawn ang. 1939 Februaryah 1st Bn Maymyoah 3rd Bn Mingaladonah an insawn bawk ang. Burma indan chinah India Army group No. 20 kha an bân a, "The Burma Rifles" an ti ta a ni.

Burma Rifles a ṭan duh tak tak chuan kan ṭhiante chhuṭi leh Reservist te pawh râwn bawk sela a ṭha ang.

D. C. Tuaha,
Reservist Comp.
Maymyo
5/4/38

HRIATTIRNA.

Pa-pawl (Assemblies of God) siam tum te kha aumah-ni inah pawh inkhâwmna nei hrang lo tura sorkâr thupek an ni a.

Maroh thla chhung khan Sorkar thupêk âwi loin Zakamlovan a inah inkhawmna a lonei ṭhin a. A thu ngaihtuah a ni a. Heti ang hian Zakomlova chuan thu-pha châwiin ngaihdam a dîl avângin ngaihdam a ni a, a in pawh ṭhiat loh a ni ta rih.

"Tun hnuah dân anga thupek zawng zawng chu ka awi zêl ang a, tuna sorkar thu diklotaka ka awilo ang hian awi loh ka tum tawh lo ang. Chutianga thupek ka awi ang a, sorkar thu hnial ka tum tawh lo ang tih intiam kan nân lawmtakin cheng 25/- ngawr ṭanpuina thawh-lawmah ka pe a ni."

A. G. McCall
Superintendent,
Lushai Hills.

HMAI-HUH

Daktor Sâp (Civil Surgeon) in hetiang hian a ti a ni.—"Hmâihuh hi miin an vei ṭan tirh têa sawrkâr a hriattîr var a ṭûl a ni. Chutilochuan inkâi darh a ni ngei a, a darh tawh hnuah chuan a vên ṭhat hleih theih loh a ni."

Chuvângin hmâi-huh vei an awm phawt chuan an awm veleh sawrkârah hriattîr thuai tûr a ni.

A.G. McCall,
Supintendent,
Lushai Hills.

MIZO RAM

AIJAL KHAW CHHUNGA DECEMBER 1937 AṬANGA APRIL 1938 THLENGA RUAHTUI CHANCHIN

December 1937 Tarik 1 aṭanga tarik 4 thlengin tlêm tê têin ni tin a sûr. December ni 5 aṭangin January ni 16, 1938 thlengin a sûrlo. Ni 17 niin a sûr hlek a, ni 18 aṭanga ni 20 thlengin a sûrlo. Ni 21 niin tlêmtê a sûr. Ni 22 aṭangin February ni 3 ni thlengin a sûrlo. February ni 4, 9, 12 niin tlêmtêin a sûr a, February ni 13 aṭangin March ni 12 thlengin a sûrlo. March ni 13, 14, 16, 18, 19 niin tlêm a sûr leh. March ni 20 aṭangin April ni 14 thlengin a sûrlo leh a ni. Chumi hnu chuan ni 15, 21, 22, 23, 24, 26, 29, 30 a sûr a, chumi ni 8 chhûng chuan inches 6 leh point 85 a sûr a ni.

April thla ni 14 zing lam dâr 7 leh minit 23-ah lîr a nghîng a, second (mit khap kâr) hnih chhûng a nghîng a ni.

Lungleh bial khawthlang lam, Tlabung vêl vânneihzia leh an lâwm thu dante khawchhiarin chhuah turin min han hrilh a. "Lianhnûna, Palian lalin damdâwi in tân chêng 120/- a pe a. Bawrhsap leh S.D.O. te avângin Tlabung damdâwi inah **nurse** pakhat a awm a. Tlabung vêla mite tân a thlamuanthlâk hle mai," a ti a. Lianhnûna Palian lal vêk hian Tlabung manmi sipai pisa atân sana liantak chêng 13/- man lai a pe a. Mikhual pawhin an chhawr hle an ti a, kan lâwmpui hle.

Sêrkâwnah khâwlohhutna (Printing Press) an nei ta a, "Tlâwmngaihna" thla hnih dana ohhuak tûr an ohhû a, an ohhut hmasak ber April thla ta kan lohmu a. A khâwlohhut leh a thu leh a lehkhate pawh a ṭha hle mai a, an hlawhtlin zêl kan duhsak ngawt mai.

TUNLAI CHANCHIN.

By. P. S. D.

Sapram (Europe)—Tunlai Sapram Sorkar te ohu an awm a nuam êm êm thei mang lo. Germany-in Austria ram a neih aohin k'ia ohu, German ohungah rinhlelhna an nghat ta deuh ṭheuh a. Khawilam hawiin nge German hi a ohêt leh dawn tih hi an ngaihtuah hle a ni. Mi ria lohna lam pang taka ohêt thut hi German hian a hmang a, Austria ram pawh kba a luah mai ang tih êm ohu an lo ring maug lo a ni a, mahse a luah ta mai si a. A ti dâwn ngei tih ohu France te leh kan Kumpinu Sawrkar te ohuan hre lâwk se ohu a ti ngam lo pawh a nithei a ni. Tunah pawh hian Czeohoslovakia Sawrkar ohu Sapram Sawrkar dang te ohuan an hlauhpui ta hle a ni. Heihi German ramritu pakhat Sawrkar a ni a, a ramri awm dan lah ohu German ram hual ohhungah a han in khawhluṭ vak, mai si a, ohu mi lai vel ohhungah ohuan German hnam hlir maktaduai 3½ lai an awm lehnghal si, ohuvang ohuan a ramri awm dan leh mihring awm te kan an ohuan German Sawrkar ta tur reng ni âwm tak hi a ni reng bawk a. Chutih a-hnu hmanah ohuan ohung Czeohoslovakia ram ohhunga German awm te ohu an Sawrkar ohungah ohuan an vui lehnghal si a, buaina ropui deuh tak a ohhuak ang tih hlauh awm takin a awm a ni. Amaherawhohu France Sawrkar leh Russia Sawrkar ohuan

"Germanin Czechoslovakia ram a beih leh chuan kan che nghal ve mai ang, inrâwn inrâwn pawh a awm lovang," tiin thu an puang a, chu tiang a ti ve turin kan Kumpinu Sawrkar pawh an sawm ve a, mahse thu engmah an thlak nghet duh meuh rih lo.

Kan Kumpinu sawrkâr leh Italy sawrkârte chuan inremna chu an siam ta a. Amaherawh chu he inremna hi mi tamtak chuan thil ṭangkaitak niin an hre thei manglo a, mahse rorêltu pâwla mite chuan an nemnghet ta sî. France pawhin kan Kumpinu sâwrkâr hnung zuiin tûnah hian Italy nêna inremna tûr thu an sawi leh mêk a ni. Italy sawrkâr leh Mussolini chuan pawimawhin an inhre hle tawh tûr a ni. Chu tak chu Mr. Anthony Eden, hmâna bâng ta khân a hlauh a ni a, Italy nêna rem thu sawi a duhlo a, a bâu phah pakhat kha a ni bawk a ni.

Herr Hitlera, German sawrkâr hotu ber chu tûn lai hian Italy ramah a zin a, Rome khawpuiah an châwimâwi a, an tiropui ngei mai an ti. Ramri aṭanga Rome khawpui thlenga a kalkawng vêng tûrin Italy mi maktaduai thum an ruai an tih chu! A him-awm âwm teh e !! He mite pahnih Herr Hitlera leh Signor Mussolini, tûn lai khawvêl mi ropui ber pahniha sawi, Rom khawpuia an intâwk hi thu eng tak rawn rawt ang maw tiin khawvêlin an ngaithla a ni. Nimahsela sawrkâr lam thupui engmah vak sawi âwmlotakin sawi chu an ni bawk. Anmahni inkawmngeihna leh an sawrkâr inṭhianzia tilangin an intlawh tawn mai mai a ni thei e.

Spain: An indona chu a la bâng chuang rihlo na a, thla tam daih tawh âwmin an langlo. Mi hel hote chuan hma an la sâwn zêl a, hmân deuh ai kha chuan an sâwn chaklo deuh. Sawrkâr lam chu an ṭawng zawng a la

khauh hle fo; mahse chauh thu ba-rawh a ang deuh tawh, puihnate nasatak an hmuh thar phut loh chuan rei ṭang thei âwmin an lang talo. Achâng chângin Barcelona khawpui chungah Mihel hovin thlâkpuah an thlâk ṭhîn a, pawi nasatak an khawih ṭhîn a, nunaute pawh tamtak an thi ṭhîn. An ram hmun lia ṭheua hmun thum lai chu mi hel ho ta a ni tawh.

China leh Japan: He mite indo chu tûnlai chuan an inbei nasa hle âwm e. Thla hlui aṭang khân China ho hi an che thei ta deuh hle a, Japan ho ṭan hmun pawh hmun tamtak an chhuh leh a, a hmasâwn zâwkah an han ṭang ve ta thung a ni. Chûng an ṭan hmun hloh hnu la kîr leh tûr chuan Japan ho chu nasa lehzualin an inpuan khâwm a, theihtâwp chhuah takmeuhva beih an tum a. Chumi Japan er leh bei thei tûr chuan China ho pawh nasa lehzualin an lo-inpuan bawk a. China ho chuan râl hmaah sipai 800,000 a chhêk mup mai a ni, tunah hian. China ho hian hriamhrei leh râlthuamte tûn hma ai khân an longahin an lonei ṭha ta zâwk a, an lothurual ta bawk a, chuvâng chuan an chak ta hle niin an sawi. Ṭan hmun hniak khata sâwn tûr pawhin nasataka inbeih a ṭûl ta a ni an ti. An inûm tawn deuh reng reng a ni, mitthi leh hliamte chu an intlânsan zet zut mai a ni. Ni khat, lehlam an chak chuan, a tûkah lehlam an chak leh ve a, an ṭan hmun diktak sawi theih a ni rihlo.

Russia sawrkârin thlawhththeihna 500 leh thlawk thiam mi 200-in China hi a pui a ni âwm a, chu chu Japanin an haw deuhva, mahse engmah zawng an tih thei hleilo. Japan ho hi an chau ta deuh rêng rêng niin a lang ber, beih vak an tum pawhin engmah an su kaw thei chuang ta meuhlo fo mai. China khawpui pakhat Japan

thlawhtheihna 30 in an rûn a, chumi bei tûr chuan China thlawhtheihna 64 an thlâwk chhuak a. Japan ta chu 21 an tichhia a, China lam ta erawh chu 5 chauh a kimlo an ti. Thlawhtheihna lamah pawh an thei ta rêng rêng niin a lang.

PI PU DÂN.

Hmasànga pi leh pute chuan,
Chengrâng chawia tharsa hâwlin ;
Hnâmchem chawiin thlunglu an la,
Diar ţial khima tan chhâwn tawnin.
Hringmi an ai, nghosai an âwi,
Kâmkei lu lâmdâr ang an chhai;'
In lam leh ram lama thang chhuah,
Chatuan pialrâl kaina an ti.

Hmasânga pi leh pu te chuan,
Siamtu vâiin thingbul lungbul ;
Ran lu kim leh tinreng an hlân,
Bîngbâi roţhum bel leh dawnkâwn.
"Hai-ha, chibai," an thiam hla nen,
Awmlai-lêng chhêmkian zai an rêl ;
Sawntlung sial sawm leh dar za nen,
Rauthla-leng tlan chhuah zai an rêl.

3\. Hmasânga pi leh pute chuan,
Chawng leh lâma ei leh bârin ;
Ţuan rêl lovin nîng zu an dâwn,
Lâwm lai rêla riah ram ţuanin.
Zalêng vâhn nuthai an hôl,
'Lanu sawm thum a zâwllo chu ;
Pâwla sâi râl a ţi" tiin,
Thanhâwl vâl lung a uangthuang ţhîn.

4\. Tunah erawh nun a dang ta,
Hrânghlui vâl kan duh tawh lovang ;
Thiam thu a dang, than thu a dang,
Ngai teh, thil hluite an ral ta.
Âtna leh sualna hawisanin,
Thil ţha thil mawi i zawngi ang u ;
Kan pi pute hming chhia chhilh nân,
A-hmei a-pa i ţang ang u.

P. S. D

HRIATTIRNA.

May 20th aţanga July 15th thlengin pawnpui leh rumal tumahin lei turin rawn lâk tur a nilo ang, a ngaihtuahtute an zin bo rih dawn avangin.

Buchhâwna
for Superintendent,
Lushai Hills.

Dated Aijal,
The 3rd May 1938.

DILNA

Mizo hian mi eng ang nge ṭha kan tih a, kan fak zâwng ber ?

Mi awm sela in tiha, in duh thusâm ang han ziak ula, Editors hnenah han thawn ula, kan duh ber apiang te Chanchin Buah kan lo chhuah ang e.

Editors.

THILTÊ-THAM ANGA LANG.

(a) **Meitalh :** Meitalh hi kan Mizo mei lâkna ṭha ber a ni a, hmânlâi phei chuan 'nupui manah te an pe tel hial a ni' an ti a. Kan hmanraw zingah hian a pawimawh ber pâwl a ni a.

A siam awl dân : Nihliap ṭang kuang phêk hi rawh hnual la, meitalh chîngkîm pangngai ang hian elh kual la, rawh hnual tawh a nih avângin i siam zawh vek hunah tuai la, a ṭêk êm êm a ni. Tin, meilung chu hriam varin chher la, meibu pawh ṭang takin kang la, vawikhat talh maiah pawh a kai thuai ang. Hmânlâi anga a siam a harsat tawh loh avângin, mi tinin awl taka neih theih a ni, ching ṭheuh ila mei zûk nân chuan a ṭha êm êm mai si a, nawhalh a pawisa kan sênna ṭhin kha a lonêp êm êm ang.

(b) **Nun dân mâwi :** Hnam ṭhang lâi mêkin, hnam fing zâwkte khawsak dân apiang hi kan zir a, silhfên lamah leh ngaihtuahna lamah tih te pawh an han chhuahfo tawh ṭhin tih pawh kan hria a, hei hi a dik êm êmin a rinawm a. A ni tak a, hnam ṭhang lâite chuan hnam fing tawh te nun dân hi kan kai awl êm êm a, zir pawh kan tum zêl a, a ṭha a ni. Amaherawhchu hnam fing tawh te chuan, hnam ṭhang lâi mêk tena thil tê tak tê, engmah lo anga an ngaih kha thil pawimawh berah an ngai zâwk a ni.

awm zêl tur R. C. L.

Registered No C. 2425.

CHANCHIN BU

Bu 6na JUNE 1938

A man kum 1 Cheng 1/-
Dâka thawnin 1/4/-

Enkawltu (Editors): Sainghinga & L. Kailuia Sailo B. A.

Chhuahtu (Publisher) :– The Assistant Superintendent.
Lushai Hills, Aijal.

THU AWMTE — Phek.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIJAL.

MIZO RAM

Kuminah tlangvâl pahnihin I. Sc. an ekzam a, an pahnihin an tling ve ve a. Zairemán 1st. Division-ah a tling a, Lalmawian 2nd. Division-ah. Tlangvâl pahnih bawkin I. A. an ekzam a, Lalrinthanga Sailo in 1st. Division-ah a tling a, pakhat chanchin chu kan la hre lo.

Pu Rualkhûma, Sub. Overseer Sadiya ramah a insawn a, a aiah Vai pakhat a lo awm dâwn a ni. Pu Rualkhûma P. W. D. ziaktu, Aijal ami leh Pu Saikhûma Sailo, Lungleh Store keeper, an inthlâk dâwn bawk.

Bawrsap fanu, Pi Zolûti'n Calcutta ah pasal a nei dâwn a. A nu leh a pa pawh Calcutta ah an kal ta.

TLAWMNGAIHNA

Kum 350 lai a ni tawh a, Sâp ramah sipai hotu pakhat a awm a. Sipai hotu ni thei chu mi huaisen leh mi feltak a nih chu rinhlelh rual a ni lo va. Nimahsela a huaisen leh a fel bîk avâng ni lêm lovin a chanchin tûn thlengin kan la hria a. Kan naupan laia kan zirlai buahte pawh a chanchin kan chhiar ṭhîn. Nakin hnu thleng pawhin sawi a ni fo ang a. Mihring zîngah tawh phawt chuan mi rilru siam ṭhatu a nih fo a rinawm.

Indonaah nasatakin an hliam a, a tui a hâl êm êm a, tui lah chu a vâng si a. A sipaiten tui no khat chauh an rawn lâksak a. A in dâwnin, a kianga sipai hliam ve bawkin tuihâl hmêl pu takin a lo en vawng vawng hi a hmu a, a in ai chu a pe a, "In teh zâwk âw, kei aiin i mamawh zâwk e," a ti a. A tlâwmngaihna avâng chuan

tûn thlengin mi hmingthang zîngah sawi a ni ve ta fo a ni. A hming chu Sir Phillip Sidney a ni.

Indona hmunah chauh tlâwmngaih theih a ni lo va, mi zâwnnaah leh thlân laihnaah chauh tlâwmngaih theih a ni hek lo, kawng hrang hrangin tlâwmngaihna chhuah theih a ni a. Mi lian leh mi ropui chauhvin tlâwm an ngai thei pawh a ni lo va, ṭha-lai chauhvin tlâwm an ngai thei a ni hek lo. Mi tinin kawng hrang hrangin tlâwm an ngai thei a ni.

Tlâwmngaihna hi, vântlâng ngaih dânin a phût bâk, mi tâna ṭha tih hi a ni a. Vântlângin-a min phût ang chauh kan tih chuan tlâwmngai kan ni lo va, kan tih ang chauh ti kan ni a. Thlân lai tûra ruat chin leh mi zâwn-a thawk tûra ruat chinin, thlân an laih a, mi an zâwnin tlâwmngai an ni lo. Amaherawhchu an tih tûra ruat an sâwn chuan tlâwmngai an ni. Mahni-hmasial lama bâk sâwn chu tlâwmngaih lohna ṭhuai a ni leh thung a.

Tlâwmngaihna hi hnam tinin an fak a, an chawimawi a. Mizo ramah pawh tlâwmngaihna tak chu ngaihnêp a ni chuang lo va. A langa chawimawina awm mah suh sa, mi tinin an rilru-in an chawimawi reng a ni.

L. K. S.

NGAWRNA HRI

He natna hian tûnlaiin India ramah hian mi a that tam hle mai. Natna kai samtak a nih avângin a pung duh hle a ni. He natna hian Khasi lehkha thiam a suat fe. Mizo, Phaituala lehkha zir pawhin kâi an awm ve ta zeuh zeuh. He natna hi tihdam har hle mahsela, dan' a harsa lutuk lo ve. Chutih avângin he natna dan' nân tûnlaiin

...ârsap nupuiin thawhlâwm a khawn nghe nghe a, theihtâwp chhuah ṭheuh nân a ṭha e.

He natna awmtîrtu chu, 'a 'hrik (germ) têtak tê, mita hmuh tham loh 'a ni a. Chumi hrik tê chu kan lo hîp ...uhin emaw, kan lo ei telin emaw kan kâi ṭhîn a ni. Hemi hrik hi ni êngah chuan rei a nung thei lo va, ni hmuh lohna hmunah erawh chuan rei tak tak a nung thei. He natna laka invêng tûrin a kâi theih dân hriat hmasak a ngai ang. A kâi dânte :—

(1). Ngawr damlovin a khâk a chhâk mai mai a, khâk chu a lo ro va, thliin boruakah a chhêm darh a ; chumi khâk ro-ah chuan a hrik a tel a ; chu chu kan hîp lût a, kan kâi ṭhîn a ni.

(2). Ngawr ei leh inna thlêng leh no aṭangin kâi a sam hlo.

(3). Ngawr mutna khum leh silhfênte aṭangin kâi theih a ni bawk.

(4). Bâwng ngawr hnute-tui aṭangin kâi theih a ni bawk.

Chuvângin keini Mizo, Thingtlâng mi kan invên dân tûr tlângpui berte chu hêng hi a ni :—

(1). Ngawr tawhphawt chu khâk chhâkna bûr neihtîr a, a khâk chu hâl ral emaw, phûm tur emaw a ni. Hawiina lam apiangah khâk chhâk tûr a ni lo. Tin, khâk rêng rêng hi in chhûngah chhâk tûr a ni lo.

(2). Tupawh, chhûngte ngawr nei apiangin, ngawr tân ei leh inna thlêng leh no hran an hmantîr tûr a ni. Tin, Mizo zîuga kan thil chîn ṭhalo-tak chu, thingpui inna no sil lova mi dang pêk nân hman leh in bâng in-chhûn te hi a ni. Thingpui-ruai ṭhehna hmunah te chuan ngawr pawh an lo awm ru reng thei a, mi dangin kâi a hlauhawm. No hman hnu chu sil zet loh chuan mi dang pêk

nân hman tûr a ni lo. In bâng in-chhûn pawh hi chîn tur a ni lo. Kan chhûn dâwn vêk leh hmûi chiah hma-in chhûn tûr a ni

(3). Kan sawi tawh angin ngawr hrik hi ni êngah a dam rei lo, kan tih kha. Kan silh leh fên, kan mut puante nî-ah pho fo tûr a ni ; tin, fai tak takin kan vawng bawk tûr a ni.

(4). Bâwng ngawr hnutê aṭangin ngawr hi kâi theih a nih avângin, bâwng damlo hnutê ei tûr a ni lo.

Khîng lo pawh khi ngawr dan nân tih tûr tamtak a awm a, a vaiin sawi theih a ni lo va. Kan Mizo tîn tih harsa lo leh hriat harsa lo deuh deuh chauh ka han ziak a. Ka ziak zawng pawh hi kan zawm chuan, he natna hi kan Mizo zîngah a darh lo sawt ang.

Haflong. R. K. Khuala.

MI LIANTE CHIBAI BUK DAN

Mi liante chibai bûk dân hi tlêmin sawi ka duh a. Min lo ngaihthlâk-sak ula, mi zawng zawngin hre ṭheuh ila a ṭha hle mai. Mizovin mi lian chibai kan bûk hian, Vai Bengali tih dân angin kan ti tûr a ni lo va, Sipai chibai bûk dân pawhin kan ti tûr a ni hek lo. Ṭawngka-in "Chibai," kan ti chauh tûr a ni.

Vai chibai bûk dân kan zir a, mi ṭhenkhat chuan kan kut khing hnihin kan chal kan tawk a. Ṭhenkhat chuan sipai chibai bûk dân kan thîk a, kan bân-rêk leh kan chal te kan intawhtîr a. Mi lianin min lo thlîr dân chuan a mawi lohzia mai chu ! Zâwng nungchang ang chauh hi min tehkhin a ni a.

Kan Pu Bawrhsap hian kan chibai bûk dân kan hman dik lohzia hi mi tamtak hnênah a sawisêl tawh a : nimahsela mi tam zâwkin kan la hre lo a ni. Chuvângin tûn achinah mi lian chibai kan bûk chuan, ṭawngkâ chauhvin, "Ka pu chibai," kan ti mai tûr a ni. Mi lian duhzâwng a ni bawk a, kan tân a awlsam zâwk bawk si.

Hrângdâwla.
Bawrhsap zuitu.

THEI ṬIAK THU HRIATTIRNA

Aijal Sawrkâr huanah hian thei ṭiak ṭhenkhat, taima leh huan enkawl peih deuhte tâna pêk theih kan nei a, a hnuaia ziakte hi a ni a, Min han dîl ula kan lope ang chê u, ram tina thehdarh kan duh a ni.

1. Pomegranate (Vâi ṭawngin Bedana)
2. Lakhuih thei.
3. Sêrthlum.

Sêrthlum hi chu a tam tawh bawk avângin man lo-a sem a ni lo-a, pawisa 2 zêl a ni,

Kan sem darh duhber chu **Bedana** hi a ni. Aijalah te, Champhâiah te a rah tawh a, Ram tinah a ṭhat theih kan ring a ni. Phaitual ah a to êm êm. Sêr khatah chêng khat te, chêng hnih laite pawh a ni ṭhin, a rah chu sêrthlum tia vêl a ni a, pum 5 vêl hi sêr a tling ṭhin. A hmin hnua lawh hnuin a pil ro-châr thleng pawhin a vawn theih avângin Thingtlânga mite tân pawh sumdâwn nân a ṭhain kan ring a ni. Damlo tân a ṭha hle an ti bawk. Lungpui hmunah a ṭha duhin an sawi (a kâr lei chu a ṭha tûr a ni a). In bul dûrah te a ṭha duh bawk.

R. Buchhawna, Khiangtê,
Sâptê, Aijal.

THILTE THAM ANGA LANG. (Chhunzawm lehna)

Entirna siâm ila, Natna hrik hi tê tak tê a ni a, mi khawih pawi zo âwm pawh hian a lang lova, chung chu an ngâi pawimawh a, tin, aia upa zâwk te, hotute biakdân te leh In hmun, lo ramah te hnam mâwl ten-a engmahlo anga kan ngaih te zawng zawng pawh hi hnam fing tawh te chuan mihring nun thuam mâwitu ni-a an hriat tlat avangin an ngaisâng êm êm ṭhin a ni. Chutiang bawkin Kristianna ah pawh hian thil tê tham ni a kan hriat te hi Kristian rawn thuam mâwitu a lo ni a, thil tê tham ngaihsak hi a ṭûl èm êm a ni.

Tin, Sâp hnamfing tawha kan ruat te hian an taksa hi an lo buaipui êm êm a, chuvângin engpawh hi thawhhlelh an neilo a ni. Chutiang bawkin keini hnam pawh hian kan taksa buaipui naohâng kan hriat ve hunah chuan kan hnam rethei tak hi a lo mâwi êm êm ang.

R. C. L.

NGAWR ṬANPUINA THAWHLAWM

Major and Mrs. McCall, Aijal 75-0 0. Md. Azimkhan Bros. Lungleh 8-0-0. L. N. Kumar De Bros. Lungleh 2-0-0. Md. Sarafudin Khan, Lungleh 1-0-0. Babu Surandra Bijoy De, Lungleh 1-0-0. Babu Nobinchandra De, Lungleh 0-8-0. Pu Kamlova, Shopkeeper, Lungleh 0-8-0. Maulvi Isuf Ali, Lungleh 0-8-0. Pu Bawngbila, Lungleh 0-4-0. Pu K. Bawla, Lungleh 0-4-0. Babu Nirendra Chandra De, Lungleh 0-4-0. Maulvi Sultan Ahmed, Lungleh 0-4-0. Tajuddin Ahmed Chowdhury, Tega Mugh 5-0-0. Esamuddin Chowdhury, Tega Mugh 5-0-0. Akhil Chandra Karmakar, Demagri 15-0-0. Maulvi Muffazal Hushan Khan, Demagri 10-0-0. Tara Cha-

ran De, Demagri 10-0-0.. Md. Dela Mia, Demagri 5-0-0 Jagat Chandra Karmakar, Demagri 5-0-0. Nibaram Chandra Karmakar, Demagri 5-0-0. Pu Vungdanga, Demagri 3 0-0. Mongphothoi Mogh, Demagri 8-0-0. Sarat Chandra Assamese, Demagri 2-0-0. Kalu Mia, Demagri 8-0-0. Pu Thanzama Chawngthu, M. O. Demagri 3-0-0. Pu Buana Khiangte, S. I. P. Demagri 3-0-0. Dr. Saichhunga Sailo, S. A. S. 5-0-0. Pu Panga Pachuau, Compounder, Demagri 4-0-0. Bakti Ran Jaisi, Mail runner, Demagri 0-8-0. Dr Bhangshidhar Bora, S. A. S. Lungleh 2-0-0. Dr. Lukira S. A. S. Lungleh 2-0-0. Pu Hauva, Compounder, Lungleh 1-0-0. Pi Lianchhawni, Nurse, Lungleh 0-8-0. Harish Chandra De, Cook, Lungleh 0-2-0. Dhanbahadur Chetri Bhisti, Lungleh 0-2-0. Pu Khualchhawna, Wood cutter, 0-2-0. Pu Bawngtila, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Laiawrha, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Thanchhunga, appr. Compounder, Lungleh 0-2-0. Pu Thanglianchhunga, Chaprasi, Lungleh 0-2-0. Pu Vanthanga, Medicine carrier, Lungleh 0-4-0. Pu Bualkunga, Vaccinator, Lungleh 0-4-0. Mr. G. P. Jarman, S. D. O. Lungleh 5-0-0. Pu Ngaihluta, Shopkeeper, Lungleh 0-4-0. Pu Sata, Lungleh 0-4-0. Pu Hnuna, Tailor, Lungleh 0-4-0. Jahan Singh Dama, Tailor, Lungleh 0-4-0. Dr. S. C. Gupta, M. B., S. D. M. O. Lungleh leh 3-0-0. Babu Rohini Ranjan Barua, Postal Clerk, Lungleh 1-0 0. Babu Satindra Mohon Nath, S. P. M. Lungleh 2-0-0. Pu Ngurtawna, Havildar Compounder A. R. Hospital, Lungleh 0-8-0. Pu Chhanga, Compounder, Lungleh 0-8-0. Manbahadur Chetri Bhisti, Lungleh 0-2-0. Pu Hrangzika, Sweeper, Lungleh 0-2-0. Pu Hnuna, appr. Compounder, Lungleh 0-2-0. Pu Ruala, appr. Compounder, Civil Hospital, Lungleh 0-2-0. Pu Suakthuama, Lu-

shai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Butta, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Saikhuma, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Khama, Post-mam, Lungleh 0-8-0. Pu Thanglaia, Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Siamchhunga, Runner, Lungleh 0-4-0. Ganesh Chandra Assamese, Lungleh 0-4-0. Pu Taizanga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Chalthanga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0. Pu Rianga, Lushai Runner, Lungleh 0-4-0.

Total Rs. 194-2-0.

B. M. Roy.
Honorary Treasurer,
Lushai Hills District Anti-Tuberculosis Fund, Aijal.

LUNGLEH ASSOCIATION

10. 9. 34 ah khân kan nei ṭan. Kan Lunglei lam Sâpho leh mi lianhoten an ngaihsak avângin tûn thleugin hma lam kan la sâwn zêl.

Kan Bawrhsâp Petera khân min chhawisâupuia, Rs 50/- lâi thawhlâwmah a pê a: Pu Kevichusa B. A. khân min uarpui lehzual a, tûna kan Sâp hian min uarpui lehzêl a, tûnah chuan kan lo-nghet sâwt ta hle.

Tin, vâi ṭawng zir hi a ṭûl êm avângin skula zir theih ni sela tih an titlû a, Pu Zochhâwni pain a la ngaihtuah kan ring.

Tin, Sâp upa hriatrengna in sak thu pawh rêl a ni a, pawisa tamtak a ngaih avângin kan huphurh hle mai. mahsela miten phaltakin (Sâp upa, Mizo ram tâna ṭangkai êm êma chu, tûn hmaa a hnathawh ṭhatzia lo-hmutute

chuan) an rawn pe ta 'zung zung a, tûnah chuan Rs 800 ḍâwn lâi a loawm ta. Mi tamtakin an la pe kimlo nghe nghe a, eng pawh ni sela kan nghâkhlel si a, in chu Favângah sa ṭân phawt mai ila an ti a, tûnah kan Overseer Pu Thangnghilhlovan a thingphel leh lung te a ngaihṭuah sauh sauh mai. A hmun tûr chu Aijal Bawrhsâp leh kan Lungleh Sâpin an ruat tawh a, a hmun pawh kan Lunglei sâpin a laihtîr vek tawh mai. Lunglei Pisa piah Rahsi vêng lam Sub Overseer in chhak bangla blui awmnaah a ni.

Tin, thawhlâwm thawhtute hming kimtakin kan hre theilo a, a hlâwma lôthleng an nih hlawm avângin kan theih ang angin ka han ziak chhuak e.

1.	Aijal Bawrhsâpho leh Y. L. A. ho	Rs	306	0	0
2.	Lungleh S. D. O. leh mi dangte	,,	180	4	0
3.	Serkâwn Missionary leh an hote	,,	178	5	0
4.	Shillong Skul naupangho	,,	27	7	3
5.	Tlabungho	,,	25	0	0
6.	Dr Ṭhuama, Tuipâng	,,	15	0	0
7.	Sadya Mizo sipaiho	,,	8	1	0
8.	N. E. I. G. Missiona hnathawkho	,,	27	9	0
9.	Rangamati Armed Police-ho	,,	9	10	0
	Total		777	4	3

Theih sela thawhlâwm thawhtu zawng zawng hi an hming leh an thawh zât ṭheuha han ziak chhuah vek ka duh ngawt mai. Mahse a theih si lo a, min ngaidam ang che u.

K. Bâwla,
Vice-Secretary,
Lungleh Association.
14. 5. 38.

FAVANG

(Saihnuna, Lêng Lal phuah)

1. Ṭhâl favâng kâwl êng leh tûr-ni pui hi,
Lâwm an tam e, Lelthang zâi mawi-ten nun zai lo sa ;
Lunglên zual leltê pan lenbuang zâr a âwi a,
Thlang Kawrnu lêng nên sên nau ang kan ṭap e.

2. Hawi vêl ila pâr tin an vul siau ve,
Chatuan romei pi-pu zûnlêng a zâm zo daiah ;
Tukram lêntu a kai chiai e chhaktiang dai ah,
Ṭuahpui vau a zêm thin lai a zîng riai e.

3. Favâng ni êng tlâitla a mâwi ti u.
Zân khua a thiang thlasik kawng chung si-âr pawl riai e ;
Chhawr-thla puiin kan vâng khaw zâwl a ân ruai e,
Tleitîr lêng nau nâwn hrin-hniang lai-tual lên nân.

MIZO HMEICHHIATE

Aizâwl Dâwrpui ni te hian Dâwrpui kan kâi ṭhîn hlawma, mi tamtak chuan Bahrik tlânga sipai awm ṭiai ṭuai ṭhîn saw kan hmu tawh ṭheuh âwm e. Sâwng sipaite sâwn nula an thlîr ṭhîn a, chu chu a sual-lo va. Tlangvâl an ni a, an thlîr ngei tûr a ni, nulate tân pawh a nuam zâwk mah thei a. Amaherawhchu sipaite chuan, achâng chuan, thlîr namai-in an thlîrin a lauglo.

Mizo hmeichhiate chu Nu leh Nulate pawh hriat chian ṭheih mang hek loh le, sipaite chuan Nulate, achâng phei chuan Mi Nute pawh, Thingtlâng mi emaw, Aizâwl mi emaw ; mi ṭha deuh pawh, mi chhe deuh emaw pawh

an duh duh an zu chawkzân a, nuihzâah te pawh an zu siam a, an zu pâwng au mai mai (molest) te kan hmuh châng hi chuan kan lâwm manglo ṭheuh âwm e. Kan fanute emaw, kan farnute emaw, kan nupuite emaw, kan nute emaw an lo-auh kher phei chuan kan nuih a zâ hauh lovang. Mahse hêng thil te hi kan huat theih tûr pawh a lo-ni manglo, keimahni ngêiin kan lo-zirtîr ṭhat êm avângin an ti mai a lo-ni. Apâwng a-puiin kan hmeichhiate tumahin min tih nawmnahsak mai mai ngâi lovang a, kan huam dânin kan cheibâwl dân an hmu a, an ti ve mai chauh a ni zâwk. Sipaite chu kan dem thei love.

Kan khawsa dân hi i han inen teh ang u: Mizo tlangvâlte hian kan Nula (leh hmeichhia rêng rêng) te hi kan dîmlo zet mai. An khawlâi lêng hmu ila, kan hriat loh mi pawh nise, ngâwi rengin kan pêl ṭha duh manglova. Aw han thian kâk kâk chu a dîm pâwl tak a ni mai a. Thu chhân thiam har fêt fêt, A nalh mang e, A hmêlṭha mang e, A biangno mang e, Ka lokal ve ang e, Ka duh che, Mi duh lovang, tih te hian kan dêng zui awk awk mai ṭhîn a ni. Chu chang pawh a ni lova, a aia ṭhalo zâwk leh thu râpthlâk pui pui, heta sawi ngam loh te pawhin kan ti ṭhîn a. Mikhual nula tleirâwl zakzum deuh te phei hi chu an ṭit dîk dêk nên, Aizâwl khawlaia an han kal a, Aizâwl tlangvâlin kan han au tak tak chuh, an kang dìwrh dâwrhin, an khua te pawh a sik ur ur tawh ang. Hnam dang Mizo rama la awm ngailo te phei chuan 'min lo-hmu sela, kan nula auh te chu, misual emaw an ti ngei ngei ang. (Aizâwl Zovâlsuala)

He dân ho hi bân dâih tûr a ni e. Vâi ramah te chuan hetiang thu hi rorêltute hnêna an thlen chuan

thil duai a nilo, an ngai pawlmawh hle ṭhîn a ni. Mizo ramah enge a an ang le?

Mi pakhat chuan heti ang hian a ti: "**I farnu te, i nu i pi te miin lo-kâwm sela, lo-bia sela, lo-dîm sela, lo-zahder sela, i tih angin mi farnu te, mi nu mi pî te hnênah ti ve rawh.**" He dân hi zir ṭheuh thei ila ava ṭha dâwn em!

Awle heng hi chu khawlai thu a ni a, an in lamah chuan dim deuh pawh an hlawh ve tawh ang chu, an in lam i han en teh ang, ti ila. An ina an hnathawk lâi tlangvâlin kan han rîm a, kan ṭhut hual ang tiau tuau a, Mei mi han zial teh, Mei mi han cheh teh, Mei mi han ṭan teh, Tui mi han tulh teh, kan ti zûr zut mai a, kan tibuai hle ṭhîn. Mahse hêng mei leh tui thu hi zawng a sual lem love, keini pawhin kan theih zâwngah te chuan kan pui ve bawk a. Hêng hi erawhchu a pâwi a ni: zahthlâk khawp hial hiala kan va dem te, an nu an pa te leh an chhûng te kiâng pawha zahmawh burû pui pui kan va sawi khum ngam zêl te hi. (Engpawh hi a ṭûlna hmun leh hun chu a awm a, mahse mi ṭhenkhat chuan pa te hming pawh kan sawi ngam silo. Fiamthu hi a ṭha êm êm, mahse kan fiamthu chu mite tân ngaihthlâk a hrehawm bân thuai aṭha a ni). Tin lẽn bi chintâwk pawh kan nei lova, zân a rêi ta e, i ṭîn san tawh ang u, mut an duh tawh ang e, tih kan tum lova, mi zawng zawngin duhtâwk ṭheuh lên kan tum a, kan inthlâk zut zut mai a. Nulâ te chu an mut pawh chhuak se an chhuah tîr ngam heklo. Hei hi a âwmlo deuh zâwk a ni. Nulâ te khân nilêngin hnâ an thawk a, rit phûrin an lo-hâwng a, zânah hnâ an thawk leh a, tin, zîng tho tûr an ni a, buh zîng

den tûr te pawh an nei a, tin, hnathawkin an kal leh dâwn si a, chuvângin men vak hi a diklo hlê mai. An tân muthilha chawlh a mamawh êm êm a ni. (Thingtlâng Zovâlsuala).

Tlangvâlte lah hian vuina kan hmu awl hle a, kan han vui deuh chuan, I en bîk ang, kan tih loh leh, tih mawilohna leh tih hmingchhiatna kan zawng mai si a. An harsatna kha kan hre lova, kan ngaihtuah sak ngai lek lova. A ! an tân hian thiamchânna a awm mawlhlo mai. A chaklo zâwk leh a dâwi zâwk hian hrehâwmna leh tihduhdahna an tuar reng reng mai a lo-ni. Anihleh ngaihnuge mipa kan thawven nân hmeichhiain an tuar ang, tupawhin thawvenna kan duh theuh si a.

Hmeichhia te u, lehkha zir uar ula, thiamna châk rawh u. Tûnlâi pawh hian hmeichhe lehkhathiam te leh milian fanu te chu chutiang hrehawmna chungah chuan an lêng tan tawh a ni. Thiamna hi a zahawm si a ; tin, chu thiamna chuan a ni milian leh mitha te chu siam ni.

Mizo fate tân chuan kan dân mawilo leh thalo te hi târ lan a, thlîr tlâng a tul êm êm a ni. Induhtawk-lohna leh insitna hi HMASAWNNA a ni si a.

A. & T. Zovâlsuala.

HMEICHHE TANGKA LAKNA AWL

Hê thu hi Hmeichhe puan tah thiâm tawhphawt chuan bengkhawn tlâk a ni, a bengkhawn lo chu an la inchhîr ang ; Tangka duhlo hi tumah awm a nisi lo a. mahni in lama chhûngkua a, a-hmei a-pa tangka dehchhuah theihna hi ngaihtuah mah ula, hei aia tha zâwk chhar chhuak theih hi in vâng hlêin a rinawm a ni. Mi-mal tân tih leh, mi tamtak tâna kawng tha a ni.

Pawnpuitê kia ni ka tih chu, kan khua chuan mi 33 in an tah ta a, pawnpuitê 183 an tah ta a. A man chu Rs 605-15-0 kan têl ta a ni. Kumin 1938 hi kan ṭâm hle a ni a, mi ṭanpui êm êm a ni e, la tah velo i nih chuan bei ngei ngei rawh, i inchhîr hauh lovang, ka ti-ngam a ni.

Pawnpuitê hi i tah tirh chuan i harsat deuh ve ang a, 2 emaw 3 emaw i tah zawh tawh hnuah chuan i ṭuan a lo-rang deuh deuh ang a, harsa i ti tawh lovang. Hmeichhe puan tah thiam pâwl i nih chuan, a tê chi ft 5 a sei, ft. 2½ avâng chu ni 2 ah i zo thei ang, a pawr tansa chu.

Tin, alian chi ft. 6 a sei, avâng ft. 3 chu ni 3 ah i zo thei ang, a pawr tansa chu, amaherawhchu hei hi hmeichhe ṭuan ṭha pâwl deuh hna chu a ni. Hlawhtlinna ngei âwm hna chhûngkuain an thawk chu, hotute tân pawh an thâwm ngaihthlâk a nuam êm êm a ni a.

Kum 31 lai a ni ta, kan pu Colonel H. W. G. Cole. (Kol Sap) chuan kan ram tangka hmuhna tûr a ngaihtuah a. Sikul sâng ahte naupang a kaltîr a, Sêrthlum huan te mi siam tîr a, ṭhialrêt, Alu, Sebawug puak phurhte a zir tîr a, Bâwngte a lei sak a, vâi thlai zawng zawng hi a mi zawn sak a ni, chumi hnuah Dawrpui mi siam sak leh a, tûn thlengin kan tangka lâk chhuahna hnâr pui ber kan pu Kol Sâp a la ni, kawng tam takah.

Khi a chunga mi khi a ṭha êm em mai kan tilo thei lo a ni a. Tangka lâk chhuahtheihna ṭha ber chu Sêrthlum

huan khi a ni a. Luipui dung ram lum leh hrisêl lohna hmun a ngai si a, mi ṭhenkhat phei chuan an thih phah ta zeuh zeuh a ni a, a ṭha êm êm nachhung hian.

He mi Pawnpuitê hi zawng a siamna hmun mahni chhuat lai sâwlah a ni, han chhuanlam tûr engmah a awm love ti rawh. Hmeichhe 2 in kumkhat pumhlûm thawk ta malh malh sela, Pawnpuitê 36 ve ve a lian ang hi an zo thei ngei anga a man chu Rs 360 a lochhuak ngei ang. Hna chu eng hna pawh thawh ṭhanin kan ṭuan a ṭha zêl thei a, a aia tam pawh an tah theih a rinawm a ni.

Tûnlâia kan Bawrhsâpte nupaa hnathawh hi kan Mizo hnam tân chuan kil tina mi tân-puan ven theihna ber chu niin a lang a ni a. He mi bengkhawn lotu nih chuan kan chhân lian hle dâwn a ni.

Kan pawnpui tah chu a man kimlo hmute pawh an awm mêk a, chûng mite chu an hna han en chuan hmu kimlo tûr an loni rêng ṭhîn, aṭhen thiamlo rêng an ni a, aṭhen chu ngaihsam vânga lo-tah ṭhalo te an ni.

Atira i thiam loh avângin a man kim hmulo mah la a aia ṭha leh deuha tah tum rawh, beidawng hauh suh, heihi hmeichhe hlawh tlinna ropuitak a ni e.

Lalsailova Sailo,
Kelsih.

Sap Upa, Mizo ram tana ṭhahnemngaitu chu a hnaṭhawh rahteho hian a chunga an bat nasat chu hria a, **amah hriatrengna in** sak nana ram hlaa mi te phei chuan eng-a-maha an hman phâkloh tûr nimaḥsela phaltaka in sum in tha in sên avangin, kan rin aia hma leh awl zawk, ropui leh ṭhataka a loding thei tur hi a lawmawm takmeuh a ni.

Thawhtu zawng zawng leh la thawh leh tûite hnenah lawm thu kan sawi e.

K. Báwla,
Vice-Secretary
Lungleh Association.

SAWMNA (Chhim bial tan)

Kumin October 4 tarik 1938 Thawhlehniah khian Lunglei hmunaḥ thil **Entîsrîakna** awm sela tun Lungleh Associationin ân rawt a. Chuvângin, Lunglei biaḥ a lal zawng zawngin in khuate hriattîr vek ula, rawl inbuatsaih ula, rawn entîr hlawm ula kan ti a ni.

Thil hrang chitin zînga a ṭha ber pathumna thlengin lawmman a awm zêl ang. Heng thilte hi endiktuin an endik hnuah chuan a duh apiangin an thil rawn kente chu an zuar lehnghal thei ang.

ENTÎRSIAK TURTE

RANVULH	SILHFEN
a. Sebawngpui hnutê sâwr lai	a. Puanchei puan ngo (Mizo la
aw. Sebawngpa	Thangchhuah puan, puandun
b. Vawk pa	(Pâwiho tan anmahni puanche
ch. Kêl pa (tilreh leh reh loh)	aw. Kawrchei. (Pawiho tan anma
d. Kêl pui	ni kawrchei)

e. Ar pui leh a pa.

3 THIAMHNANG

a. Tlum-em aw. Dawrawn

b. Pai-em ch. Feh-em

d. Paikawng e. Thâl (hrui thâl leh thâl panghngai)

f. Siaktuam em g. Hmeichhe hnam

h. Nghawngkawl i. Darbak.

j. Herhsawp k. Sap ţhutthleng

l. Dawhkan (hruihnâng leh thinga siam)

m. Thingrem n. Hnânga thil siam

tawh phawt (thil thar)

b. Iptechei (Pawiho tân kâwl-zâl

ch. Puanpui

d. Rumal (Towel) Mizo la nga

e. Phiar chi (Knitting)

f. Lace (Phiar âwng)

B. THIAMHNANG

a. Khumbeu aw. (Fawng chi tin)

b. Thlangra ch. Fawngte laivêl

d. Benvawn (bêm) e. Chhihr.

MITRI HNA

f Sâp ţhuttleng. g. Dawhkân

h. Thingrêm Chaw ei thlêng.

4. THIR HNA.

a. Hreipui

aw Chem

b. Hachhek

ch. Chemte

d. Tuthlawh

e. Suanknal

f. Chalcheh

g. Favah

h. Feikibâr

i. Thil thar, Thirdêngin an theih ang apiangte pawh.

j. Brush.

k. Herâwt

l. Hmui.

m. Thingzai 1) 1″x12″x12′
3″x 4″x12′

A zai dan ţhata thu-a en a ni ang.

o. Lehkhabu kâwm siam.

p. Thil thar. Khâwl chi tin emaw an theih zawng ang ang

5. THLAI CHIN

a. Hanhla

aw. Lakhuihthei

b. Mai

ch. Maipawl

d. Alu

e. Bâl

f. Kâwlbahra

g. Fû (chitin)

h. Vaimim châr (A kâwmin)

i. Buhtun ţhe.

j. Thlai chin thar dangte pawh

Lunglei
28th July 1938.

Sd. G. P. Jarman,
Sub-Divisional Officer, Lungleh
Sd. F. J. Raper, President,
Lungleh Association.
K. Bawla, Secretary,
Lungleh Association.